

Návrh opatření pro zlepšení čerpání dotací z ROP Střední Morava ve Zlínském kraji

Bc. Jana Šmotková

Diplomová práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Šmotková**
Osobní číslo: **M11370**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návrhová opatření pro zlepšení čerpání dotací
z ROP Střední Morava ve Zlínském kraji**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Definujte základní pojmy v oblasti kohezní politiky a strukturálních fondů Evropské unie v souvislosti s rozvojem České republiky.

II. Praktická část

- Analyzujte rozdělení finančních prostředků distribuovaných z ROP Střední Morava v rámci Zlínského kraje za programové období 2007–2013.
- Zhodnoťte dopady přílivu finančních prostředků ve vztahu k rozvoji Zlínského kraje s důrazem na hospodářsky slabé oblasti kraje.
- Navrhnete opatření pro zlepšení čerpání finančních prostředků z ROP Střední Morava ve prospěch především hospodářsky slabých oblastí Zlínského kraje.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. Kohezní politika v širších souvislostech. 1. vyd. Žilina: Georg, 2010, 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.
MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
LEONARDI, Robert. Cohesion Policy in the European Union: The Building of Europe. 1. vyd. Palgrave Macmillan, 2005, 215 s. ISBN 978-1-4039-4955-4.
POTLUKA, Oto. Impact of EU Cohesion Policy in Central Europe. 1. vyd. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag, 2010, 141 s. ISBN 978-3-86583-541-3.
STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. Regionální politika a její nástroje. 1. vyd. Praha: Portál, 2009, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání diplomové práce: 3. února 2013
Termín odevzdání diplomové práce: 2. května 2013

Ve Zlíně dne 3. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 2.5.2013

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Předmětem této diplomové práce je čerpání ze strukturálních fondů ve Zlínském kraji. Teoretická část obsahuje základní terminologii regionální politiky a obsahuje popis jejích nástrojů a procesu její realizace. Praktická část obsahuje analýzu příjmu finančních prostředků ve Zlínském kraji z Regionálního operačního programu Střední Morava a prostorovou analýzu členění dotací v rámci kraje. Na základě provedené analýzy jsou formulovány opatření ke zlepšení čerpání ze strukturálních fondů v souvislosti s nadcházejícím novým programovým obdobím 2014-2020.

Klíčová slova: Kohezní politika, strukturální fondy, regionální operační program, programové období, projekt

ABSTRACT

The subject of this thesis is drawing from structural funds in the Zlín Region. The theoretical part of this work explains the basic terminology of regional policy and describe its tools and the process of its implementation. The practical part contains an analysis of income funds in the Zlín Region from the Regional Operational Programme Central Moravia and spatial analysis of the beneficiaries within the region. Based on the analysis results there are formulated the remedies for improvement in using the structural funds in the context of forthcoming the new programming period 2014-2020.

Keywords: Cohesion policy and structural funds, regional operational program, the program period, the project,

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucí mé práce Ing. Elišce Pastuszkové, Ph.D., za velmi podnětné připomínky a odborné vedení práce, dále starostce obce Sehradice p. Silvii Pospíšilové za poskytnuté konzultace a jiného úhlu pohledu na řešenou tematiku; a mým blízkým za bezmeznou podporu během celého mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 REGIONÁLNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE	12
1.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA KOHEZNÍ POLITIKY	12
1.2 VZNIK A VÝVOJ KOHEZNÍ POLITIKY	13
1.3 PRINCIPY REGIONÁLNÍ POLITIKY EVROPSKÉ UNIE	16
1.3.1 Princip subsidiarity.....	16
1.3.2 Princip koncentrace	17
1.3.3 Princip partnerství	17
1.3.4 Princip programování.....	17
1.3.5 Princip adicionality	18
1.3.6 Princip monitorování a vyhodnocování	18
1.4 NÁSTROJE REGIONÁLNÍ POLITIKY	19
1.4.1 Evropský fond regionálního rozvoje.....	20
1.4.2 Evropský sociální fond.....	20
1.4.3 Fond soudržnosti	21
1.5 REGIONÁLNÍ POLITIKA PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007-2013	21
1.5.1 Cíle období 2007-2013.....	22
1.5.1.1 Konvergence	23
1.5.1.2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.....	25
1.5.1.3 Evropská územní spolupráce	26
1.5.2 Finanční rámec 2007-2013.....	27
1.6 PŘÍPRAVA PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014-2020.....	29
1.7 IMPLEMENTACE REGIONÁLNÍ POLITIKY	29
1.7.1 Etapy realizace regionální politiky.....	30
1.8 PRŮBĚH ČERPÁNÍ ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ A FONDU SOUDRŽNOSTI	30
1.9 OBECNÉ VYMEZENÍ PROBLÉMOVÝCH REGIONŮ	32
1.9.1 Vymezení regionů pro příjem ze strukturálních fondů	33
1.10 REGIONÁLNÍ POLITIKA V ČESKÉ REPUBLICĚ.....	34
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
2 REGIONÁLNÍ POLITIKA NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	37
2.1 ALOKACE ZDROJŮ PRO ČESKOU REPUBLIKU V LETECH 2007-2013.....	37
2.1.1 Hodnocení současného stavu čerpání.....	38
2.2 PODPOROVANÉ REGIONY V ČESKÉ REPUBLICĚ	41
3 REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM STŘEDNÍ MORAVA	44
3.1 REGION SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA	44
3.1.1 Zlínský kraj	46
3.1.1.1 Ekonomické ukazatele	48
3.1.1.2 Analýza problémových regionů ve Zlínském kraji.....	49
3.2 FINANČNÍ PROSTŘEDKY V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007-2013.....	50
4 ANALÝZA ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z ROP STŘEDNÍ MORAVA	53

4.1.1	Čerpání podle prioritních os.....	54
5	ANALÝZA PROJEKTŮ REALIZOVANÝCH V NUTS 2 Z ROP STŘEDNÍ MORAVA.....	58
5.1	OBECNÉ ÚDAJE O PROJEKTECH	58
5.2	ROZDĚLENÍ DOTACÍ Z ROP STŘEDNÍ MORAVA	60
5.2.1	Krajské projekty	61
5.2.2	Projekty krajských měst	61
5.2.3	Projekty měst a obcí	62
5.2.4	Prioritní osa 1 Doprava	66
5.2.5	Prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu.....	66
5.2.6	Prioritní osa 3 Cestovní ruch.....	67
5.2.7	Prioritní osa 4 Technická pomoc.....	67
5.3	DOTACE PRO HOSPODÁŘSKY SLABÉ REGIONY KRAJE.....	68
6	PROBLEMATICKÉ OBLASTI ČERPÁNÍ A NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ.....	73
6.1	PROBLÉMY SPOJENÉ S ČERPÁNÍM OPERAČNÍCH PROGRAMŮ.....	73
6.2	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ ČERPÁNÍ	75
6.2.1	Opatření pro zlepšení čerpání z pohledu žadatele.....	76
6.2.2	Opatření pro zlepšení čerpání z pohledu ROP Střední Morava	78
	ZÁVĚR	81
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	83
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	88
	SEZNAM OBRÁZKŮ	90
	SEZNAM TABULEK.....	91
	SEZNAM PŘÍLOH.....	92

ÚVOD

Regionální politika Evropské unie začínala jako pouhý doplněk národních regionálních politik a postupně se za 60 let fungování společenství vyprofilovala na dominantní politiku EU. Jako taková sleduje primárně snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony EU, na což poskytuje značnou výši prostředků skrze strukturální fondy. Právě čerpání ze strukturálních fondů ve Zlínském kraji je předmětem této diplomové práce. V práci si kladu za cíl zanalyzovat příjem finančních prostředků ve Zlínském kraji z Regionálního operačního programu Střední Morava, který je společným programem pro Zlínský a Olomoucký kraj, a zmapovat prostorové členění dotací v rámci kraje.

Příjem prostředků bude zkoumán ze dvou rovin. Nejprve se zaměřím na rozdělení celkové alokace mezi oba kraje. Obecně přijímaným faktem je, že celková alokace pro kraje je v poměru 45% a 55% ve prospěch kraje Olomouckého. Na tento fakt se nejprve pokusím ověřit rešerši dostupných zdrojů, ale pro zjištění reálného poměru rozdělení finančních prostředků z ROP Střední Morava mezi kraje se zaměřím na komplexní analýzu dostupných dokumentů Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava. Pro analýzu čerpání budu vycházet z rozpočtu RRRS SM na jednotlivá léta programového období, závěrečných účtů RRRS SM, výročních zpráv a klíčovým dokumentem pro analýzu prostorové alokace podpory je Seznam příjemců podpory z fondů EU aktuální ke dni 2. dubna 2013.

Další rovinou zkoumání čerpání prostředků z ROP Střední Morava představuje prostorová alokace prostředků. Pro tuto rovinu zkoumání si stanovuji hypotézu, že ve Zlínském kraji existují regiony se zvýšenou koncentrací finančních prostředků získaných z Regionálního operačního programu Střední Morava. Jedná se o regiony, které jsou vymezeny jako hospodářsky slabé, strukturálně postižené, či regiony se soustředěnou podporou státu. Nejprve v práci určím, které regiony ve Zlínském kraji do této kategorie spadají, a následně provedu analýzu celkových příjmů prostředků ze strukturálních fondů právě do těchto regionů ve srovnání s dalšími regiony. V analýze budu také sledovat rovnoměrnost rozdělení prostředků mezi obcemi, městy a kraji obou krajů ze společného operačního programu. Z výsledků analýzy a na základě rozhovoru se starostkou obce Sehradice p. Silvií Pospíšilovou, obce která nebyla prozatím úspěšná v žádosti o podporu, formuluju na závěr jako výstup práce doporučení pro zlepšení čerpání. Návrh opatření budu směřovat na nápravu jak shora ve vztahu k řízení ROP Střední Morava, tak zdola- doporučení pro žadatele o podporu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REGIONÁLNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE

Regionální politiku v dnešním pojetí lze chápat jako politiku primárně zaměřenou na přeměnu aktuálních výzev do konkrétních příležitostí schopných podpořit růst, udržitelný rozvoj a tvorbu nových pracovních příležitostí. Velká část finančních prostředků je alokována do nejméně rozvinutých oblastí s cílem využít prostředků nejbohatších regionů EU pro modernizaci méně rozvinutých regionů a dopomoci jim tak dostat se na úroveň zbytku unie. (Leonardi, 2005)

Za dobu své existence ovšem prošla významným vývojem až do pozice, kdy její podíl na celkovém rozpočtu EU je ve výši kolem 35% a představuje tak druhou nejvýznamnější výdajovou kategorii po společné zemědělské politice a také hraje zásadní roli při budování jednotného trhu. Porozumět jí v celém jejím kontextu je cílem této kapitoly, která představí pojmy související s kohezní politikou a její implementací.

1.1 Základní charakteristika kohezní politiky

Regionální politika Evropské Unie vychází ze dvou základních hodnot, jimž jsou soudržnost a solidarita. Solidaritou je myšlena pomoc regionům a občanům hospodářsky nebo sociálně znevýhodněných ve srovnání s dalšími členskými zeměmi a výhodou pro všechny zúčastněné při snižování těchto rozdílů představuje soudružnost. (Stejskal a Kovárník, 2009)

Z hlediska úrovně lze regionální politiku provádět na třech základních úrovních- nadnárodní úrovni, kterou relativně nezávisle provádí přímo Evropská unie a jejím nositelem je Evropská komise a další evropské instituce; na národní úrovni tuto politiku provádějí jednotlivé členské země při postupném přejímání některých společných pravidel a je prováděna vládou, jednotlivými ministerstvy a ostatními orgány státní správy. Na regionální úrovni funguje regionální politika ve většině zemí, její pozice se dlouhodobě posiluje a jejím nositelem jsou orgány územní samosprávy, ale také tzv. klíčoví aktéři- podniky, podnikatelé a instituce. (Stejskal a Kovárník, 2009)

Kohezní politika je realizována v rámci sedmiletých cyklů, takzvaných programových období. Cíle kohezní politiky Evropské unie se postupně vyvíjí a reagují na potřeby stávajících a přistupujících členů a celkového prostředí EU. V současné době probíhá programové období 2007-2013, v němž má kohezní politika tři cíle: Konvergence, Konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. Na tyto cíle je vyčleněno ve

strukturálních fondech a Kohezním fondu téměř 350 miliard EUR pro celou Evropskou Unii a z této částky připadá 26,7 miliardy EUR pro Českou republiku. Tyto finanční prostředky jsou čerpány prostřednictvím tří fondů: z Evropského fondu pro regionální rozvoj, který podporuje tzv. tvrdé- investiční projekty, jako je např. investice do infrastruktury; Evropského sociálního fondu podporující tzv. měkké- neinvestiční projekty, např. rozvoj vzdělávacích programů. Třetím fondem, který stojí samostatně mimo strukturální fondy je Fond soudržnosti neboli Kohezní fond, jenž financuje klíčové infrastrukturní projekty v oblasti dopravy a životního prostředí. (Ministerstvo pro místní rozvoj)

1.2 Vznik a vývoj kohezní politiky

Obecně se v případě regionální politiky jedná o politiku Evropské Unie, která byla vytvořena k podpoře strukturálně zaostávajících regionů a ke snižování ekonomických rozdílů mezi regiony v Unii. Postupně se z politiky zaměřené na podporu regionů postiženým útlumem těžkého průmyslu (v kontextu vstupu Spojeného Království do Společenství v roce 1973) se vyvinula v jednu z nejdůležitějších politik Evropské Unie, jež má za úkol zajistit konkurenceschopnost Evropy ve světě a pomoci tak čelit výzvám 21. století. (EUROSKOP)

Při vzniku Evropského hospodářského společenství- *European Economic Community* (EHS) se předpokládalo, že se existence regionálních disparit a s ním spojených problémů samovolně vyřeší všeobecným ekonomickým růstem Společenství, ale zároveň bylo jasné, že se nevyhnutelně zvýší problémy ve starých průmyslových odvětvích skrze zostření konkurence a omezení možnosti státu chránit tato odvětví s jasnou nutností poskytnutí zvláštní pomoci. Tato úvaha byla podnětem k první koncepci regionální politiky EHS. (Hájek a Novosák, 2010)

Jako taková měla vždy nezastupitelné místo v procesu evropské integrace, jejíž základy byly ovšem smluvně položeny v sedmdesátých letech a velmi záhy se stala jednou z nejvýznamnějších a nejnákladnějších politik EU. (Marek a Kantor, 2009). Ale již preambule Římských smluv vztahujících se k založení Evropského hospodářského společenství hovoří o přání členských zemí zajistit svůj harmonický rozvoj, a to redukcí regionálních disparit a také snižováním zaostávání znevýhodněných regionů, což je možné vnímat jako základní cíl kohezní politiky. Společný zájem členských zemí na snižování regionálních rozdílů se stalo realitou na konci 60. let v souvislosti s plány vytvořit společný trh, kde regionální rozdíly představovaly zdroj obav, neboť regionální nerovnosti podstatně ovliv-

ňují výkonnost ekonomiky. Naopak sblížením úrovní jednotlivých oblastí dochází ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti a zlepšení podmínek pro vývoje. Tyto úvahy následně vedly k vytvoření evropského rámce politiky pro vyrovnávání negativních prostorových dopadů prohlubující se evropské integrace (Hájek a Novosák, 2010)

Obecně tak regionální integrační procesy vzešly jednak z potřeby redukování možných regionálních ozbrojených konfliktů, ostatně celý projekt Evropské Unie je založen na redukcii dalších válečných konfliktů; a také za účelem odstranění překážek omezujících volný obchod v evropských regionech, stejně jako volný pohyb osob, práce, zboží a kapitálu, proto započala mezivládní spolupráce. (*Harvey Armstrong, Jim Taylor: Regional economics and policy; Blackwell Publishers 2000 third edition*). Regionální politika pak je přímým důsledkem existence regionálních disparit, které mají zásadní dopad na hospodářskou prosperitu zemí. Evropská unie v současné době zahrnuje 27 členských států, 268 regionů s velmi rozdílnou úrovní rozvoje, a ačkoliv obecně je Evropa jednou z nejbohatších částí světa, stále existují značné rozdíly mezi jejími regiony, co se týká příjmů a příležitostí. Obzvláště po rozšíření unie v roce 2004 o 10 dalších států společně s dalším rozšířením v roce 2007 o Rumunsko a Bulharsko se tyto rozdíly ještě více prohloubily. V tomhle směru je pro regionální politiku zásadní článek 174 Hlavy XVIII Hospodářská, sociální a územní soudržnost, Smlouvy o fungování Evropské Unie:

„Unie za účelem podpory harmonického vývoje rozvíjí a prosazuje svou činnost vedoucí k posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Unie se především zaměří na snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a na snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů. V rámci dotyčných regionů je zvláštní pozornost věnována venkovským oblastem, oblastem postiženým průmyslovými přeměnami a regionům, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou například nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva a ostrovní, přeshraniční a horské regiony.“ (Syllová, 2010)

Proto byl v roce 1960 ustanoven Evropský sociální fond s cílem přispívat k rekvalifikaci pracovní síly ve strukturálně postižených oblastech a následován byl v roce 1962 Evropským zemědělským podpůrným a záručním fondem, který byl ustanoven v souvislosti s financováním společné zemědělské politiky. V roce 1972 byl přijat dokument, který regionální politiku označil za zásadní faktor posilování společenství, ovšem legislativně byla regionální politika ošetřena až Jednotným evropským aktem- *Single European Act* (JAE) v roce 1986. (Potluka, 2010)

V roce 1974 do Společenství vstoupily státy se silnými regionálními disparitami (strukturně postižené bývalé těžební oblasti ve Velké Británii), nebo méně rozvinutou ekonomikou a to se stalo mezníkem pro vývoj regionální politiky. Velká Británie požadovala kompenzaci vysokých příspěvků do rozpočtu ES a nízkých příjmů ze společné zemědělské politiky formou pomoci Společenství restrukturalizovat staré průmyslové oblasti. V roce 1975 byl proto založen Evropský fond regionálního rozvoje a tím byla zavedena i společná regionální politika EU. Prostředky z fondu byly výrazně zaměřeny na restrukturalizaci starých průmyslových regionů, přičemž se z fondu hradilo až 50% nákladů na podpůrné programy připravené vládami příslušných států. (Kašparová a Půček, 2009)

V 80. letech začalo ES vyvíjet vlastní regionální politiku zaměřenou mj. na podporu přeshraniční spolupráce mezi regiony. Politika hospodářské a sociální soudržnosti, také zvaná kohezní politika pak byla definována v roce 1988 na základě rozhodnutí spojit regionální politiku společně s politikou sociální a zemědělské do jednoho celku, do tzv. strukturální politiky, která se dnes označuje jako politika hospodářské a sociální soudržnosti. Jedná se tak o první reformu regionální politiky, která měla příčinu v nutnosti reagovat na přijetí Španělska a Portugalska do ES v roce 1986, neboť regionální disparity v těchto zemích měly jinou příčinu než v případě starých průmyslových regionů. Vstup nových zemí do Společenství vyplynul v nutnosti hledání efektivnějších způsobů realizace integračních cílů ve sféře regionální politiky. (Wokoun, 2006).

V programovacím období 1989-1993 bylo poprvé definováno 5 cílů strukturální politiky, které platily až do konce programového období 1994-1999 a byly také zavedeny tzv. principy strukturální politiky EU a zejména byl rozpracován systém programování. (Hájek a Novosák, 2010)

Spolu se vstupem v platnost Maastrichtské smlouvy dochází také k další reformě regionální politiky v souvislosti s ustavením nového nástroje Fondu soudržnosti a také instituce Výboru regionů, strážce dodržování principu subsidiarity. Regionální a strukturální politika v této době již činila více jak 35% výdajů celkového rozpočtu EU. (Wokoun, 2006). Fond soudržnosti neboli také Kohezní fond ve své podstatě reaguje na přípravu společné měny, neboť prostředky poskytované z tohoto fondu mají umožnit nejslabším státům EU splnit náročná Maastrichtská kritéria pro zavedení společné měny. Fond soudržnosti není součástí strukturálních fondů, jeho aktivity však mají na ně přímou vazbu. (Kašparová a Půček, 2009)

S dalším rozšířením Evropské Unie v roce 1995 byl zřízen nový Cíl 6- podpora (arctickým) řídicí zalidněným oblastem. Rozpočet Politiky soudržnosti se rozhodnutím Evropské rady z března 1999 zvýšil na 213 mld. eur a dalších 22 mld. bylo přiznáno novým členům pro období 2004-2006. S očekávaným rozšířením Unie byly zavedeny také tzv. nástroje předvstupní pomoci. K programu PHARE- *Poland and Hungary Aid for Restructuring of the Economy*, který existuje již od roku 1989, přibyl nástroj předvstupních strukturálních politik (ISPA- *Instrument for Structural Policies for Pre-Accession*) a zvláštní předvstupní program pro rozvoj zemědělství a venkova (SAPARD- *Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development*). (EUROSKOP)

Období 2000-2006 je charakterizováno především snahou o větší efektivnost využívání finančních prostředků a je také výrazně ovlivňována Lisabonskou strategií a připravovaným rozšířením v roce 2004, kdy připojením dalších 10 států se zvýšila populace unie o pětinu, ale HDP se zvýšilo pouze o 5% a podle statistik bylo průměrné HDP všech přistoupivších států pod polovinou průměru unie. Všechny nové oblasti měly nárok se ucházet o podporu ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. (EUROSKOP)

1.3 Principy regionální politiky Evropské unie

Fungování regionální politiky v Evropské unii je založeno na několika základních principech, které jsou reflektovány v úpravě celého procesu poskytování pomoci jak z právního tak programového hlediska. Tyto principy se spolu s regionální politikou vyvíjely a měnily, přičemž pro současné programové období je to těchto následujících 5 principů a k nim přiřazených mnoho dalších principů, jako např. princip subsidiarity, či koordinace a harmonizace. (Leonardi 2005)

1.3.1 Princip subsidiarity

Jeden ze základních principů pro fungování EU vůbec je princip subsidiarity, upravující rozsah pravomoci EU a členských států v č. 5 odst. 3 Smlouvy o EU.

„Podle zásady subsidiarity jedná Unie v oblastech, které nespadají do její výlučné pravomoci, pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy na úrovni ústřední, regionální či místní, ale spíše jich, z důvodu jejího rozsahu či účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Unie.“ (Syllová 2010)

Dle tohoto principu má každé rozhodnutí být vykonáno na nejnižší úrovni, která je dostatečně kompetentní k provedení takového rozhodnutí. Nejedná se tedy sice o základní prin-

cip regionální politiky, ale je klíčovým kamenem celého fungování Evropské Unie, který vždy třeba mít při implementaci jakékoliv politiky na zřeteli, proto jej zde autorka zmiňuje.

1.3.2 Princip koncentrace

Tento princip usiluje o cílení výdajů strukturálních fondů do regionů s největšími strukturálními problémy a také do aktivit, které přinesou maximální efekt. Oblasti jsou vybrány na základě prioritních cílů definovaných Evropskou komisí a členskými státy. Klíčem principu je snaha je pojmout podporu koncepčně, podporovat programy ucelené a nikoliv malé a navzájem neprovázané. Aplikace principu přináší větší efektivitu a účelnost vynaložených prostředků a také snadnější a přehlednější monitorování a kontrolu. Z tohoto principu jasně vyplývá nutnost vzájemné spolupráce měst a obcí při technické přípravě vhodných projektů i při jejich spolufinancování a tento princip také hraje klíčovou roli pro formulaci základní hypotézy této práce a autorka se na něj bude v této souvislosti odvolávat. (Marek a Kantor, 2009)

1.3.3 Princip partnerství

Tento princip vyžaduje aktivní účast a participaci Evropské komise a odpovídající regionální a místní orgány a také kompetentních nevládních aktérů na všech etapách administrace strukturálních fondů. Také samotní příjemci podpory jsou na základě tohoto principu se na každé etapě aktivně podílet se snahou o co největší kooperaci s Evropskou komisí.

Respektování principu partnerství spolu s principem programování při zavedení kvalitních kontrolních mechanismů bylo důležitou podmínkou pro umožnění decentralizace na příslušné orgány v jednotlivých členských zemích k rozhodování o výběru konkrétních projektů. (Marek a Kantor, 2009)

1.3.4 Princip programování

Jádrem tohoto principu je podmíněnost zpracování integrovaných programových dokumentů pro umožnění realizace podpory pro zvýšení sociální a ekonomické úrovně méně rozvinutých regionů. Tyto dokumenty jsou vypracovány na víceleté programové období - v současnosti 7 let a podpora je tak poskytována střednědobě, nikoliv krátkodobě. Mezi programové dokumenty patří regionální rozvojový plán multi-sektorálního charakteru, z něj vycházející rámec. Záměrem je komplexnost řešení regionálních problémů a koncepčnost přidělování prostředků na základě uceleného, integrovaného programu realizovaného v dlouhodobějším horizontu. (Marek a Kantor, 2009)

1.3.5 Princip adicionality

Podstatou principu adicionality je myšlenka, že prostředky ze společného rozpočtu EU mají mít pouze doplňkový charakter, tedy jsou doplněny stanoveným podílem zdrojů ze strany příjemce pomoci. Prostředky z EU v zásadě nesmí nahrazovat národní zdroje, ale doplňovat, resp. je posilovat tak, aby programy mohly být realizovány rychleji nebo ve větším rozsahu než by bylo možné jen s využitím zdrojů vlastních. Důležitou součástí tohoto principu je tzv. test adicionality, jenž zkoumá, zda členský stát žádající o podporu z EU v rámci politiky soudržnosti nesnížil v očekávání podpory ze zdrojů EU vlastní výdaje na realizaci programů v rámci této politiky. (Wokoun, 2008)

1.3.6 Princip monitorování a vyhodnocování

Cílem tohoto principu je zajištění efektivního využití prostředků ze zdrojů EU. Monitorování a hodnocení zajišťuje monitorovací systém, jehož nejvyšší úroveň představuje národní monitorovací výbor. Důležitou podmínkou pro zajištění efektivnosti a transparentnosti vynakládaných prostředků je oddělení orgánů, které zajišťují realizaci od orgánů platebních a také musí existovat nezávislý kontrolní systém. Hodnocení programů probíhá ve třech fázích. Detailní hodnocení dopadů každého programu probíhá před jeho schválením (ex ante), uprostřed programového období (interim) a zhodnocení skutečných efektů po dokončení projektu nebo programu (ex post). (Wokoun, 2008)

Hlavními složkami předběžného hodnocení jsou:

- Hodnocení dosavadních programů- správné stanovení cíle a dílčích cílů, hodnocení efektivnosti používaných nástrojů, způsob implementace a posouzení problémů v oblasti hodnocení a monitorování.
- Hodnocení socioekonomického kontextu pro navrhované programy- situační analýza, analýza hlavních problémů, disparit a jejich příčin
- Hodnocení důvodů pro zvolenou variantu programu a důvodů pro výběr priorit a stanovení jejich pořadí, vnitřní a vnější konzistence programu- posouzení zdůvodnění výběru priorit a jejich seřazení dle významu, jak každá část programu přispěje k dosažení cílů, soulad strategického cíle, priorit a dílčích cílů
- Hodnocení způsobu kvantifikace cílů programu- hodnocení spolehlivosti provedené kvantifikace a její vhodnost z hlediska monitorování a hodnocení.
- Hodnocení předpokládaných socioekonomických dopadů a způsobu rozdělení prostředků- dopady na následující klíčové indikátory: HDP, zaměstnanost, produktivita

tu, konkurenceschopnost; posouzení dopadů na oblasti úzce související s politikami EU, na malé a střední firmy, konkurenceschopnost a inovace, zaměstnanost a fungování trhu práce; hodnocení dopadů na ŽP je prováděno samostatně (SEA); při posouzení návrhu alokace finančních prostředků se ex ante hodnocení soustředí na zdůvodnění stanoveného návrhu alokace prostředků na jednotlivé priority.

- Hodnocení návrhu implementačního systému. Hodnotí se jednoznačnost zodpovědnosti a transparentnost navrženého systému, kvalita kontrolních mechanismů, transparentnost finančních toků

Průběžné hodnocení sleduje, zda v průběhu realizace programu nedošlo ke změně výchozích předpokladů a zda programy probíhají tak, jak bylo očekáváno. Výsledkem je mj. i rozhodnutí o přidělení zvláštní rezervy a na jeho základě je možné provést případné úpravy v probíhajících operačních programech ke zlepšení kvality jejich realizace.

Hodnocení ex post se provádí přibližně do dvou let od skončení programu a posuzuje, zda bylo dosaženo plánovaných cílů a efektivnost jednotlivých programů. Výsledky tohoto hodnocení jsou reflektovány při přípravě programových dokumentů pro nové programové období.

1.4 Nástroje regionální politiky

Mezi nástroje regionální politiky se řadí strukturální fondy, Kohezní fond, iniciativy společnosti a případně nástroje předvstupní pomoci. Obecně lze říci, že finanční nástroje a iniciativy existovaly, jak již bylo naznačeno výše, od počátku integrace a taktéž si prošel značným vývojem. V roce 1958 vznikl Evropský sociální fond- *European Social Fund* (ESF), o čtyři roky později Evropský podpůrný a záruční fond- *European Agricultural Guidance and Guarantee fund* (EAGGF). Na úrovni Evropské komise bylo v roce 1968 zřízeno Generální ředitelství pro regionální politiku. V roce 1974 byl v reakci na vstup Spojeného Království do Evropského Společenství zřízen fond Evropský fond regionálního rozvoje- *European Regional Development Fund* (ERDF), kdy disponoval 4,8% z rozpočtu ES. Prostředky z fondu byly výrazně zaměřeny na restrukturalizaci starých průmyslových regionů. Maastrichtská smlouva zavedla nové nástroje- Fond soudržnosti- *Cohesion Fund* (CF), který stojí vedle strukturálních fondů, ale součinně se navzájem doplňují. (Hájek a Novosák, 2010)

Zdroje fondů tvoří finanční příspěvky všech členských zemí do společného rozpočtu. Kromě Kohezního fondu byly zřízeny čtyři strukturální fondy- Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond, Evropský zemědělský podpůrný a garanční fond (EAGGF) a Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG). V současné době spadají pod strukturální fondy pouze ERDF a ESF a fondy EAGGF a FIFG zde spadaly pouze do roku 2006. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013d)

Prostředky z FIFG byly určeny na rozvoj chovu ryb, modernizaci loďstva, ochranu některých přímořských oblastí, výrobu a obchod s rybími výrobky a vybavení rybářských přístavů. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013b)

Podpůrná sekce EAGGF byla do roku 2006 řazena mezi strukturální fondy EU, neboť poskytovala podporu modernizaci a zlepšování struktury ekonomických aktivit v zemědělství a na venkově. Od roku 2007 se již nejedná o strukturální fond, financuje pouze aktivity společné zemědělské politiky EU. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013c)

1.4.1 Evropský fond regionálního rozvoje

Hlavním úkolem ERDF je posilovat hospodářskou a sociální soudržnost v rámci Evropské Unie, a to snahou snižovat disparity v úrovních rozvoje jednotlivých regionů členských zemí. Už od svého založení v roce 1975 si kladl za cíl finančně podpořit programy nejvíce znevýhodněných regionů. Z pohledu objemu prostředků se jedná o největší a nejvýznamnější strukturální fond. Konečným cílem fondu je vytvoření pracovních míst podporou konkurenceschopného a udržitelného rozvoje, také podporu malých a středních podniků taktéž s cíle vytvoření udržitelných pracovních míst, podporou infrastruktury, prosazováním produktivních investic, opatření technické pomoci, investice zaměřené na životní prostředí, vzdělání i zdraví a rozvoj místního potenciálu. Fond také poskytuje finanční nástroje na podporu regionálního a místního rozvoje a spolupráci měst a regionů. (Stejskal a Kovárník 2009)

1.4.2 Evropský sociální fond

ESF byl založen jako hlavní nástroj sociální politiky a zaměstnanosti Evropské Unie a jeho cílem je zvýšit zaměstnanost a rozšířit pracovní příležitosti v EU. Fond v tomto programovém období poskytuje prostředky na neinvestiční projekty v rámci cílů konvergence a regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a podporuje opatření pro prevenci a boj s nezaměstnaností, rozvoj lidských zdrojů, rovné příležitosti pro muže a ženy. Tyto dlou-

hodobé strategické programy napomáhají zaostalým regionům aktualizovat a modernizovat dovednosti pracovní síly a podporovat také její podnikatelské aktivity, také je fond zaměřen na podporu integrace dlouhodobě nezaměstnaných, integraci mladých lidí do procesu práce, integraci osob vyloučených z trhu práce, adaptaci pracovníku na průmyslové změny, posílení lidského potenciálu ve výzkumu, vědě a technologii a stabilizaci a růst zaměstnanosti. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013c)

1.4.3 Fond soudržnosti

Fond soudržnosti neboli také Kohezní fond (KF) byl založen Maastrichtskou smlouvou v roce 1994 na pomoc členským státům potýkajícím se s problémy v souvislosti se vznikem hospodářské a měnové unie. Na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu států, nikoli regionů. Na podporu z KF dosáhnou členské státy, jejichž HDP nedosahuje 90% průměru Unie. To se týká nových členských států spolu s Řeckem a Portugalskem. Kohezní fond se soustřeďuje společně s ERDF na investiční projekty zaměřené na dopravní a energetickou infrastrukturu většího rozsahu a ochranu životního prostředí. Také se zajímá o projekty související s udržitelným rozvojem, převážně v oblasti energetické politiky a využívání obnovitelných zdrojů energie. KF je zaměřen na konkrétní projekty a usiluje o jejich decentralizované řízení. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013d)

1.5 Regionální politika pro programové období 2007-2013

Význam regionální a strukturální politiky je pro hospodářskou a sociální soudržnost v rámci Evropské Unie nezastupitelný. Hlavními nástroji regionální a strukturální politiky EU jsou strukturální fondy spolu s fondem soudržnosti, které pozitivně přispívají ke snižování regionálních rozdílů a ke zlepšování životního prostředí, také se různou měrou podílí na výstavbě infrastruktury, investici do lidských zdrojů, podpoře výrobního a podnikatelského prostředí.

Poslední rozšíření Evropské Unie o Bulharsko a Rumunsko v roce 2007 se o to více prohloubily rozdíly jednotlivých regionů jak z ekonomického tak sociálního hlediska, pro příklad současný nejchudší region Unie Nord Est v Rumunsku má pouze 23% průměru EU HDP na obyvatele, přičemž nejbohatší region Inner London má 290%. Toto prohloubení disparit bylo přirozeně očekáváno a taktéž implementováno do přípravy regionální politiky pro toto programové období. Tato očekávání reflektuje i fakt, že na regionální politiku bylo pro období 2007 - 2013 dle finanční perspektivy vyčleněno 35,7 % evropského rozpočtu,

což činilo částku 347,410 mld. eur na politiku. Pro toto programové období byly přijaty tzv. strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost", které jsou základem nové politiky a stanovují zásady a priority na období 2007-2013 a to Evropskou radou dne 6. října 2006. (EUROSKOP, 2013c)

Politika soudržnosti se v období 2007-2013 zaměřuje více na koncentraci zdrojů na nejchudší členské země a regiony v souvislosti právě se vstupem Rumunska a Bulharska do EU, ale vedle této podpory priority posouvá i k podpoře růstu, zaměstnanosti a inovací. Podle tematických oblastí vyplývá záměr nejvíce prostředků směřovat do dopravy, lidských zdrojů, vědy a výzkumu, udržitelného rozvoje a inovací a informační společnosti. (EUROSKOP, 2013b)

1.5.1 Cíle období 2007-2013

Rozšíření Evropské Unie v roce 2004 o deset nových členů a v roce 2007 o Rumunsko a Bulharsko a výrazná změna s ekonomickými ukazateli v těchto zemích a jejich vliv na EU je klíčovým faktorem pro formulování cílů pro programové období 2007- 2013. Rozšíření Unii přineslo zvýšení počtu obyvatel o 20 %, při zvýšení celkového HDP o 5 % snížení průměrného celkového příjmu na osobu o 10 a s ní vyvstala nutnost formovat regionální politiku, jinak by hrozilo její zhroucení. Z tohoto důvodu 18. Února 2004 představila Evropská komise návrh na reformu politiky soudržnosti pro období 2007-13 s názvem Nové partnerství pro soudržnost: konvergence, konkurenceschopnost a kooperace. Ta reflektuje hlavní problémy nově přistoupivších zemí, a to omezené finanční prostředky, pomalá a neúplná regionalizace a nedostatek mezi národní a nižší úrovní. V souvislosti s vydáním tzv. Třetí zprávy o ekonomické a sociální soudržnosti, která navrhovala reformu politiky soudržnosti, podala Evropská komise návrh tzv. Nového partnerství pro růst a zaměstnanost. Tento návrh Evropská rada schválila a na jeho základě s Komise vydala sdělení obsahující obecní zásady politiky soudržnosti pro období 2007-13- cíl Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. Tyto cíle odrážejí potřebu tematické a geografické soustředění zdrojů a vedle nich byly stanoveny také základní priority politiky soudržnosti, jimiž jsou zvýšení atraktivnosti EU a jejích regionů pro investování a zaměstnávání. Zlepšení znalostí a inovací jako faktorů růstu a vytváření většího počtu kvalitnějších pracovních míst. (Marek a Kantor 2009)

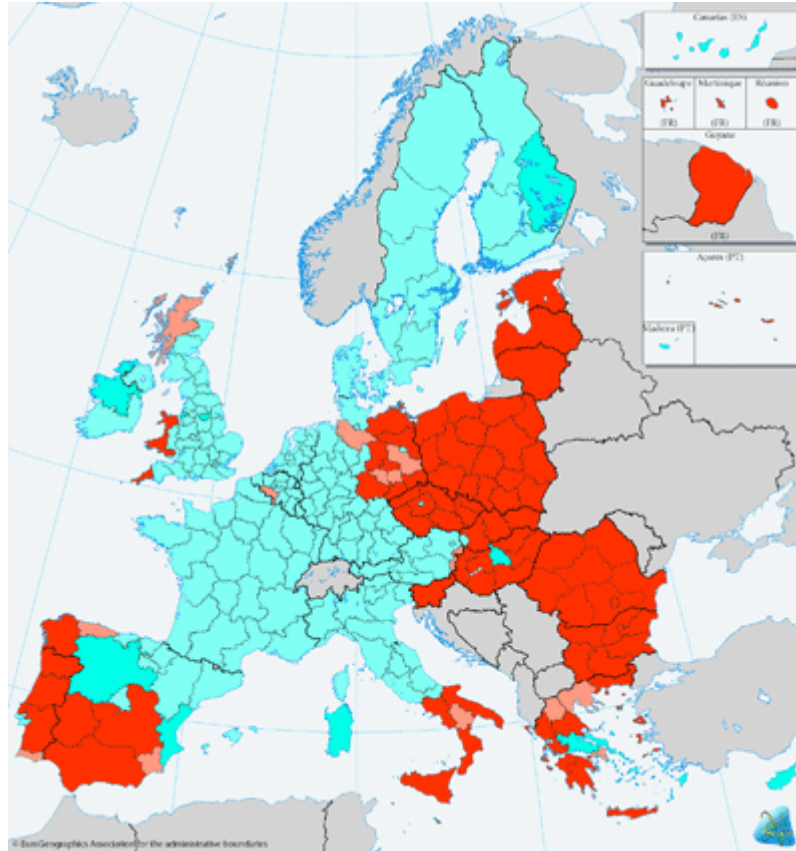
Tab. 1 Cíle a nástroje regionální politiky EU v programovém období 2007-13 (Euroskop, 2013b)

Cíle 2007-2013	Fondy 2007-2013
Konvergence	Evropský fond regionálního rozvoje
	Evropský sociální fond
	Fond soudržnosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	Evropský fond regionálního rozvoje
	Evropský sociální fond
Evropská územní spolupráce	Evropský fond regionálního rozvoje

1.5.1.1 Konvergence

Cíl konvergence podporuje faktory vedoucí ke konvergenci- k růstu a tvorbě pracovních příležitostí u nejméně rozvinutých členských států a regionů. Tento cíl se týká regionů úrovně NUTS 2 s HDP na obyvatele nižším než 75% průměru EU a tento cíl zahrnuje také tzv. regiony se statistickým efektem, regiony z dřívějšího cíle 1 v EU-15, které ale již na podporu nedosáhnou v důsledku zvýšení svého HDP, způsobené rozšířením EU. Na cíl konvergence je alokováno asi 81,7% všech prostředků regionální politiky. Tento cíl pokrývá celé území ČR s výjimkou hlavního města Prahy a také většinu regionů nových deseti a dvou členských států a také zde spadá jižní Itálie, východní Německo, části Řecka, Španělska, Portugalska a několik oblastí Spojeného Království. (Marek a Kantor 2009). Přesně se pak jedná o 99 regionů a dotýká se 170 milionů obyvatel. (Evropská komise, 2013)

Částka dostupná v rámci cíle Konvergence je 282,8 miliard EUR, které plynou z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti. Podpora z ERDF se soustřeďuje na rozšíření a zlepšení základní infrastruktury, na modernizaci ekonomiky a na ochranu životního prostředí. Z ESF je pak podpora zaměřena na investici do lidského kapitálu, zlepšování kvality a schopnosti institucí trhu práce, vzdělávacích systémů a sociálních a ošetrovatelských služeb a také podporuje adaptaci veřejné správy a posílení administrativní kapacity národních a regionálních správ. Fond soudržnosti financuje rozsáhlé projekty v oblasti dopravní a ekologické infrastruktury. (Marek a Kantor, 2009) Následující obrázek zobrazuje způsobilé oblasti Evropské unie, které vyhovují kritériím a spadají do Cíle Konvergence.

*Obr. 1 Způsobilé oblasti EU podle Cíle Konvergence
(Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013b)*

V rámci cíle Konvergence je pro Českou republiku definováno 8 tematických operačních programů a 7 regionálních operačních programů.

Tematické operační programy:

- OP Podnikání a inovace
- OP Životní prostředí
- OP Doprava
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

Regionální operační programy:

- ROP NUTS II Jihovýchod

- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Střední Morava

1.5.1.2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Druhý cíl je zaměřen na podporu oblastí, které nespadají do cíle 1, tedy regionů s celkovým HDP na osobu vyšším než je 75% průměru EU a úměrně tomuto faktu je výše přidělených prostředků podstatně nižší než pro cíl Konvergence. Spadá sem 172 regionů s odpovídajícím počtem obyvatel 330 milionů. Spadají sem kromě regionů z cíle 1 také severní oblast Velké Británie, střední Francie, střední Itálie, severní Finsko, většina Španělska a téměř celý Kypr. Z ČR už pod tento cíl spadá také hlavní město Praha, na niž je vyčleněno 1,6% prostředků regionální politiky. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013c)

Cíl je naplňován z prostředků Evropského sociálního fondu a Evropského fondu pro regionální rozvoj a celkovou částkou 55 miliard EUR, což činí 16% celkového rozpočtu. Z cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost jsou financovány projekty zaměřené na rozvoj ekologické dopravy, podpora výzkumných středisek, vysokých škol, malých podniků a zakládání nových podniků, odborná příprava a vytváření pracovních příležitostí. Podpora je určena na posílení konkurenceschopnosti regionů a zaměstnanost pomocí rozvojových programů na urychlení hospodářských změn prostřednictvím inovací, podporuje znalostní společnost, ochranu životního prostředí atd. Podporuje vznik většího počtu kvalitnějších pracovních míst přizpůsobováním pracovní síly a investicemi do lidských zdrojů. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013d)

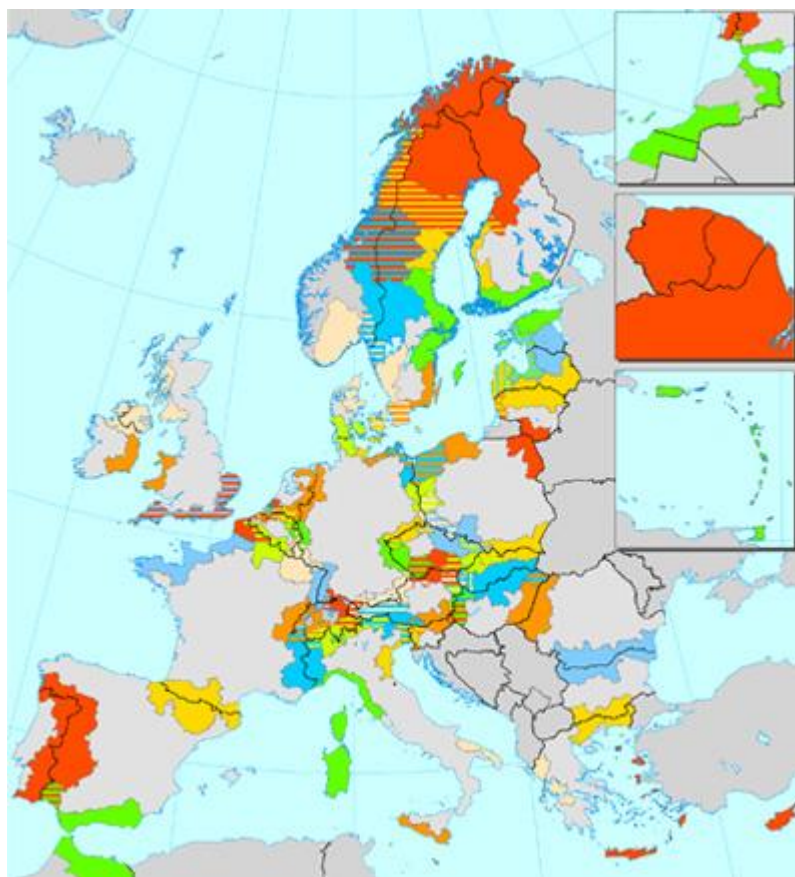
Pro tento cíl byly Komisí navrženy dvě strategie. První jsou regionální programy, jež mají pomáhat předvídat a podporovat ekonomické změny a druhou strategií představují národní programy, které mají předvídat hospodářské změny a adaptovat se jim v souladu politickými prioritami Unie, obzvláště pak Evropské strategie zaměstnanosti.

Pod tento cíl v České republice spadají dva programy určené pro Prahu:

- OP Praha Adaptabilita
- OP Praha Konkurenceschopnost

1.5.1.3 Evropská územní spolupráce

Tento cíl navazuje na iniciativu INTERREG a jeho účelem je podporovat přeshraniční spolupráci mezi zeměmi nebo regiony, k níž by nedošlo bez pomoci poskytované v rámci politiky soudržnosti. Hlavní myšlenkou je podpora další integrace EU skrze přeshraniční, mezinárodní a meziregionální spolupráci. Skrze cíl 3 je podporována přeshraniční spolupráce na lokálních a regionálních projektech pro nadnárodní spolupráci posilující integrovaný územní rozvoj, spolupráci a výměnu zkušeností. Mezi hlavní priority se řadí společné hospodaření s přírodními zdroji, zlepšení dopravního spojení, vytváření sítí vysokých škol, výzkumných ústavů pro podporu rozvoje VaV, informační společnosti a životní prostředí. Oblasti, zapojené do Evropské územní spolupráce demonstruje následující mapa. (EUROSKOP, 2013a)

Obr. 2 Přeshraniční programy podle Cíle Evropské územní Spolupráce (EUROSKOP, 2013a)

Opatření financovaná z ERDF se dělí podle cílů na mezinárodní spolupráci, jejíž seznam byl přijat Komisí rozhodnutím z 31. října 2006 a na přeshraniční spolupráci, do níž spadají regiony úrovně NUTS 3 podél pozemních vnitřních hranic, některých pozemních vnějších

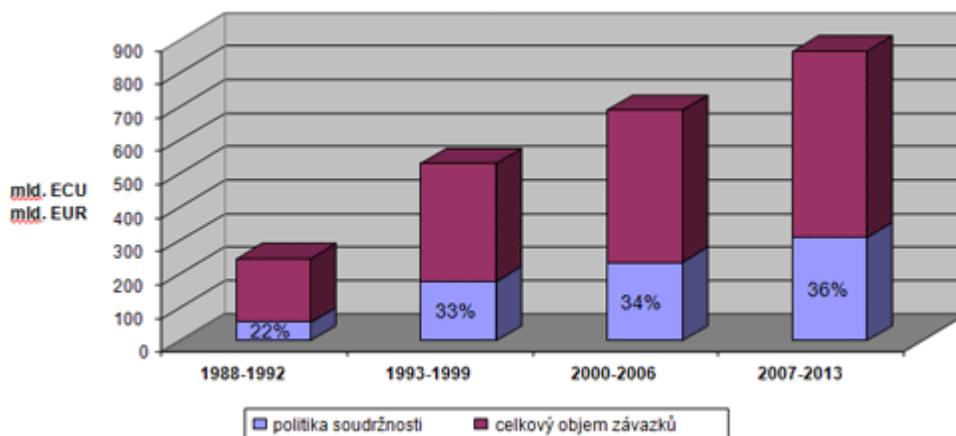
hranic a podél námořních hranic, které od sebe nejsou vzdáleny více než 150 km. V příhraničních oblastech žije 181,7 milionu obyvatel činitých 37,5 % celkové populace EU, přičemž ve finančním vyjádření jsou dotyčné částky v porovnání s ostatními dvěma cíli zanedbatelné, mnoho zemí a regionů projevilo zájem, aby se to v budoucnu změnilo. Pro Českou republiku bylo na tento cíl vyčleněno 1,3 % prostředků regionální politiky a na úrovni EU celková částka činí 8,7 miliard EUR, 2,5% celkového rozpočtu. (EUROSKOP, 2013a)

V rámci cíle 3 je v České republice realizována následující mezinárodní spolupráce:

- OP Mezuregionální spolupráce
- OP Nadnárodní spolupráce
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko
- INTERACT II
- ESPON 2013

1.5.2 Finanční rámec 2007-2013

Finanční perspektiva v podobě víceletého finančního rámce EU, je přijímán ve formě tzv. meziinstitucionální dohody mezi Evropskou komisí, Radou EU a Evropským parlamentem, jejich obsahem je určení hlavních rozpočtových priorit a nastavení výdajových stropů pro každou z nich. Celkový objem finančních prostředků pro kohezní politiku je ve výši 308 mld. EUR, což je rekordní částka oproti objemu z minulých programových období. Podíl politiky soudržnosti na rozpočtu EU, jak ukazuje následující graf, neustále stoupá, v současné době se jedná o druhou nejvíce podporovanou politiku EU a dává prostor pro spekulace, že v budoucnu možná politika soudržnosti předčí prozatím nejvíce protěžovanou společnou zemědělskou politiku, v níž objem přiřazených prostředků naopak postupně klesá a k těmto úvahám se přiklání i autorka tohoto textu.

Obr. 3 Podíl politiky soudržnosti na finančních perspektivách 1988-2013

(ceny roku 1988, 1992, 1998 a 2004) (Euroskop, 2013c)

Podíl evropských fondů na financování veřejných projektu je až do výše 85%. Celkově je rozdělení finančních prostředků ze strukturálních fondů a Kohezního fondu pro jednotlivé členské země v souladu s kritérii a metodikou obsaženou v příloze tzv. berlínské metodiky- všeobecného nařízení ke strukturálním fondům a koheznímu fondu. Pro Českou republiku je rozdělení finančních prostředků v období 2007-2013 upraveno v Usnesení vlády č. 494 z 10. května 2006 jakožto východisko pro jednání s Komisí o Národním strategickém referenčním rámci ČR. (MMR, 2007) Další údaje o alokaci pro Českou republiku v programovém období 2007-2013 podle cílů udává následující tabulka.

Tab. 2 Alokace pro ČR pro období 2007-2013 podle cílů (MMR, 2013d)

Miliony EUR (v běžných cenách)		2007–2013
Konvergence		25 883 511 035
	Regionální konvergence	17 064 488 596
	Fond soudržnosti	8 819 022 439
Konkurenceschopnost (Praha)		419 093 449
	z toho: konkurenceschopnost	194 247 800
	dodatečná alokace	224 845 649
Přeshraniční a transnacionální spolupráce		389 051 107
	z toho: přeshraniční	275 599 077
	dodatečná přeshraniční	75 990 880
	transnacionální	3 7461 150
Celkem soudržnost		26 691 655 591

1.6 Příprava pro programové období 2014-2020

Pro programové období 2014-2020 Evropská komise zveřejnila tzv. Pátou kohezní zprávu a v ní vyjádřila své první návrhy na podobu, strukturu a principy budoucí kohezní politiky po roce 2013. Komise také zveřejnila 6. října 2011 balíček šesti nových nařízení, která po jejich projednání a schválení mají tvořit rámec kohezní politiky pro období 2014-2020. Ministerstvo pro místní rozvoj k návrhům nařízení vypracovalo tzv. Rámcové pozice, které byly projednány s relevantními partnery v příslušných pracovních, poradních a koordinačních skupinách. Dne 18. ledna 2012 byl soubor celkem šesti Rámcových pozic schválen vládou usnesením č. 42. a v současné době probíhá fáze vyjednávání obsahu jednotlivých nařízení, které koordinuje MMR za Českou republiku koordinuje. (MMR, 2012b)

Ministerstvo pro místní rozvoj se také pravidelně v Bruselu účastní jednání pracovní skupiny Rady EU pro strukturální opatření a také organizuje pravidelná jednání následujících pracovních skupin k budoucnosti kohezní politiky: Expertní poradní skupiny pro budoucnost kohezní politiky, Parlamentní konzultační skupiny pro budoucnost kohezní politiky, Resortní koordinační skupiny ministerstva pro místní rozvoj pro EU, Mezuregionální poradní a koordinační skupiny pro budoucnost kohezní politiky po roce a Pracovní skupiny Řídícího a koordinačního výboru pro budoucnost kohezní politiky EU. (MMR, 2012b)

1.7 Implementace regionální politiky

V obecném hledisku je považováno za klíčový princip této politiky přesvědčení o nutnosti intervence veřejného sektoru na trhu z důvodů sociálních a ekonomických, aby tak došlo ke snižování regionálních disparit, kteréžto jsou následkem působení tržních sil, proto by měla vláda k zjemnění regionálních rozdílů ovlivnit geografickou distribuci ekonomických aktivit. V praxi může stát z dlouhodobého hlediska pomoci veřejnou podporou firem, které umísťují svou výrobu v určité oblasti a zpravidla ta povzbudí ekonomickou aktivitu regionu, s čímž souvisí pokles nezaměstnanosti a v konečném důsledku také ke snížení veřejných výdajů. Regionální politika z praktického hlediska je důsledkem nutnosti sblížení ekonomik členských států, které je nezbytným faktorem pro fungování měnové unie. (Mark a Kantor, 2009)

1.7.1 Etapy realizace regionální politiky

V první fázi realizace regionální politiky Rada EU a Evropský parlament určuje na základě návrhu Evropské komise rozpočet strukturálních fondů a pravidla jejich využívání. Evropská komise ve spolupráci s členskými zeměmi navrhuje „strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost“- rámcový strategický dokument pro politiku HSS, jehož cílem je zajistit sladění plánů členských států s prioritami EU např. vytváření pracovních míst a zvyšování jejich kvality, znalostní ekonomiky, podpora inovací, podnikání atd.

V další etapě každý členský stát v souladu se strategickými obecnými zásadami a za dialogu s Komisí vypracuje vlastní „národní strategický referenční rámec“. Tento strategický dokument musí být Komisi odevzdán do pěti měsíců od přijetí strategických obecných zásad. Tento dokument určuje strategii členského státu a uvádí seznam „operačních programů“, které stát zamýšlí provádět. Operační programy v sobě odrazují priority státu, popřípadě regionů a koncepci využívání programů. Pokud se na členský stát či region vztahuje cíl „konvergence“, musí být 60 % výdajů přiděleno na priority vyplývající z lisabonské strategie EU (podpora růstu a zaměstnanosti). V případě zemí a regionů, na něž se vztahuje cíl „konkurenceschopnost a zaměstnanost“, musí jí být přiděleno 75 % výdajů. Pokud ze strany Komise nejsou vážnější připomínky ke strategickému referenčnímu rámci, jeho části a každý z operačních programů jsou následně schváleny Evropskou komisí. (Euroskop, 2013c)

Etapu provádění programů je po schválení operačních programů v rukou členského státu a jeho regionů, který musí vybrat projekty z těch, které každým rokem vznikají, a zajistit jejich kontrolu a hodnocení. Veškerou tuto práci provádějí tzv. „řídící orgány“ fungující v rámci jednotlivých zemí či regionů, přičemž v ČR je to Ministerstvo pro místní rozvoj.

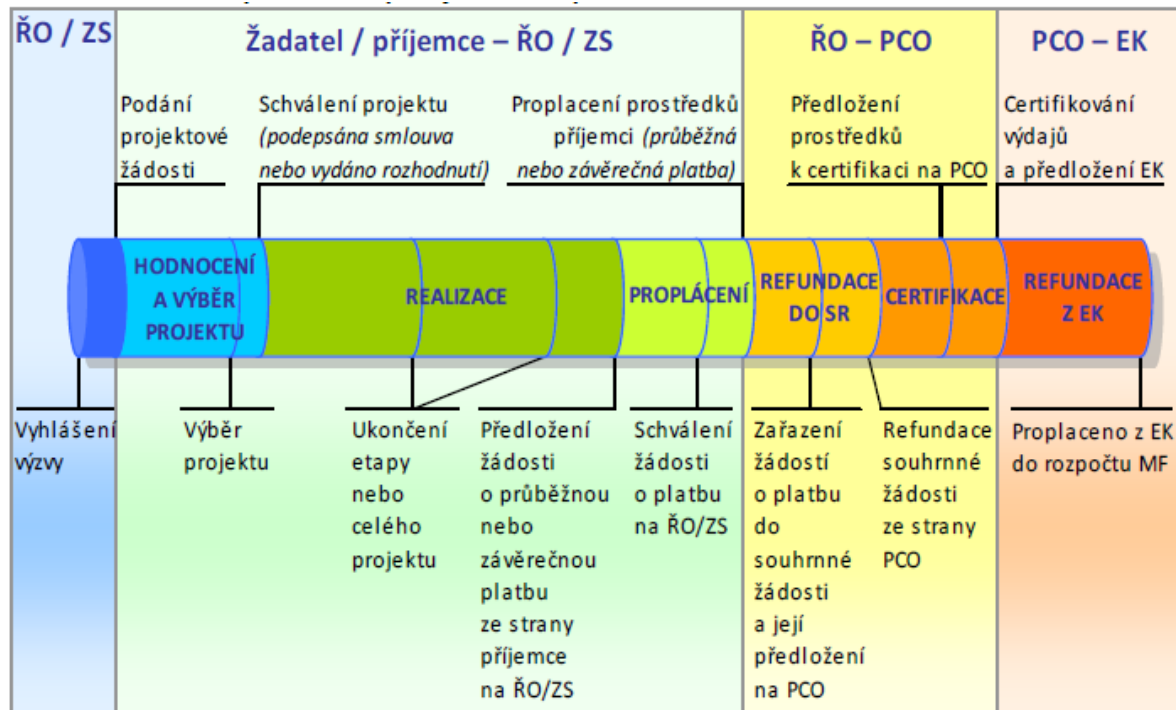
V dalších etapách se Evropská komise zaváže k výdajům, aby členskému státu umožnila zahájení programů, následně Komise proplatí výdaje certifikované členským státem a také se podílí na sledování realizace operačních programů. Komise i členské státy po celé programové období 2007-2013 předkládají strategické zprávy o realizaci. (Euroskop, 2013c)

1.8 Průběh čerpání ze Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti

Pro úplné porozumění vývoje implementace je nezbytné také nezbytná znalost celého procesu čerpání, který začíná vyhlášením výzvy. Řídící či zprostředkující orgán (dále jen ŘO a ZO) pravidelně vyhláší časově vymezené výzvy k předkládání žádostí o podporu v

rámci jednotlivých prioritních os a oblastí podpory. V termínech stanovených výzvou jsou na ŘO / ZS podávány žádosti o podporu, jenž musí být korespondovat s cíli daného OP, z něhož chce žadatel čerpat prostředky. Výzva dále přesně definuje podrobné podmínky finanční podpory. ŘO či ZS pak ve schvalovacím procesu hodnotí podané žádosti a na základě předem definovaných výběrových kritérií vybírá projekty, jimž budou prostředky uděleny. S úspěšnými žadateli, jež splní stanovená kritéria, je následně podepsán právní akt o poskytnutí dotace. Platba je poté realizována na základě žádosti o platbu předložené na ŘO / ZS a platba má formu ex-post či ex-ante, přičemž rozhodnutí je plně v kompetenci ŘO po dohodě se správcem kapitoly státního rozpočtu. Příjemci dotace také v žádosti o platbu odůvodní předpokládané výdaje a prokážou, že odpovídají podmínkám realizace projektů obsažených ve Smlouvě o poskytnutí dotace. Veškeré platební nároky musí být podloženy doklady prokazující vynaložení prostředků efektivně, hospodárně, účelně a transparentně, přičemž veškeré doklady o projektech musí být kdykoliv k dispozici ke kontrole a auditní šetření. (MMR, 2014)

Systém finančních toků prostředků z rozpočtu EU je založen na principu předfinancování ze státního rozpočtu, jak již byli zmíněno výše. Podle tohoto principu je podíl EU určen na spolufinancování OP nejprve předfinancován z rozpočtu jednotlivých kapitol státního rozpočtu a až poté je podíl EU refundován zpět ze zdrojového účtu Platebního a certifikačního orgánu. Podmínkou pro fungování tohoto principu je nutné, aby jednotlivé kapitoly SR měly ve svém rozpočtu na daný rok dostatečné množství finančních prostředků. Celý proces až po závěrečnou fázi, již je certifikace je názorně uveden na následujícím obrázku.

Obr. 4 Schéma průběhu čerpání finančních prostředků (MMR, 2013)

1.9 Obecné vymezení problémových regionů

Mezi jednotlivými regiony v Unii se vyskytují značné disparity, které jsou v kontextu vývoje ekonomické situace dále prohlubovány. Problémové regiony jsou pak vymezovány na základě statistických kritérií EU, které určují jednak přiřazení k jednomu ze tří cílů regionální politiky a také pro každou zemi EU existují tři různá vymezení problémových oblastí:

- vymezení pro potřeby regionální politiky EU- je vymezeno generálním ředitelstvím pro regionální politiku (DG) ve spolupráci s členskými státy
- vymezení pro potřeby politiky hospodářské soutěže EU- za účelem zajištění jednotného přístupu k poskytování podpory soukromému sektoru z veřejných prostředků, tedy včetně pomoci v rámci regionální politiky
- vymezení pro potřebu regionální politiky jednotlivých členských států, provádí samostatně každý stát

První dvě vymezení jsou si poměrně blízká, neboť je v dikci Unie, ovšem třetí vymezení je zcela v rukou členské země. Setkáváme se tak s dichotomií regionální politiky, respektive existuje značný rozdíl mezi rozlohou území podporovaného ze zdrojů EU a území podporované vlastní regionální politikou. Jedná se především o země, jež podle kritérií EU pova-

žovány za problémové celé, ale vlastní regionální politiku tyto státy zaměřují pouze na část svého území (např. Irsko); dále o země v rámci své regionální politiky nepodporující zemědělské oblasti, ačkoliv některé zemědělské oblasti získávají podporu z regionální politiky EU (např. Itálie). Není také proto pravdivým tvrzením, že oblasti podporovány v rámci vlastní regionální politiky automaticky získávají i pomoc ze strukturálních fondů EU, ale v opačné situaci je pravidlem, že regiony podporované ze strany Evropské Unie musí být podpořeny taktéž z prostředků příslušného státu, ačkoliv je daný stát v rámci své regionální politiky za problémové nepovažuje. (VLÁDA ČR, 2011)

1.9.1 Vymezení regionů pro příjem ze strukturálních fondů

Česká republika byla dne 1. ledna 2000 rozdělena na 14 krajů na základě ústavního zákona č. 347/97 Sb. o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Český statistický úřad pak podle § 19 odst. 1 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě a také po dohodě se Statistickým úřadem EU- Eurostatem zavedl "Klasifikaci územních statistických jednotek - CZ-NUTS". Dle této klasifikace jsou kraje ČR v rámci regionální politiky označovány jako jednotky NUTS III, které jsou rozděleny do 8 tzv. regionů soudržnosti- NUTS II.

Klasifikace NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) je základním systematickým nástrojem pro statistické a analytické potřeby EU. Klasifikace NUTS je zavedena v legislativě EU od roku 1988 a využívá se ke statistickému monitorování a k analýzám ekonomické a sociální situace v regionech nutné pro přípravu, realizaci a hodnocení regionální politiky EU. Na úrovni NUTS 2 je zavedena zejména pro úkoly spojené s čerpáním ze Strukturálních fondů EU. Jako také jsou regiony soudržnosti v oblasti regionální politiky základními statistickými jednotkami pro výpočet ukazatele HDP/obyvatele, přičemž na základě tohoto ukazatele je přidělena podpora ze strukturálních fondů. V rámci České republiky je region soudržnosti uměle vytvořený region bez historického opodstatnění, ale byl zaveden kvůli dosažitelnosti na prostředky ze strukturálních fondů EU, neboť této kategorii NUTS II, pro niž platí hranice 800 tisíc- 3 miliony obyvatel do té neodpovídalo žádné územně správní členění ČR. Jednotlivé NUTS II nesou názvy: Severozápad, Severovýchod, Střední Čechy, Jihozápad, Jihovýchod, Moravskoslezsko, Střední Morava a Praha. V současném programovém období 2007—2013 má každý Region soudržnosti historicky poprvé svůj vlastní Regionální operační program zaměřen na řešení regionálních problémů v daném regionu. (MMR, 2013g)

1.10 Regionální politika v České republice

Pro ucelené a navzájem provázané čerpání finančních prostředků z fondů EU si Česká republika vytvořila soustavu programových dokumentů. Na evropské úrovni je nejvyšším strategickým dokumentem pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti tzv. Strategické obecné zásady Společenství (Community Strategic Guidelines), v nichž jsou definovány hlavní zásady a priority politiky hospodářské a sociální soudržnosti na období 2007–2013 a zároveň obsahuje také doporučení, jak by měly regiony co nejlépe využít přiřazený objem prostředků pro HSS. Na základě tohoto dokumentu si členské země následně obligatorně vypracují Národní strategický referenční rámec (NSRR), který reflektuje vlastní priority a jehož obsahem jsou globální cíle a záměry, koordinace a způsob řízení. Český Národní strategický referenční rámec byl pro toto programové období přijat Evropskou komisí dne 27. července 2007, načež proběhlo následně schválení českých operačních programů. (strukturální fondy) Struktura NSRR vychází z legislativy EU, obsahuje kromě analýzy a samotné národní strategie také seznam programů podpory, včetně rozdělení finančních prostředků. NSRR ve svých prioritách reaguje na konkrétní faktory, které mají negativní vliv na dynamiku českého a sociálního prostředí, jako jsou špatná vymahatelnost práva, nedostatečně rozvinuté institucionální struktury, nesoulad mezi potřebami zaměstnavatelů a pracovní síly, nedostatečně rozvinuté inovační procesy mající vliv na konkurenceschopnost podniků. (Marek a Kantor, 2009)

Důležité postavení mezi programovými dokumenty má také Národní rozvojový plán (NRP), neboť aby mohl členský stát získat prostředky regionální pomoci, musí mít jasně definované konkrétní pravidla a strategie čerpání finančních prostředků. NRP pak tyto pravidla a strategie obsahuje spolu s cíli, a obsahovým zpracováním priorit do dílčích cílů. NRP slouží obecně jako podkladový materiál pro vyjednávání NSRR s Komisí. (Marek a Kantor, 2009)

Regionální politika je na národní úrovni v České právní úpravě stanovena zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. Centrálním koordinátorem pro využívání fondů Evropské unie je Ministerstvo pro místní rozvoj, přičemž nařízení EU v oblasti politiky soudržnosti jsou aplikovatelná přímo, tzn., není nutné jednotlivá nařízení převádět do českého právního řádu prostřednictvím českého právního aktu, který stanoví práva a povinnost. (MMR, 2013c.)

Průběh přípravy regionální politiky pro programové období 2007-2013 spolu s přípravou programových dokumentů narazil na spoustu problémových otázek. Jedna z nich vyvstala např. při volbě mezi společným Regionálním operačním programem (ROP), nebo vytvoření dílčích regionálních OP pro jednotlivé regiony soudržnosti, přičemž zástupci regionů preferovali dílčí ROP a zástupci národní úrovně zase naopak. Problematickou se také stala volba tematických OP, jejichž původní navržený počet dosahoval výše 24 OP. Zákonitě se proto některé oblasti obsahově překrývali, což bylo také předmětem kritiky Evropské komise, a došlo k definování „pouze“ osmi tematických OP. (Hájek a Novosák, 2010)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 REGIONÁLNÍ POLITIKA NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Následující kapitola si dává za cíl zmapovat v obecných rysech regionální politiku realizovanou v České politice, se zaměřením na analýzu čerpání ze strukturálních fondů Evropské unie v tomto programovém období 2007-2013 obecně. Bude podrobně sledováno dle jednotlivých operačních programů proces čerpání, jak byl popsán v předchozí kapitole a jeho současný stav. Také bude v kapitole obsaženo vymezení problémových regionů a nastíněna metodika jejich určení.

2.1 Alokace zdrojů pro Českou republiku v letech 2007-2013

V programovém období 2007-2013 je ve strukturálních fondech a Kohezním fondu určeno v rámci celé EU celkem 308 miliardy EUR, přičemž pro Českou republiku bylo vyčleněno 26,7 miliardy EUR, tedy cca 688 mld. CZK. Tato částka pak představuje ročně téměř 98 mld. CZK, což je celkově 5x více přidělených prostředků než v předchozím programovém období, kdy ČR v průměru ročně čerpala prostředky ve výši 25,4 mld. CZK (Hájek a Novosák, 201%).

Tab. 3 Alokace pro ČR v období 2007-2013 podle jednotlivých let (Euroskop 2013a)

Miliardy EUR	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Strukturální fondy	2 223	2 330	2 438	2 550	2 663	2 775	2 889
Fond soudržnosti	1 096	1 150	1 202	1 258	1 314	1 371	1 427
Celkem strukturální operace	3 319	3 480	3 640	3 809	3 977	4 145	4 316

Následující tabulka uvádí přehled fondů, ze kterých lze v rámci jednotlivých operačních programů čerpat a objem prostředků pro tyto účely určené. Dle této tabulky mezi operační programy s nejvyšší dotací patří OP Doprava a OP Životní prostředí. Alokace pro veškeré regionální operační programy pak v součtu ukazuje celkový objem prostředků srovnatelný s OP Podnikání a inovace.

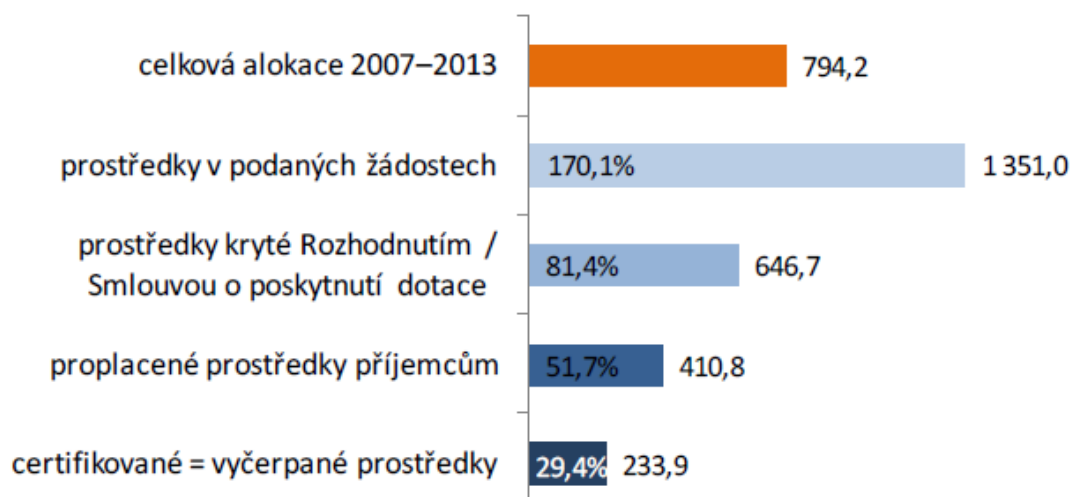
Tab. 4 Alokace pro ČR v období 2007-2013 podle operačních programů (Euroskop 2013a)

OPERAČNÍ PROGRAM	FOND	Mil. EUR (v běžných cenách)
Podnikání a inovace	ERDF	3 041 312 546
Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2 070 680 884
Životní prostředí	ERDF + FS	5 176 702 206
	ERDF	767 190 986
	FS	4 409 511 220
Doprava	ERDF + FS	5 564 954 873

OPERAČNÍ PROGRAM	FOND	Mil. EUR (v běžných cenách)
	ERDF	1 155 443 654
	FS	4 409 511 219
Integrovaný operační program	ERDF	1 941 263 329
Regionální operační programy	ERDF	3 429 565 211
Střední Čechy	ERDF	411 547 827
Jihozápad	ERDF	456 132 173
Severozápad	ERDF	549 073 389
Jihovýchod	ERDF	518 550 260
Severovýchod	ERDF	483 225 738
Moravskoslezsko	ERDF	527 124 174
Střední Morava	ERDF	483 911 650
Technická pomoc	ERDF	258 835 110
Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	2 588 351 104
Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	1 811 845 772
Praha - Konkurenceschopnost	ERDF	297 137 255
Praha - Adaptabilita	ESF	121 956 194

2.1.1 Hodnocení současného stavu čerpání

České republice se podařilo v rámci kohezní politiky EU od začátku současného programového období 2007-2013 vyčerpat téměř 30 % své národní alokace, kterou má k dispozici. Českým projektům tak Evropská komise vyplatila již přes 230 miliard CZK. (Euractiv/Regionální rozvoj) Přesné částky ukazuje následující graf.

Obr. 5 Souhrnný stav čerpání ze SF a CF a národních zdrojů v mld. CZK k 6.2.2013 (MMR, 2013)

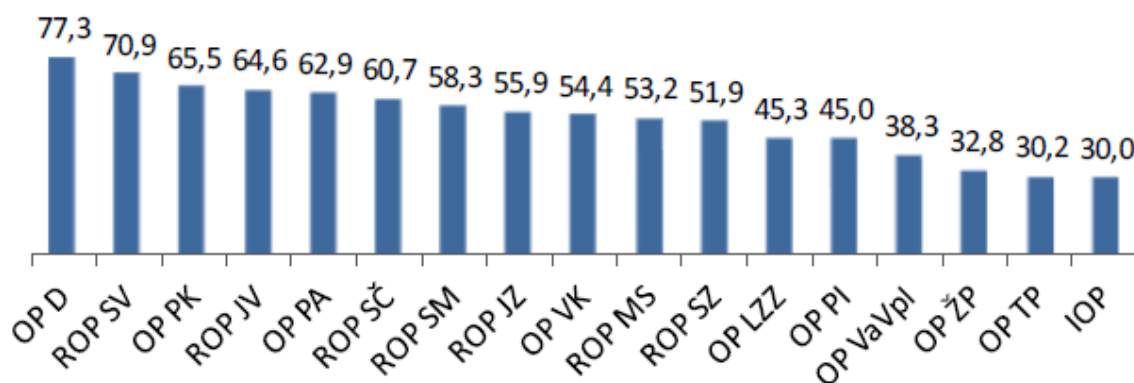
Poslední monitorovací zpráva obsahující aktuální údaje o čerpání prostředků z evropských strukturálních fondů a Kohezního fondu udává, že Česká republika od začátku současného

programového období vyčerpala téměř 30%, (respektive 29,8%) celkové národní alokace, což představuje částku 233,9 miliard CZK. Podle této MZ pak 4. ledna 2013 řídicí orgány převzaly přes 92 tisíc žádostí a doposud přidělily dotace za více než 640 miliard CZK. Národními zdroji byly ke stejnému datu vyplaceny více než 400 miliard CZK úspěšným žadatelům, tedy celkem 52% celkové národní alokace. S přihlédnutím na jednotlivé operační programy pak nejvíce schválených projektů vykazují OP Doprava a ROP Severovýchod a Jihozápad. Zpráva také udává, že největší objem certifikovaných, tedy Evropskou komisí proplacených prostředků nalezneme právě u regionálních operačních programů, a to ROP Jihovýchod, ROP Severní Morava a ROP Severovýchod. Naopak nejmenší objem certifikovaných prostředků najdeme u OP Výzkum a vývoj pro inovace a u OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Zpráva pak plnění cílů v rámci kohezní politiky v případě tzv. měkkých projektů podporující kvalifikovanou a flexibilní pracovní sílu, zvýšení vzdělanosti společnosti a všeobecně zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky hodnotí jako „uspokojivý“. Plnění cílů u regionálních operačních programů, obou programů z cíle 2- OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha adaptabilita, dále pak Integrovaného OP a OP Dopravy hodnoceno jako „bez výraznějších problémů“. Je ale třeba připomenout, že průběh není nikterak hladký, dokonce v březnu 2012 byla pozastavena certifikace veškerých operačních programů spolufinancovaných z ERDF. České straně přestaly být propláceny prostředky na již schválené projekty z důvodů výtky Evropské komise za potíže při čerpání. Komise tak vyjádřila nespokojenost s českým nastavením auditního a kontrolního systému projektů a také časté kritizovala střídání pracovníků na vedoucích pozicích, jež nesou zodpovědnost za čerpání. V létě bylo proplácení prostředků znova obnoveno pro několik následujících operačních programů- OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Podnikání a inovace, OP Technická pomoc, ROP Jihozápad, ROP Střední Morava, ROP Moravskoslezsko a OP Praha-Konkurenceschopnost. (Euractiv, 2013)

Od září Komise informovala o možnosti opětovného zaslání žádosti o platbu u OP Doprava, Integrovaného OP, OP Přeshraniční spolupráce Česká republika-Polsko; během října byly uvolněny platby pro OP Životní prostředí, v listopadu byla obnovena certifikace i pro problematický OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Nadále ale certifikace zůstává pozastavena pro ROP Severozápad, Severovýchod a Střední Čechy. Tyto problematické OP pak budou čelit výzvě dodržení plnění tzv. pravidla $n+3/n+2$. Toto pravidlo říká, že alokace podpory pro n -tý rok musí být vyčerpána v následujících třech/dvou kalendářních letech s ohledem na rok zahájení projektu. Pro alokace z let 2008, 2009 a 2010 platí pravi-

dlo $n+3$ a pro léta následující až po současný rok platí pravidlo $n+2$. Dodržování tohoto pravidla má zajistit plynulost čerpání finančních prostředků z fondů EU, přičemž obnovení certifikací je pro něj klíčové, neboť o nevyčerpané prostředky z příslušné alokace k danému roku Česko nenávratně přichází. (Euractiv, 2013)

Následující graf přehledně ukazuje stav proplácených prostředků příjemcům v procentech vzhledem k celkové alokaci OP v programovém období 2007-2013, přičemž se jedná o platby ex-ante, průběžné i ex-post.

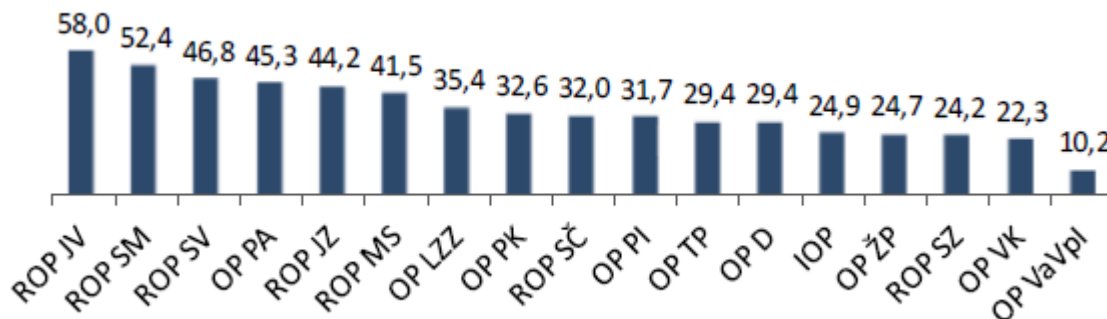

Obr. 6 Stav proplácených prostředků příjemcům (MMR, 2013)

Z uvedeného vyplývá, že nejproblematictější je v tomto směru Integrovaný operační program a OP Technická pomoc spolu s OP Životní prostředí, v nichž se nedosáhlo ani na 35% proplácených prostředků. Naopak nejúspěšnější je v tomto směru OP Doprava a ROP Severovýchod, v obou bylo propláceno více než 70% prostředků. Vyčerpaná částka se jinak v dalších OP pohybuje kolem průměru 52,8% vyčerpaných prostředků.

Podstatně jiný výsledek pořadí OP nabízí následující obrázek, který znázorňuje stav certifikovaných finančních prostředků vyčerpaných ze strukturálních fondů a Kohezního fondu vzhledem k celkové alokaci OP v programovém období 2007-2013. Dle tohoto grafu je na no v současné situaci nejhůře OP Výzkum a vývoj pro inovace s pouhými 10,2% certifikovanými prostředky. Velmi nízké hodnoty jsou také u OP Vzdělání pro konkurenceschopnost, ROP Severozápad, OP Životní prostředí a Integrovaný OP, nedosahující ani 25% certifikovaných prostředků. Problematický je i OP Doprava, který dle předchozího grafu vyčerpal nejvíce finančních prostředků. Na první pohled problematický OP Technická pomoc sice dosahuje výše certifikace 29,4% ovšem z celkově vyčerpaných 30,2% prostředků, má tedy certifikované téměř veškeré vyčerpané prostředky. Nejlépe si pak celkově

stojí v certifikaci ROP Jihovýchod a ROP Střední Morava, kde u obou je certifikováno více než 50% finančních prostředků.

Obr. 7 Stav certifikovaných finančních prostředků v % k 6.2.2013 (MMR, 2013)

2.2 Podporované regiony v České republice

Na základě průběžné analýzy hospodářského a sociálního rozvoje státu Ministerstvo pro místní rozvoj ČR ve spolupráci s ostatními dotčenými ústředními správními úřady a kraji navrhuje vládě vymezení regionů, jejichž rozvoj je třeba podporovat s ohledem na vyvážený rozvoj státu a eliminaci disparit mezi úrovněmi jeho jednotlivých územních celků. V rámci systému regionální politiky státu mohou být v podmínkách České republiky podporovány dva typy regionů. V prvním případě se jedná o regiony se soustředěnou podporou státu, jež mohou být dva druhy- strukturálně postižené regiony, což jsou např. průmyslové oblasti s útlumem tradičních odvětví a vysokou mírou nezaměstnanosti a další jsou hospodářsky slabé regiony, jež mají nižší životní a hospodářskou úroveň, tedy převážně venkovské oblasti. V druhém případě mohou být regiony podpořeny, pokud v této věci rozhodne vláda ČR. Vymezení regionů se soustředěnou podporou státu vychází ze Strategie regionálního rozvoje České republiky. Typy regionů se soustředěnou podporou státu jsou vymezeny v §4 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje a je konkretizován ve Strategii regionálního rozvoje na období 2007–2013

Konkrétně se jedná o následující oblasti:

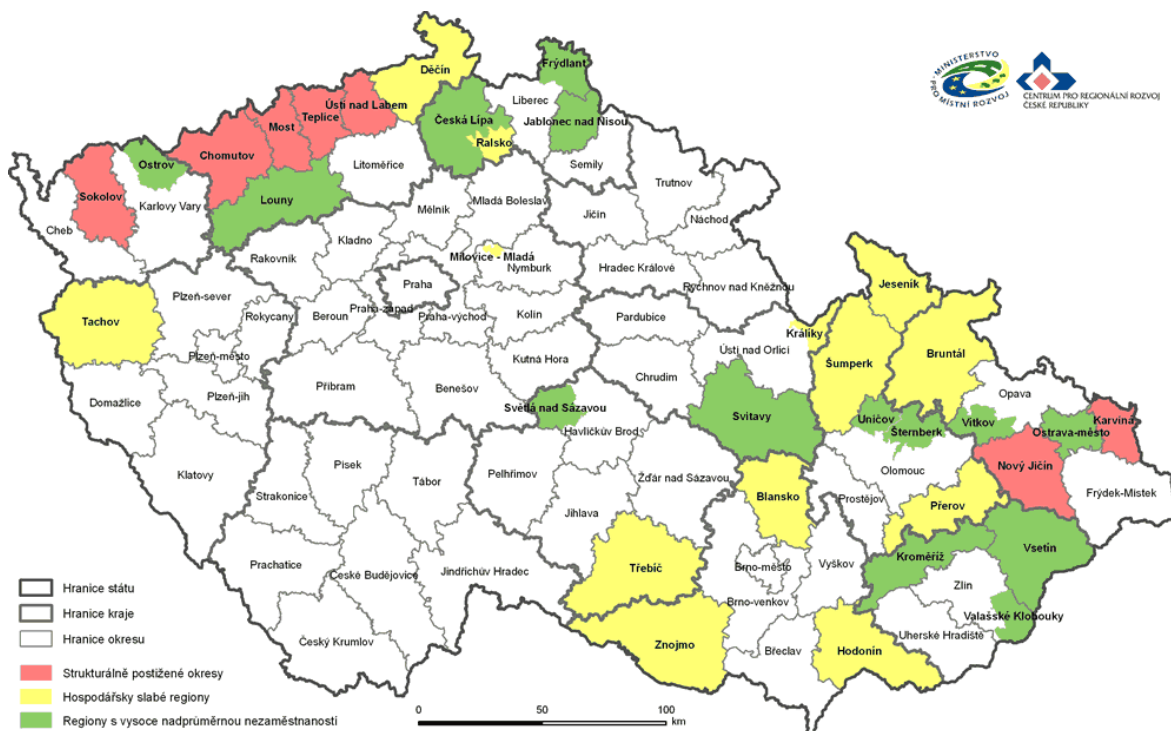
- strukturálně postižené regiony- území okresů Most, Chomutov, Teplice, Ostrava-město, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Sokolov

- hospodářsky slabé regiony- Tachov, Hodonín, Znojmo, Třebíč, Bruntál, Děčín, Jeseník, Přerov, Šumperk, Blansko a území bývalých vojenských újezdů Ralsko a Milkovice- Mladá

Usnesení vlády ze dne 22. února 2010 č. 141 vedle strukturálně postižených regionů a hospodářsky slabých regionů vymezuje ještě třetí typ podporovaného regionu, jímž jsou regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností a okresy s vyšší mírou nezaměstnanosti, které jsou definovány v souladu s metodikou pro výběr regionů s vyšší nezaměstnaností, do nichž mají taktéž plynout prostředky na podporu rozvoje. Tyto jsou následující:

- regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností- Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Louny, Svitavy, Ostrava- město, Kroměříž, Vsetín, Ostrov, Frýdlant, Světlá nad Sázavou, Králíky, Šternberk, Uničov, Valašské Klobouky, Vítkov
- okresy s vyšší mírou nezaměstnanosti- Litoměřice, Karlovy Vary, Opava, Český Krumlov, Nymburk, Olomouc, Příbram, Žďár nad Sázavou, Prostějov, Liberec, Břeclav

Původní seznam podporovaných regionů z roku 2006 byl tak rozšířen a je důsledkem ekonomické krize a jejích dopadů, která Českou republiku zasáhla a jejím důsledkem je mj. zhoršení situace na trhu práce, kde došlo k prudkému nárůstu míry nezaměstnanosti a tím i zhoršení úrovně regionů, které se tak zařadily k regionům, jímž musí být věnována zvýšená pozornost a podpora. Seznam byl takto aktualizován na návrh Ministerstva pro místní rozvoj a následně schválen vládou. Vedle těchto regionů se soustředěnou podporou státu existují ještě regiony, které jsou podporované na úrovni krajů, ale tato podpora je pouze omezeného charakteru, proto se jí autorka nebude dále v tomto textu zabývat. (Wokoun, 2006)

Obr. 8 Vymezení regionů se soustředěnou podporou státu ((Deník veřejné správy, 2013)

Na takto vymezené oblasti mají být v rámci podpory státu více soustředěny pobídky operačních a resortních dotačních programů, zejména z resortů průmyslu a obchodu, dopravy, zemědělství, práce a sociálních věcí, životního prostředí a místního rozvoje.

Podpora regionálního rozvoje má průřezový charakter, neboť téměř všechna ministerstva mají ve své působnosti aktivity, více či méně se dotýkají problematiky regionálního rozvoje a mající dopady na rozvoj jednotlivých územních celků, tedy mohou tak vést ke snižování disparit nebo naopak jejich vzniku; a příslušná ministerstva v operačních a resortních programech podle možností mají v tomto směru za úkol aplikovat regionální diferenciaci pobídek. Ale jak udává Zpráva o plnění strategie regionálního rozvoje České republiky vydané v prosinci 2009, tak se disparity mezi úspěšnými a problémovými regiony stále prohlubují. Jednotlivá ministerstva proto byla vládou vyzvána, aby posílila regionální dimenzi svých odvětvových programů v těch oblastech intervencí, kde je regionální diferenciace účelná. (Deník veřejné správy, 2013)

3 REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM STŘEDNÍ MORAVA

Regionální operační program NUTS II Střední Morava, který byl schválen Evropskou komisí dne 3. 12. 2007, je určen pro region soudržnosti Střední Morava, do něhož spadá kraj Zlínský a Olomoucký. Tento operační program je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a podporuje zajištění efektivní, flexibilní a bezpečné dopravní infrastruktury, usiluje o zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu, jehož součástí je i modernizace prostředků veřejné dopravy, rozvoj služeb cestovního ruchu a příprava menších podnikatelských ploch včetně. Podpora je alokována i na projekty zaměřené na zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především skrze zkvalitnění sociální, vzdělávací a zdravotnické infrastruktury a také na odstraňování ekologických zátěží. Řídícím orgánem ROP SM je Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava se sídlem v Olomouci. O podporu z ROP Střední Morava mohou požádat kraje, obce, svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládáné kraji a obcemi, zájmová sdružení, nestátní neziskové organizace, podnikatelé, vlastníci nemovitostí v památkových zónách, Správa železniční dopravní cesty, provozovatelé drážní dopravy a další. Intervence ROP Střední Morava jsou z územního hlediska zaměřeny na celý region soudržnosti Střední Morava, tedy na Olomoucký a Zlínský kraj.

V ROP Střední Morava jsou definovány 4 prioritní osy, které člení operační program do libočekých celků, jež jsou dále konkretizovány skrze tzv. oblasti podpory. Oblasti podpory následně vymezují typy projektů, které je možné v rámci příslušné prioritní osy podpořit. Prioritní osy jsou následující:

- Doprava
- Integrovaný rozvoj a obnova regionu
- Cestovní ruch
- Technická pomoc

3.1 Region soudržnosti Střední Morava

Region soudržnosti Střední Morava vychází ze zákona z roku 1997 a je tvořen Olomouckým krajem a Zlínským krajem. Obsahuje celkem 9 okresů, má 26 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 699 obcí. Region zaujímá výrazně protáhlé území v severojižním směru a leží převážně v povodí horní Moravy. Zahrnuje chladnou hornatou oblast Hrubého Jeseníku, tak rovinnatou teplou klimatickou oblast Hornomoravského úvalu. Geograficky i

demograficky má v nevýraznou převahu kraj Olomoucký, který je svou rozlohou téměř o třetinu větší než Zlínský kraj a o necelou desetinu převyšuje Zlínský kraj počtem obyvatel. Počet obcí v Olomouckém kraji je o třetinu vyšší, průměrná velikost obcí je naopak o pětinu větší ve Zlínském kraji. V Olomouckém kraji je o necelou desetinu větší podíl obyvatel venkovských obcí a také je zde mírně vyšší koncentrace obyvatelstva do sídelního města kraje, ale hustota osídlení je větší ve Zlínském kraji a to o pětinu. Zlínský kraj má také téměř 10 krát větší podíl obcí zapojených do Euroregionů.

Ve srovnání hospodaření krajů jsou patrné poněkud větší diference. Hrubý domácí produkt na obyvatele je ve Zlínském kraji vyšší o 7 %, disponibilní důchod na obyvatele je ve Zlínském kraji vyšší o 4 % a vytvořená hrubá přidaná hodnota na zaměstnance o 3 %. Naopak v Olomouckém kraji je tvorba hrubého fixního kapitálu o polovinu vyšší. Ve Zlínském kraji je podíl zaměstnaných v primárním sektoru na úrovni průměru ČR, v Olomouckém kraji je téměř dvojnásobný. Téměř žádný rozdíl je u obou krajů v podílu zaměstnaných v sekundárním a terciárním sektoru, podíl soukromých podnikatelů se ve Zlínském kraji blíží průměru, přičemž je o 6 % vyšší než v Olomouckém kraji. (Český statistický úřad, 2008)

Obr. 9 Vymezení NUTS II Střední Moravana mapě České republiky (Český statistický úřad, 2008)

3.1.1 Zlínský kraj

Zlínský kraj se nachází na východní části České republiky jako hraniční region se Slovenskou republikou, jehož 150 km tvoří státní hranici. Území kraje tvoří západní vrhy a předhůří Bílých Karpat, Jižní část Moravskoslezských Beskyd, Hostýnsko, jižní část Hornomoravského úvalu a severní část Dolnomoravského úvalu a pohoří Chřiby.

Obr. 10 Mapa administrativně správního členění České republiky

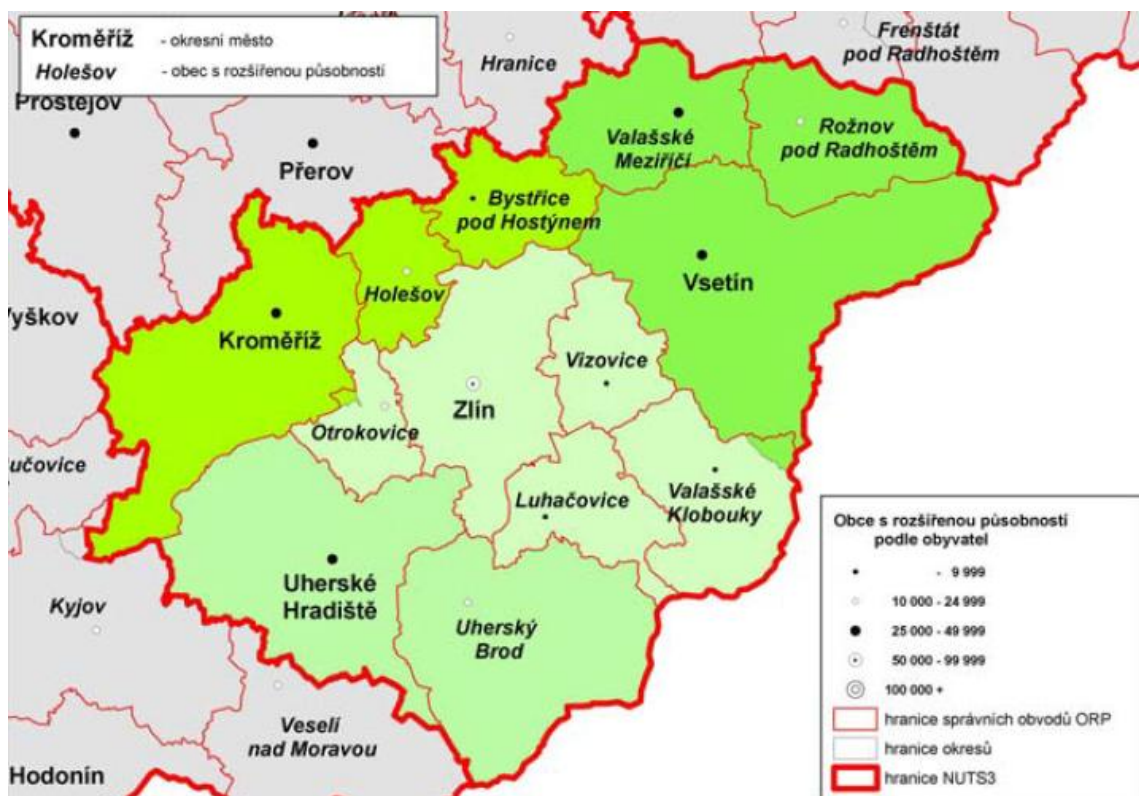
Geograficky kraj sousedí na jihozápadu s Jihomoravským krajem, na severozápadě s Olomouckým krajem a severním sousedem je kraj Moravskoslezský. Právě s Olomouckým krajem Zlínský kraj tvoří NUTS 2 Střední Morava, který je předmětem zájmu této práce. Ze Slovenska je sousedním krajem Trenčianský kraj a na malém úseku kraj Žilinský. Větší část Zlínského kraje spolu s Hodonínem a Trenčianským krajem tvoří euroregion Bílé Karpaty v rámci realizace přeshraniční spolupráce a slouží jako prostředek zpřístupňující dotace EU. (Český statistický úřad, 2012.)

Obr. 11 Euroregion Bílé Karpaty (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky 2013)

Rozloha Zlínského kraje 3 964 km², což z něj činí ve velikosti v pořadí 11. mezi 14 kraji a tvoří pouze 5% rozlohy ČR. Kraj je z administrativně správního hlediska tvořen ze čtyř okresů potažmo oblastí, jimiž jsou Kroměřížsko, Vsetínsko, Zlínsko a Uhersko-Hradištsko a prolínají se v něm tři geografické a etnografické oblasti- Haná, Slovácko a Valašsko, jak ukazuje následující obrázek. Složení z vymezených okresů je nově vytvořeným celkem bez historické předlohy. (Český statistický úřad, 2012.)

V kraji se nachází 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, jenž mají rozlohu 110 až 660 km² s počty obyvatel v rozmezí 16 tisíc -101 tisíc a v jejichž rámci působí 25 územních obvodů pověřených obcí- obce II. stupně. V kraji nalezneme 305 obcí, z toho 30 měst, s celkovým počtem obyvatelstva cca 590 000, při hustotě zalidnění 149,0 obyvatel / km², což výrazně převyšuje republikový průměr. Celkově mají obce průměrný počet obyvatel 1 951 osob, což z kraje činí v pořadí 6. nejlidnatější kraj. Největší zalidněnost je v okrese Zlín s 188,3 obyvatel/km² a nejnižší najdeme v okrese Vsetín s hodnotou 127,3 obyvatel/km². V obcích do 500 obyvatel žije necelých 6% obyvatelstva, v obcích do 2 tis. obyvatel má domov 29% obyvatel kraje a v obcích do 10 tisíc obyvatel žije 56% obyvatel kraje. (Český statistický úřad, 2012.)

Obr. 12 Administrativní členění Zlínského kraje (Český statistický úřad, 2012)

Ekonomika v kraji je založena především na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. Historicky byl Zlínský kraj považován za ekonomicky silnou oblast, která těžila ze strategického postavení centra v rámci Československého uspořádání zemí. Tradiční produkty regionu byly v obuv, pneumatiky, letadla a stroje. Restrukturalizace průmyslu a privatizace v 90. letech do té doby hospodářsky stabilní pozici kraje otřásla. Održeni od Slovenska, které změnilo postavení kraje z centrálního na okrajový se špatnou dopravní obslužností území, vyústila v současnou podprůměrnou tvorbu hrubého domácího produktu, třebaže je kraj i nadále vnímán jako dynamická a bohatá oblast v rámci ČR.

Pro Zlínský kraj tvoří průmyslový potenciál podniky zpracovatelského průmyslu, kterých z registrovaných subjektů je celkem 17,0%. Zejména se jedná o podniky průmyslu kovodělného, elektrotechnického, dřevozpracujícího a textilního, bohužel ale s nízkou úrovní modernizace výroby ve srovnání s ČR. Celkový počet zaměstnanců v průmyslových podnicích Zlínského kraje zůstává stabilní, v celkem 170 průmyslových podnicích mající 100 a více zaměstnanců bylo za rok 2012 v průměru zaměstnáno 46 307 zaměstnanců. Celkově pak tržby v kraji za prodej vlastních výrobků a služeb mající průmyslovou povahu za rok 2012 přesáhly částku 151,0 miliard CZK a tvořily 5,1 % republikového celku. (Český statistický úřad, 2013)

3.1.1.1 Ekonomické ukazatele

Meziročně se zaměstnanost v kraji snížila a úroveň tak koresponduje s úrovní republiky. V podnicích Zlínského kraje bylo v průměru v roce 2012 zaměstnáno 189,6 tis. osob. Nominální průměrná hrubá měsíční mzda vyplácená zaměstnancům s pracovištěm na území kraje dosáhla v roce 2012 výše 22 173 CZK. Ačkoliv byl zaznamenán meziroční nárůst o 2,9 %, představuje tato mzda třetí nejnižší mezi kraji a je nižší o 2 928 CZK ve srovnání s průměrem za republiku. Míra registrované nezaměstnanosti podle MPSV ve Zlínském kraji je aktuálně 10,42%. Od počátku roku 2013 MPSV přechází na nový ukazatel nezaměstnanosti s názvem Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let na počtu obyvatel ve věku 15-64 let, přičemž hodnota tohoto ukazatele ke konci roku 2012 byla 7,8 % a na konci února vzrostl na 8,6 %. Zlínský kraj se v tvorbě hrubého domácího produktu řadí na 7. místo v porovnání s ostatními kraji v ČR. Registr ekonomických subjektů Zlínského kraje v současnosti eviduje 138 269 s ročním nárůstem o 1,5 tis. jednotek, přičemž fyzické osoby tvoří největší část, zhruba 81 % z celkového počtu subjektů. Celkově se pak 22,1 % jednotek zabývá převážně

velkoobchodem a maloobchodem, 15,9 % zpracovatelským průmyslem a z toho nejčastěji výrobou kovových konstrukcí a kovodělných výrobků. Další ekonomické ukazatele ukazuje následující tabulka (Český statistický úřad, 2013)

Tab. 5 Ekonomické údaje Zlínského kraje (Český statistický úřad, 2013)

Ukazatel	Období	Hodnota ukazatele	Růst v % (oproti stejnému období předchozího roku)
Počet obyvatel	k 31.12.2012	587 693	-0,2
Regionální HDP	rok 2011	182 413 mil. CZK	2,7
Tvorba hrubého fixního kapitálu na obyvatele	rok 2010	55 816 CZK,b.c.	11,5
Disponibilní důchod domácností na obyvatele	rok 2011	178 902 CZK,b.c.	0,7
Průměrná mzda	1.-4.čtvrtletí 2012	22 173 CZK	2,9
Podíl nezaměstnaných osob (na obyvatelstvu ve věku 15-64 let)	k 31.3.2013	8,57 %	-0,08
Obecná míra nezaměstnanosti	4. čtvrtletí 2012	7,2 %	-0,1
Počet ekonomických subjektů	k 31.12.2012	138 269	1,1
Počet stavebních ohlášení a povolení	1.-4.čtvrt. 2012	4 466	-10,5
Zahájené byty	1.-4.čtvrt. 2012	1 145	1,5
Dokončené byty	1.-4.čtvrt. 2012	1 137	4,3
Základní stavební výroba	1.-4.čtvrt. 2012	7 091 mil. CZK	-1,2
Mzdy v průmyslu	1.-4.čtvrt. 2012	24 997 CZK	5,1
Tržby v průmyslu	1.-4.čtvrt. 2012	151 020mil. CZK	5,5
Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních	1.-4.čtvrt. 2012	483 929	3,1

3.1.1.2 Analýza problémových regionů ve Zlínském kraji

Nedílnou součástí regionální politiky také určení územních priorit. K vymezení problémových regionů jednotlivé kraje přistupují odlišně a jen velmi obtížně lze pro všechny kraje nalézt společnou tendenci, případně jednoznačnou přímou souvislost mezi velikostí regionálních rozdílů a mírou územní specifikace podpory. I tato skutečnost vyústila v to, že Eurostat spolu s Generálním ředitelstvím Evropské komise pro regionální politiku vyvinuly metodiku usnadňující porovnávání ekonomických, sociálních i environmentálních charakteristik jednotlivých regionů EU a současně indikuje relevantní ukazatele pro určení míry regionální disparity potažmo vymezení problémových regionů při použití tzv. Bennetovy metody. Mezi nejčastěji užívané ukazatele diferenciacie patří míra nezaměstnanosti, věková struktura obyvatel, hustota zalidnění, daňová výtěžnost a podnikatelská aktivita, v případě

specifických ukazatelů se nejčastěji sleduje vybavení území energetickou a vodohospodářskou infrastrukturou, kapacita školních zařízení apod. Daná podnikatelská struktura a prostředí přispívá k tomu, že nejnižší míra nezaměstnanosti je vykázána ve Zlíně, před Vizovicemi a Luhačovicemi, kdy tyto obce s rozšířenou působností (ORP) vykazují velmi koncentrovanou strukturu a intenzitu výskytu podnikatelských subjektů. Nejhorší situace je s ohledem na míru nezaměstnanosti v ORP Valašské Klobouky, před Vsetínem a Kroměříží. Nejlépe v hodnocení konkurenceschopnosti regionu vychází ORP Zlín, následovaná Uherským Hradištěm a Holešovem, ovšem ostatní oblasti se pohybují v podprůměrném hodnocení, přičemž nejhůře je na tom Vsetínsko, následováno Rožnovem pod Radhoštěm, Valašskými Klobouky, kde je závažná situace na trhu práce vyvážená přírůstkem počtu podnikatelských subjektů, a Kroměříží, jež nevykazuje žádnou extrémní hodnotu, ovšem ani nadprůměrný výsledek. (Český statistický úřad, 2012) V Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje jsou pak na základě Bennetovy metody hodnoceny jako problémové ORP Valašské Klobouky, Vizovice, Holešov a Bystřice pod Hostýnem a pověřené obecní úřady Bojkovice, Brumov, Horní Lideč, Koryčany, Morkovice a Valašské Klobouky. Usnesení vlády ČR určující regiony se soustředěnou podporou státu vymezuje v kategorii regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností také regiony ze Zlínského kraje, jimiž jsou Kroměříž, Vsetín, a Valašské Klobouky.

3.2 Finanční prostředky v programovém období 2007-2013

Pro ROP Střední Morava, který operuje v rámci Cíle 1 Konvergence, je z ERDF v programovém období 2007-2013 vyčleněno 657,39 mil. EUR, tedy z celkového objemu prostředků určených pro Českou republiku se jedná přibližně o 2,46 %. Finanční spoluúčast pro ROP SM celkovou částku navyšuje o 116,01 mil. EUR. Jak ukazuje následující tabulka, roční alokace pro operační program z ERDF má výraznou stoupající tendenci.

Tab. 6 Roční alokace z ERDF pro ROP Střední Morava (MMR, 2013)

Rok	EUR, běžné ceny
2007	81 564 381
2008	85 576 422
2009	89 606 002
2010	93 824 009
2011	98 043 940
2012	102 248 533
2013	106 526 126

Celkem	657 389 413
---------------	--------------------

Následující tabulka demonstruje přidělení objemu prostředků dle jednotlivých prioritních os operačního programu. Z ní je patrné, že klíčové aktivity v rámci ROP jsou v oblasti investic v prioritě Doprava a prioritě Integrovaný rozvoj a obnova regionu, přičemž nejvyšší alokace je určena pro prioritní osu 2.

Tab. 7 Alokace prostředků dle jednotlivých prioritních os (MMR, 2013)

	EUR v běžných cenách	% podíl
Prioritní osa 1	255,1 mil.	38,80%
Prioritní osa 2	259,0 mil.	39,40%
Prioritní osa 3	121,6 mil.	18,50%
Prioritní osa 4	21,7 mil.	3,30%

Následující tabulka pak uvádí podrobný přehled struktury Regionálního operačního programu Střední Morava s členěním podle prioritních os, oblastí a podporovaných oblastí, uvádějící i alokaci pro každou položku. Ačkoliv nejvyšší alokace je celkově určena pro prioritní osu 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu, nejvyšší alokace dle oblastí je určena pro oblast 1.1 Doprava/Silnice II. a III. Třídy a Doprava/Letiště s alokací 24,5%. Druhá nejvyšší alokace je určena na oblast 2.2 Rozvoj měst, kde jsou určeny prostředky na rozvoj infrastruktury ve výši 19,1%. Třetí nejvíce podporovanou oblastí je oblast 2.3 Rozvoj venkova s celkovou alokací 13,1%. V rámci prioritní osy 3 Cestovní ruch má svůj značný podíl alokace určená pro podporu podnikatelské infrastruktury a služby ve výši 10,5% z celkové alokace.

Číslo prioritní osy / oblasti / podoblasti podpory	Název prioritní osy / oblasti / podoblasti podpory	Podíl na celkové alokaci v %
1	Doprava	37,3
1.1 / 1.1.1	Doprava / Silnice II. a III. Třídy	24,5
1.1 / 1.1.2	Doprava / Letiště	
1.2 / 1.2.1	Veřejná doprava / Rozvoj integrovaného dopravního systému, přestupní terminály a zastávky	9,3
1.2 / 1.2.2	Veřejná doprava / Obnova vozidel železnic	
1.2 / 1.2.3	Veřejná doprava / Obnova drážních vozidel – trolejbusy a tramvaje	
1.2 / 1.2.4	Veřejná doprava / Obnova vozidel v systému veřejné dopravy	
1.3	Bezmotorová doprava	3,5
2	Integrovaný rozvoj a obnova regionu	40,5
2.1	Rozvoj regionálních center	5,4
2.2 / 2.2.1	Rozvoj měst / Fyzická revitalizace území	19,1
2.2 / 2.2.2	Rozvoj měst / Infrastruktura pro rozvoj sociálních služeb	
2.2 / 2.2.3	Rozvoj měst / Infrastruktura pro rozvoj vzdělávání	
2.2 / 2.2.4	Rozvoj měst / Infrastruktura pro rozvoj zdravotnictví	
2.2 / 2.2.5	Rozvoj měst / Infrastruktura pro rozvoj volnočasových aktivit	
2.2 / 2.2.6	Rozvoj měst / Rozvoj krizové infrastruktury	
2.2 / 2.2.7	Rozvoj měst / Úpravy infrastruktury s ohledem na integraci marginalizovaných skupin společnosti	
2.2 / 2.2.8	Rozvoj měst / Rozvoj finančních nástrojů a pilotní projekty	
2.3 / 2.3.1	Rozvoj venkova / Fyzická revitalizace území	13,1
2.3 / 2.3.2	Rozvoj venkova / Sociální infrastruktura	
2.4	Podpora podnikání	2,9
3	Cestovní ruch	19,0
3.1	Integrovaný rozvoj cestovního ruchu	3,9
3.2	Veřejná infrastruktura a služby	3,4
3.3 / 3.3.1	Podnikatelská infrastruktura a služby / Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.1	10,5
3.3 / 3.3.2	Podnikatelská infrastruktura a služby / Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.2	
3.3 / 3.3.3	Podnikatelská infrastruktura a služby / Aquaparky, golfová hřiště, kongresová centra a výstaviště	
3.4	Propagace a řízení	1,1
4	Technická pomoc	3,3
4.1	Podpora řídicích, implementačních a kontrolních úkolů ŘO	2,2
4.2	Podpora zvyšování absorpční kapacity regionu	1,1

Obr. 13 Struktura ROP Střední Morava (MMR, 2013)

4 ANALÝZA ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z ROP STŘEDNÍ MORAVA

Nejnovější data publikovaná Regionální radou jsou ze dne 6. února 2013. K tomuto datu bylo evidováno celkem 1 822 podaných žádostí o dotaci ve výši 34 284,8 mil. CZK, celkový objem požadovaných finančních prostředků tak převyšuje celkovou alokaci o 70,0%. K 6. únoru 2013 bylo vyřazeno z administrace celkem 848 žádostí v celkové hodnotě 13,5 mld. CZK a z celkového počtu podaných žádostí bylo vyřazeno 46,5 %. Nyní je ve schvalovacím procesu 293 žádostí a projekty, kterým již bylo vydáno kladné Rozhodnutí, či již mají podepsanou Smlouvu, čítají celkem 674. Finančně ukončených projektů je k tomuto dnu 584.

Z celkové alokace podpory 2007-2013 činící 20 167,4 mil CZK bylo podána žádost o 34 284,8 mil. CZK, dotace byla žadatelům přiznána 14 443,5 mil CZK formou rozhodnutí či Smlouvy, což činí 71,6% veškeré alokace. V současné době rozdíl mezi celkovou alokací na OP a výší schválené dotace tvoří v přepočtu 5,7 mld. CZK (28,4 % celkové alokace na OP). Nejedná se však o volné disponibilní prostředky, neboť dalších 293 žádostí v hodnotě 5,5 mld. CZK se nachází ve schvalovacím procesu. Prostředky již byly proplaceny příjemcům ve výši 11 241,9 mil CZK, tedy celkem 58,3% celkové alokace pro ROP SM. Certifikované výdaje předložené Evropské komisi dosahují výše 10 569,0 mil CZK, což je 52,4% celkové alokace pro programové období a 94,0% proplacených prostředků. (MMR, 2013)

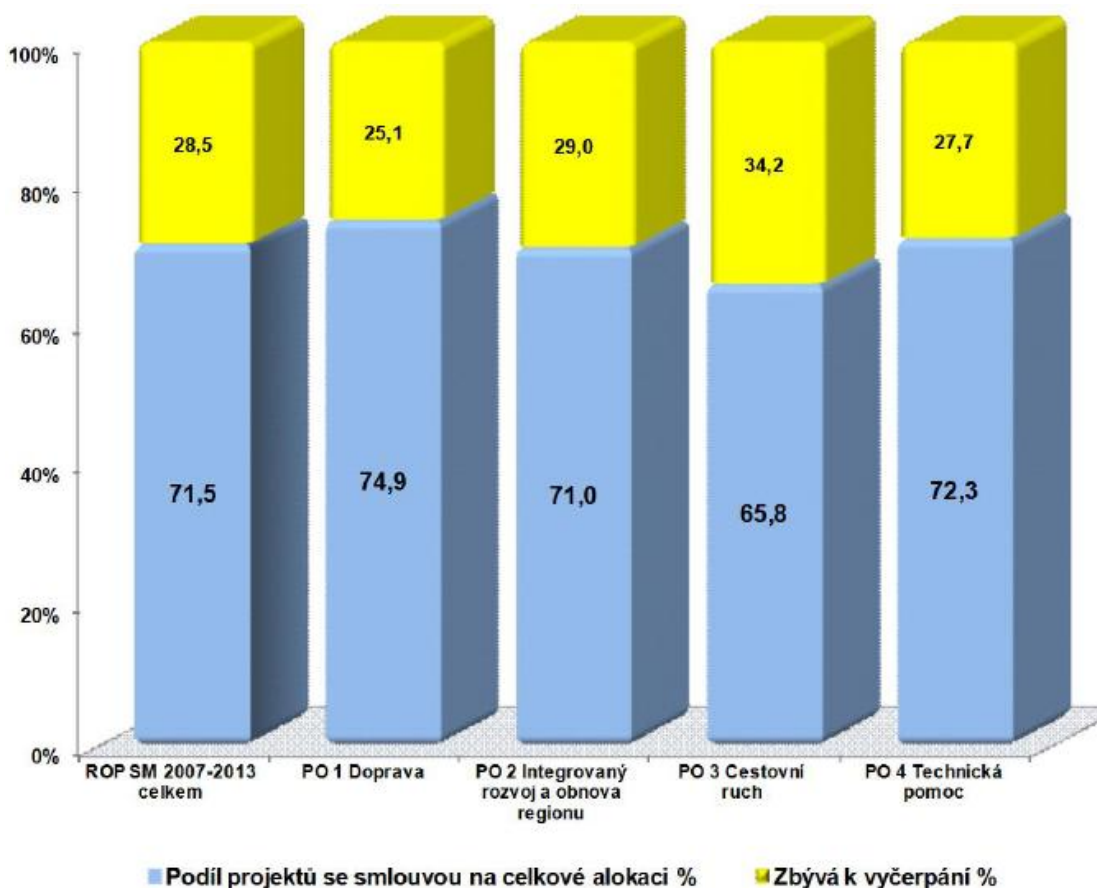
Při zvážení stavu pravidla $n+3/n+2$ je výhled pozitivní, ROP Střední Morava je aktuálně jeden ze čtyř OP (spolu s ROP Severovýchod, ROP Jihovýchod a OP Přeshraniční spolupráce Česká republika- Polko) jež splňuje limit čerpání. (MZ čerpání). Ve srovnání s ostatními regionálními operačními programy je situace stavu čerpání velmi kvalitně realizovaná, neboť z celkových sedmi ROP je aktuálně ke dni 6. 2. 2013 certifikace ze strany platebního a certifikačního orgánu pozastavena u všech ROP kromě ROP Střední Morava a ROP Jihovýchod.

Aktuální monitorovací zpráva ze dne 6. února 2013 potvrzuje dlouhodobou obavu, že více etapový systém hodnocení projektů ROP Střední Morava zavedený v roce 2009 zpomalil administraci programu. Z toho důvodu se také Řídící orgán ROP SM rozhodl přistoupit k urychlení administrace a přijmout taková opatření, jež mají zajistit nejen efektivní vyčer-

pání finančních prostředků, ale také umožní také uzavření smluv o poskytnutí dotace do konce roku 2013. (MMR, 2013)

4.1.1 Čerpání podle prioritních os

Následující graf demonstruje procentuální podíly vázaných finančních prostředků projektu se smlouvou a zůstatek k čerpání dle prioritních os. Je třeba zdůraznit, že zbývající podíl finančních prostředků k vyčerpání zahrnuje nejen zbytkovou alokaci, ale i projekty, které se nacházejí v administraci a u kterých tak nebyla ještě podepsána smlouva. Zůstatek k čerpání tedy není tak vysoký, aby se jevil jako alarmující vzhledem ke končícímu programovému období, jak je to mu u dalších regionálních operačních programů.

Obr. 14 Podíly finančních prostředků podle prioritních os v % (MMR, 2013)

V rámci prioritních os jsou podíly vázaných finančních prostředků poměrně vyrovnané mezi prioritní osou 1 Doprava, s projekty se smlouvou na celkové alokaci ve výši 74,9%, a prioritní osou 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu dosahující výše podílu 71,0%. Rozdíl mezi těmito prioritními osami dosáhl jen 3,9 procentního bodu. V prioritní ose 3 Cestovní ruch je dosažen nejnižší podíl nejvyšší ve výši 65,8%. (MZ o čerpání ze Str. fondů)

Podrobnější údaje o stavu čerpání finančních prostředků ROP Střední Morava aktuální ke dni 6. února 2013 podle prioritních os a oblastí podpory spolu s určením proplacených prostředků ukazuje následující tabulka.

Tab. 8 Údaje o stavu čerpání podle prioritních os a oblastí podpory v % (MMR, 2013)

Prioritní osa / Oblast podpory	Celková alokace podpory 2007–2013	Projekty s vydaným Rozhodnutím/ podepsanou Smlouvou (Dodatkem)		Proplacené prostředky příjemcům (včetně záloh)	
		mil. Kč	mil. Kč	%	mil. Kč
-					
1.1	4 657,5	3 483,8	74,8	2 936,8	63,1
1.2	1 876,6	1 426,3	76,0	620,1	33,0
1.3	1 002,6	695,4	69,4	630,7	62,9
1	7 536,7	5 605,5	74,4	4 187,6	55,6
2.1	1 071,3	617,8	57,7	555,1	51,8
2.2	3 909,0	2 710,0	69,3	2 217,8	56,7
2.3	2 668,2	2 424,8	90,9	2 222,9	83,3
2.4	514,8	43,1	8,4	42,1	8,2
2	8 163,3	5 795,7	71,0	5 037,9	61,7
3.1	815,7	528,1	64,7	413,6	50,7
3.2	712,5	377,7	53,0	357,4	50,2
3.3	2 059,0	1 390,0	67,5	1 259,0	61,1
3.4	226,4	194,7	86,0	139,7	61,7
3	3 813,6	2 490,5	65,3	2 169,7	56,9
4.1	438,8	361,2	82,3	272,0	62,0
4.2	215,0	190,5	88,6	82,4	38,3
4	653,8	551,7	84,4	354,4	54,2
ROP SM	20 167,4	14 443,5	71,6	11 749,5	58,3

Ke dni 6. 2. 2013 bylo z celkové alokace pro ROP Střední Morava 20 167,4 mil. CZK Smlouvou či Rozhodnutím vázáno 14 443,5 mil. CZK představující 71,6% celkové alokace a vyplaceno bylo 58,3% prostředků, což představuje 11 749,5 mil. CZK. Nejvíce finančních prostředků přiřazených Smlouvou nebo Rozhodnutím je v oblasti podpory 2.3 Rozvoj venkova, kde je nyní již 90,9% z přiřazené alokace pro tuto oblast vázaných v Projektech s vydaným Rozhodnutím či podepsanou Smlouvou o poskytnutí dotace a proplaceno již bylo 83,3%, tedy celkem 2 222,9 mil. CZK z určených 2 668,2 mil. CZK. Srovnatelné množství prostředků je aktuálně zavázáno k projektům a proplaceno i pro podporovanou oblast 2.2 Rozvoj měst, která je druhou nejvíce podporovanou oblastí s celkovou alokací do výše 19,1 %, ovšem výše čerpaných prostředků 2 710 mil. CZK představuje pouze 69,3% své alokace, přičemž proplaceno je prozatím 56,7% své alokace. Nejvíce podporovanou oblastí s dotací ve výši 24,5% celkové alokace je oblast podpory 1.1 Doprava. Zde se aktuálně vyčerpalo, resp. prostředky vázaní Smlouvou o poskytnutí dotace nebo Roz-

hodnutí je 74,8% své alokace a příjemcům je proplaceno 63,1% prostředků. Problematická pro čerpání je oblast podpory 1.2 Veřejná doprava, kde z celkové alokace 1 876,6 mil CZK představující 9,3% celkové alokace bylo sice příjemcům aktuálně přiřazeno 76,0% své alokace, ovšem proplaceno bylo aktuálně pouze 620,1 mil. CZK, což je 33% objemu svých prostředků. Menší objem prostředků bylo aktuálně proplaceno pouze pro oblast podpory 2.4 Podpora podnikání, kde bylo proplaceno pouhých 8,2% své alokace, která představuje podíl 2,9% na celkové alokaci.

Na tyto údaje navazuje další tabulka, která obsahuje údaje o výši certifikovaných výdajů předložených Evropské Komisi podle prioritních os a oblastí podpory.

Tab. 9 Údaje o stavu certifikace podle prioritních os a oblastí podpory (MMR, 2013)

Prioritní osa / Oblast podpory	Celková alokace podpory 2007–2013	Certifikované výdaje předložené EK (včetně vratek)	
		mil. Kč	%
-	mil. Kč	mil. Kč	%
1.1	4 657,5	2 742,4	58,9
1.2	1 876,6	513,4	27,4
1.3	1 002,6	595,4	59,4
1	7 536,7	3 851,2	51,1
2.1	1 071,3	431,8	40,3
2.2	3 909,0	1 899,1	48,6
2.3	2 668,2	2 148,4	80,5
2.4	514,8	42,0	8,2
2	8 163,3	4 521,4	55,4
3.1	815,7	379,3	46,5
3.2	712,5	344,7	48,4
3.3	2 059,0	1 121,8	54,5
3.4	226,4	118,2	52,2
3	3 813,6	1 964,0	51,5
4.1	438,8	171,5	39,1
4.2	215,0	60,9	28,3
4	653,8	232,4	35,5
ROP SM	20 167,4	10 569,0	52,4

Jak z tabulky vyplývá, z celkové alokace 20 167,4 mil CZK a již vyplacených prostředků ve výši 11 749,5 mil. CZK, bylo certifikováno 10 569,0 mil. CZK, tedy 52,4% z celkové alokace určené pro ROP Střední Morava. Nejvíce prostředků o objemu 80,5% své alokace bylo certifikováno u oblasti podpory 2.3 Rozvoj venkova. Jak bylo zmíněno u předchozí tabulky, v této oblasti je také nejvíce vyčerpaných prostředků a jedná se tak v čerpání finančních prostředků o nejméně úspěšnější oblast podpory ROP Střední Morava. V nejvíce pod-

porované oblasti 2.2 Rozvoj měst se prozatím certifikovalo pouze 48,6% své alokace. Celkově bylo prozatím v druhé prioritní ose Integrovaný rozvoj a obnova regionu certifikováno 55,4% své alokace, což je nejvyšší podíl certifikace ve srovnání mezi všemi prioritními osami. Prioritní osa 1 a 3 mají srovnatelnou výši certifikovaných prostředků své alokace ve výši 51,1% v prioritní ose 1 a 51,5% v prioritní ose 3. Prioritní osa 4 Technická pomoc naopak vykazuje výrazně nižší podíl certifikovaných prostředků, a to pouhých 35,5% své alokace. Charakterem jednotlivých oblastí podpory se podrobně bude zabývat následující kapitola.

5 ANALÝZA PROJEKTŮ REALIZOVANÝCH V NUTS 2 Z ROP STŘEDNÍ MORAVA

Následující kapitola si dává za úkol provést analýzu realizovaných projektů, v níž bude sledován charakter příjemce podpory, zda se jedná o objekt soukromé nebo veřejné sféry a geografická lokalizace podpory. Cílem je potvrdit, či vyvrátit stanovenou hypotézu, dle níž v kraji existují regiony, které jsou slabší v ekonomických ukazatelích, a dle zákonitostí regionální politiky by největší objem finančních prostředků měl soustředit právě do těchto oblastí, které byly vymezeny ve třetí kapitole.

5.1 Obecné údaje o projektech

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava má formulovány čtyři priority, z toho tři prioritní osy jsou zaměřeny k přímému naplňování specifických cílů programu a čtvrtá priorita- Technická pomoc představuje podpůrnou prioritní osu. Ty jsou dále členěny do 13 oblastí podpory. V rámci ROP Střední Morava bylo v reakci na výzvy ze všech oblastí podpory od počátku programového období podáno 1 822 žádostí o dotaci celkově ve výši 34 284,8 mil CZK. Nejvíce žádostí o podporu bylo podáno v rámci prioritní osy 2, kde bylo podáno celkem 951, z toho nejvíce žádostí bylo přijato u podporované oblasti 2.3 Rozvoj venkova, kde bylo evidováno 571 žádostí. V zájmu o dotaci v pořadí druhá je oblast podpory 3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby, v reakci na výzvy vybrané v této oblasti bylo přijato celkem 362 žádostí, z toho vyřazeno z administrace bylo 191. Nejméně žádostí o podporu je pak kromě prioritní osy Technická pomoc podáno u oblastí podpory 3.4 Cestovní ruch- Propagace a řízení, 2.4 Podpora podnikání a 2.1 Rozvoj regionálních center, kde se počet žádostí čítá pouze na několik desítek. Aktuálně se 293 žádostí o podporu nachází ve schvalovacím procesu, celkem 674 projektů již disponuje vydaným rozhodnutím či podepsanou Smlouvou o poskytnutí dotace dosahující tak na dotace ve výši 14 433,5 mil. CZK a z toho 584 projektů již bylo finančně ukončeno. Podrobné údaje o projektech ukazují následující tabulky. (ROP Střední Morava, 2013c) Detailnější informace o žádostech a projektech podle oblastí podpory obsahují následující tabulky č. 10 a 11.

Tab. 10 Údaje o žádostech ROP Střední Morava podle oblastí podpory (MMR, 2013)

Prioritní osa / Oblast podpory	Podané žádosti		Žádosti vřazené z administrace		Žádosti ve schvalovacím procesu	
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč
1.1	111	5 612,0	13	505,2	24	1 442,9
1.2	58	3 093,2	19	1 098,2	5	463,3
1.3	111	1 486,6	33	386,4	34	357,2
1	280	10 191,7	65	1 989,8	63	2 263,5
2.1	35	1 504,5	3	229,4	20	551,8
2.2	322	6 711,0	163	2 948,6	51	895,9
2.3	571	6 622,0	319	3 777,7	36	320,3
2.4	23	423,0	10	167,9	6	210,2
2	951	15 260,5	495	7 123,7	113	1 978,2
3.1	92	1 879,3	38	931,8	15	391,8
3.2	97	1 454,8	58	904,6	11	153,9
3.3	362	4 700,2	191	2 563,8	88	687,7
3.4	16	244,1	1	14,4	3	28,5
3	567	8 278,4	288	4 414,6	117	1 261,9
4.1	7	361,2	0	0,0	0	0,0
4.2	17	193,0	0	0,0	0	0,0
4	24	554,2	0	0,0	0	0,0
ROP SM	1 822	34 284,8	848	13 528,0	293	5 503,5

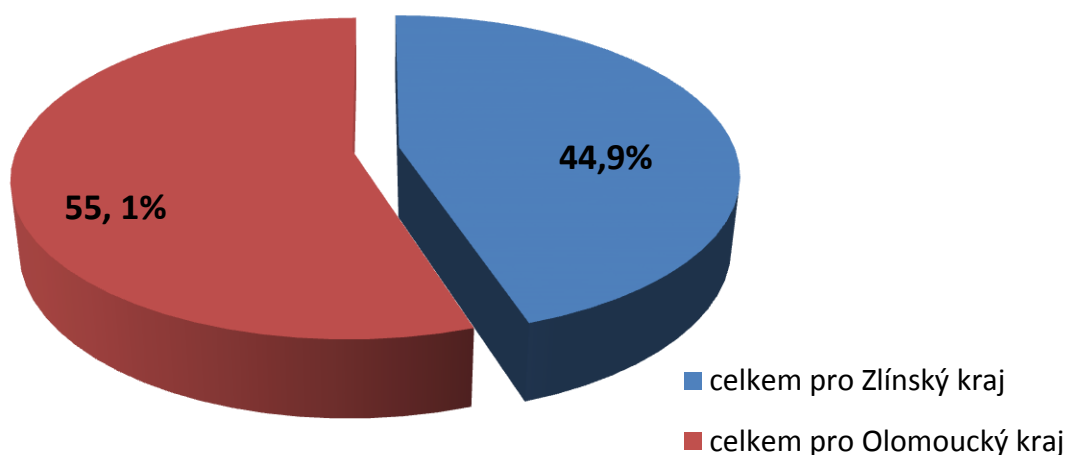
Tab. 11 Údaje o projektech ROP Střední Morava podle oblastí podpory (MMR, 2013)

Prioritní osa / Oblast podpory	Podané žádosti		Projekty s vydaným Rozhodnutím / podepsanou Smlouvou (Dodatkem)		Finančně ukončené projekty	
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč
-						
1.1	111	5 612,0	74	3 483,8	68	2 965,2
1.2	58	3 093,2	34	1 426,3	20	548,7
1.3	111	1 486,6	44	695,4	36	626,4
1	280	10 191,7	152	5 605,5	124	4 140,2
2.1	35	1 504,5	12	617,8	9	582,4
2.2	322	6 711,0	108	2 710,0	98	1 895,6
2.3	571	6 622,0	213	2 424,8	203	2 201,1
2.4	23	423,0	7	43,1	7	43,1
2	951	15 260,5	340	5 795,7	317	4 722,2
3.1	92	1 879,3	38	528,1	27	391,9
3.2	97	1 454,8	28	377,7	27	367,6
3.3	362	4 700,2	80	1 390,0	65	1 146,7
3.4	16	244,1	12	194,7	8	114,8
3	567	8 278,4	158	2 490,5	127	2 021,1
4.1	7	361,2	7	361,2	5	252,8
4.2	17	193,0	17	190,5	11	105,6
4	24	554,2	24	551,7	16	358,4
ROP SM	1 822	34 284,8	674	14 443,5	584	11 241,9

Projekty, které mohou získat podporu z ROP Střední Morava, musí spadat pod aktuální výzvu, vypsanou pro jednotlivé oblasti podpory. Prioritní osa Doprava obsahuje 3 oblasti podpory, jimiž je 1.1 Regionální dopravní infrastruktura, 1.2 Veřejná doprava a 1.3 Bezmotorová doprava. Druhá prioritní osa obsahuje 4 oblasti podpory- 2.1 Rozvoj regionálních center, 2.2 Rozvoj měst, 2.3 Rozvoj venkova a 2.4 Podpora podnikání. U prioritní osy jsou podporovány následující oblasti: 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu, 3.2 Veřejná infrastruktura a služby, 3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby a 3.4 Propagace a řízení. V rámci prioritní osy Technická pomoc se jedná o financování aktivit spojených s řízením programu, jedná se o oblasti podpory 4.1 Podpora řídicích, implementačních a kontrolních úkolů řídicího orgánu a 4.2 Podpora zvyšování absorpční kapacity regionu

5.2 Rozdělení dotací z ROP Střední Morava

Nejnovější informace o čerpaných dotacích a seznam příjemců podpory z ROP Střední Morava je ze dne 2. dubna 2013. Podle tohoto seznamu byla provedena následující analýza, která sleduje rozdělení čerpání mezi kraje z celkového pohledu, podle krajů, měst a obcí. Za programové období 2007-2013 bylo regionálním operačním programem ke dni 2. dubna 2013 podpořeno celkem 606 projektů. Celková alokace pro oba kraje aktuálně činí 8 103,1 mil. CZK, z toho 3 640,7 mil. CZK je alokace pro Zlínský kraj a 4 462,4 mil. CZK pro kraj Olomoucký. Předpoklad, že dělení dotací je v poměru 55% a 45% ve prospěch Olomouckého kraje se ukázal jako pravdivý. Jedná se pouze o přímou podporu krajů, městům, městysům a obcím, příspěvkové organizace zřizované ÚSC v těchto datech zahrnutý nejsou.

Obr. 15 Rozdělení alokace z ROP SM mezi kraje (vlastní zpracování)

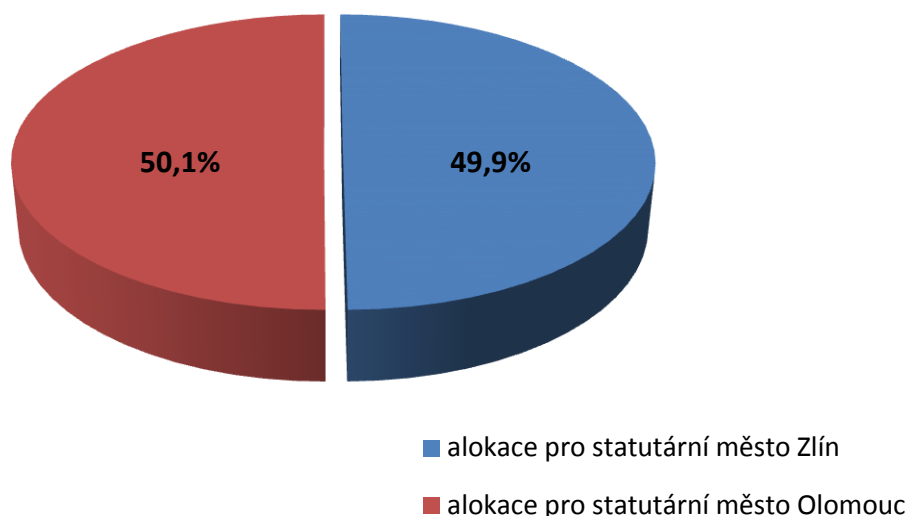
Doposud realizované projekty za programové období 2007-2013 na území NUTS II Střední Morava nebyly samozřejmě pouze v rukou veřejnosprávních subjektů, ale i soukromý sektor má svůj podíl na rozvoji obcí, měst a pomáhá snižovat regionální disparity. Doposud bylo alokováno na projekty celkem 22 910,8 mil. CZK, z toho částku 2 674 mil. CZK získaly na své projekty subjekty soukromého sektoru, zbylý objem financí ve výši 20 236,8 mil. CZK připadlo subjektům veřejného sektoru.

5.2.1 Krajské projekty

Z této alokace pak samotné kraje čerpaly finance ve výši 2 086,43 mil CZK, z toho Olomoucký kraj 1 295,26 mil. CZK a kraj Zlínský 791,21 mil. CZK. Zde jsou rozdíly ve výši čerpání na porovnávaných úrovních nejvyšší, neboť Olomoucký kraj získal dotace výrazně vyšší než Zlínský kraj v poměru 62% ku 38% alokace. Zlínský kraj realizoval 11 projektů a kraj Olomoucký 37 projektů. V Olomouckém kraji největší částka byla čerpaná na prioritní osu 1 Doprava v celkové výši 95 128,14 mil. CZK a vedle podpořených projektů z osy Doprava jsou většího rozsahu ještě např. projekty *Krajské operační a informační středisko* o alokaci 53 278 tis. CZK či *Rekonstrukce budovy 2A v areálu staré nemocnice v Prostějově* 22 245 tis. CZK. Zlínský kraj realizoval o dvě třetiny méně projektů než kraj Olomoucký, ovšem s vyšší alokací na jednotlivé projekty. Projekt s nejvyšší alokací pro Zlínský kraj je *Revitalizace objektu 14. a 15. bývalého areálu firmy Baťa* o celkové alokaci 572 593 tis. CZK. Další významné projekty s vysokou alokací jsou *Vsetínská nemocnice a.s. - centralizace vybraných provozů* o alokaci 98 017 tis. CZK, *Zvyšování absorpční kapacity Zlínského kraje 2007 – 2013 s dotací* 55 635 tis. CZK a *Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje, p.o. - výjezdové stanoviště Valašské Meziříčí*, která obdržela dotace ve výši 25 793 tis. CZK. (ROP Střední Morava, 2013c)

5.2.2 Projekty krajských měst

Celková alokace pro statutární města Olomouc a Zlín je aktuálně 870 464,4 tis. CZK. Statutární město Olomouc získala dotace ve výši 436 067 414,06 tis. CZK pro 18 projektů a statutární město Zlín získalo dotaci pro 3 projekty v celkové výši 434 396 884,45 tis. CZK. Poměr alokace vyjadřuje následující graf.

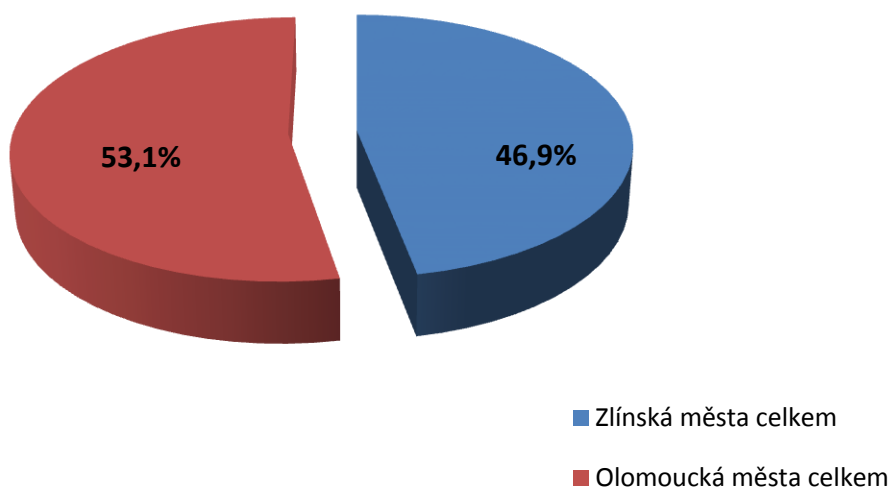
Obr. 16 Rozdělení alokace z ROP SM mezi krajská města (vlastní zpracování)

I zde platí, že Olomouc realizoval více projektů o nižší alokaci a Zlín méně projektů s o to vyšší alokací. Nejvýznamnější projekt, na který Zlín získal dotace je *Kulturní a univerzitní centrum Zlín* s dotací ve výši 389 426,1 tis. CZK a tvoří 89% celkové výše dotace pro statutární město Zlín. Projekt byl podpořen v rámci výzvy vyhlášené pro oblast podpory 2.1 Rozvoj regionálních center. Další dva projekty s dotací z ROP Střední Morava jsou *Preference a plošná koordinace MHD* (35 369,6 tis CZK) a *Bezbariérové úpravy zastávek ve Zlíně* (9 601,2 tis. CZK). Největší projekt co do objemu finančních prostředků vynaložených na realizaci je v Olomouci *Přednádražní prostor* s dotací ve výši 181 564tis. CZK, podpoření taktéž z výzvy pro podporovanou oblast 2.1 Rozvoj regionálních center a představuje 41,6% celkové alokace pro město Olomouc. Další výrazné projekty jsou *Obnova mobiliáře a cestní sítě ve Smetanových sadech*, s podporou ve výši 117,3 mil. CZK. Z dalších získaných prostředků byly v Olomouci rekonstruovány ulice a komunikace, či budovány sportoviště. Podrobný výčet obsahuje tabulka v příloze. (ROP Střední Morava, 2013c)

5.2.3 Projekty měst a obcí

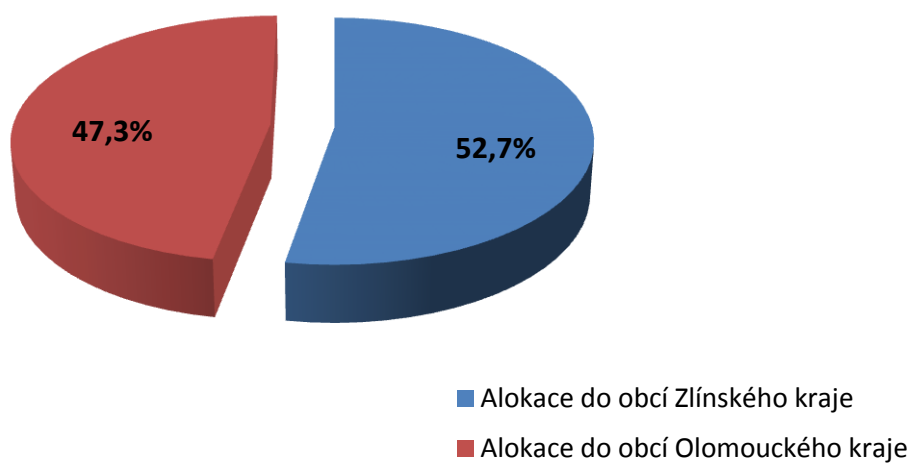
Celková alokace aktuálně pro města dosahuje výše 2 937 590,2 tis. CZK. Z této částky připadá větší díl pro města Olomoucká. V Olomouckém kraji doposud získalo dotaci celkem 87 projektů realizovaných městy v celkové výši 1 560 466,5 tis. CZK. Oproti tomu ve Zlínském kraji získaly podporu projekty realizované městy kraje v celkovém počtu 77 a alokaci 1 377 123,7 tis. CZK. Rozložení alokace mezi města se podobá poměru celkové

alokace v krajích, jak ukazuje následující graf. V obou případech do sumy není započítána dotace pro samotná krajská města Olomouc a Zlín.

Obr. 17 Rozdělení alokace z ROP SM mezi města obou krajů (vlastní zpracování)

Obce pak celkově získaly dotace ve výši 2 208 602,4 tis. CZK, z toho 1 043 989,6 tis. CZK čerpaly obce Zlínského kraje a dotace ve výši 1 164 612,8 tis. CZK získaly obce Olomouckého kraje. V Olomouckém kraji bylo podpořeno 106 projektů realizovaných obcemi, ve Zlínském kraji získalo podporu 92 projektů realizovaných obcemi. Poměr celkové alokace mezi obcemi se blíží poměru celkové alokace v porovnání obou krajů.

Obr. 18 Rozdělení alokace z ROP SM mezi obce obou krajů (vlastní zpracování)

Projekt, který získal nejvyšší podporu ve Zlínském kraji, byl realizován v obci Zašová a jedná se o projekt *Kulturní a informační centrum Zašová*, který získal dotaci ve výši 48 523,6 tis. CZK v rámci oblasti podpory 2.3 rozvoj venkova. Projekt ještě ale není kompletně uzavřen, alokovaná částka bude nejspíš nižší, než doposud avizovaná. Další projekt velkého rozsahu byl realizován ve Velkých Karlovicích a jedná se o *Stavební úpravy koupaliště ve Velkých Karlovicích a parkoviště u koupaliště*, kde byla alokována částka 43 222,8 tis. CZK, podpořen z výzvy vyhlášené pro oblast podpory 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu. Projekt s nejvyšší alokací v obci z Olomouckého kraje je pro obec Mikulovice o výši alokace 41,8 mil. CZK dotující projekt *Centrum pro sport a volný čas Mikulovice*, z oblasti podpory 2.3 Rozvoj venkova.

Celkový přehled aktuálního rozdělení dotací mezi kraje na úrovni obcí, měst a krajů obsahuje následující tabulka.

Tab.12 Přehled realizovaných projektů v krajích (vlastní zpracování)

	Alokace v mil. CZK	Podíl na celkové alokaci v %
OBCE		
Alokace do obcí Zlínského kraje	1 044,0	47,27%
Alokace do obcí Olomouckého kraje	1 164,6	52,73%
Celková alokace do obcí	2 208,6	
MĚSTA		
Alokace do měst Zlínského kraje	1 377,1	46,88%
Alokace do měst Olomouckého kraje	1 560,5	53,12%
celková alokace do měst	2 937,6	
alokace pro statutární město Zlín	434,4	49,90%
alokace pro statutární město Olomouc	436,1	50,10%
Celková alokace pro krajská města	870,5	
KRAJE		
Alokace pro Zlínský kraj	791,2	37,92%
Alokace pro Olomoucký kraj	1 295,3	62,08%
Celková alokace pro kraje	2 086,4	
Celková alokace pro Zlínský kraj	3 646,7	45,00%
Celková alokace pro Olomoucký kraj	4 456,4	55,00%
Celková alokace pro kraje	8 103,1	

Největší rozdíly v přidělených dotacích mezi kraje jsou patrné na krajské úrovni, kde dotace získaná Olomouckým krajem je o celých 24,16% vyšší, než ve Zlínském kraji. Naopak rovnocenní rozdělení příjmů z fondů připadá na krajská města, kde se výše přidělené dotace liší pouze o 0,2%. Alokace finančních prostředků mezi města a obce obou krajů odpovídá rozdělení celkové alokace, kde připadá 45% alokace na Zlínský kraj a 55% na kraj

Olomoucký. Rozdělení čerpaných prostředků z ERDF skrze ROP Středí Morava mezi veřejný a soukromý sektor podle prioritních os obsahuje následující tabulka.

Tab. 13 Schválené projekty ROP (ROP Střední Morava, 2013c)

Příjemce	Schválení dotace
I DOPRAVA	
Veřejný sektor	5 771 mil CZK
Podnikatelé	475 mil CZK
II MĚSTA A OBCE	
Veřejný sektor ve městech	2 722 mil CZK
Veřejný sektor na venkově	2 094 mil CZK
Regionální centra: Olomouc a Zlín	756 mil CZK
Podnikatelé - brownfields	244 mil. CZK
III CESTOVNÍ RUCH	
Podnikatelé v cestovním ruchu	1 955 mil CZK
Veřejný sektor v cestovním ruchu	1 170 mil CZK

Dělení dotací podle soukromého a veřejného sektoru se značně liší v každé prioritní ose, což je přirozeně dáno charakterem podporovaných oblastí a subjekty, které mají běžně jejich správu na starosti. Z tohoto důvodu putovalo 92% prostředků na dopravu subjektům veřejného sektoru a pouze 8% prostředků připadlo podnikatelům. Naopak v rámci prioritní osy 3 Cestovní ruch, kde podnikatelé získali 63% dotací určených na tuto prioritní osu, zatímco veřejný sektor na podporu cestovního ruchu získal 37% z alokace pro tuto osu.

Celkovou podporu z regionálního operačního programu přesahující jednu miliardu korun získaly projekty zaměřené rozvoj venkova. Jak vykazují statistiky regionální rady regionu soudržnosti, sociální infrastruktura byla nejfrekventovanější oblast zájmu. Projevila se zde vysoká absorpční schopnost regionu, kde byly celkem předloženy projekty za 1,9 miliardy korun. Následně byly podpořeny v této oblasti desítky projektů s evropským příspěvkem ve výši 1,1 miliardy korun. Mezi schválenými projekty je například Sportcentrum Vysoké pole, Modernizace a bezbariérový vstup do zdravotního střediska v obci Zašová nebo Výcvikové středisko dobrovolných hasičů v Horní Lidči. Kromě sportovních a volnočasových aktivit byly schváleny projekty domů pro seniory, modernizace základních a mateřských škol. Dále byly schváleny projekty integrovaného rozvoje cestovního ruchu na Rožnovsku (23,2 mil. CZK) a v Horním Vsacku (91,7 milionu korun). Více než 200 mil. CZK bylo přiděleno na další jednotlivé rozvojové záměry z Horního Vsacka (170,3 mil. CZK) a Rožnovska (58 mil. CZK). Konkrétně je aktuálně z ROP Střední Morava ukončeno 606 projektů za 9 554 milionů korun a slouží místním obyvatelům i turistům. Důsledek realizova-

ných projektů je vznik 7 zdravotních středisek, 95 sportovišť, 8 dopravních terminálů, 111km silnic, 151 zastávek veřejné dopravy, 45 kulturních center, 13 mateřských škol, 5 domovů pro důchodce, 32 revitalizovaných center obcí a mnoho dalších důsledků, které pocítují občané těchto krajů. Zlepšila se jejich životní díky vybudování infrastruktury, pocítují komfort při cestování, v dosažitelnosti lékařských středisek, vznikla nová pracovní místa, obohacení možnosti volnočasových aktivit v obcích a mnoho dalších aspektů, které občané mohou pocítit a vznikly díky finanční podpoře ze strukturálních fondů, potažmo z ROP Střední Morava.

5.2.4 Prioritní osa 1 Doprava

Z dotace určené na prioritní osu 1 Doprava byly čerpány prostředky na projekty realizované Správou silnic Olomouckého kraje, příspěvková organizace, kde byla alokována částka na 22 projektů ve výši 577,4 mil. CZK a projekty realizované Ředitelstvím silnic Zlínského kraje, příspěvková organizace, kde bylo dotováno 25 projektů v hodnotě 1 841,9mil. CZK. V Olomouci se jednalo v průměru o projekty zaměřené na rekonstrukci silnic třetí třídy či rekonstrukci mostů, přičemž nejdražší projekt, resp. projekt s nejvyšší alokací byl na výstavbu III/36618 a III/36620 H. Štěpánov- Konice s dotací ve výši 58,8 mil. CZK.

Stejně tak ve Zlínském kraji byly Ředitelstvím silnic Zlínského kraje p.o. čerpány prostředky většinou na rekonstrukci silnic II. třídy. Nejvyšší dotace byla vydána ve výši 330,4 mil. CZK na vybudování jihovýchodního obchvatu Silnice II/490: Holešov. Průměrně přiřazená dotace pro Ředitelství silnic Zlínského kraje p.o. je 73,6 mil CZK a průměrná hodnota dotace projektům Správy silnic Olomouckého kraje, p.o. činí 26,2 mil. CZK.

5.2.5 Prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu

Prioritní osa Integrovaný rozvoj a obnova regionu se zaměřuje na rozvoj regionálních center, městských a venkovských oblastí regionu soudržnosti Střední Morava a v jejím rámci je dominantně uplatněn územně-integrovaný přístup. Ve městech i na venkově je pozornost zaměřena především na podporu zlepšení fungování veřejných služeb a investice do revitalizace území. Individuální projekty, jako forma podpory je využita v případě aplikace podpůrných opatření ve prospěch podnikání. Z hlediska realizovaných projektů a zájmu o podporu v jednotlivých osách lze konstatovat, že nejvyšší převis zájemců nad vyhlášenou výzvou (o 121%) se vyskytl ve výzvě v podoblasti podpory Fyzická revitalizace území. Naopak, velmi nízký zájem (pod 50%) se projevil ve výzvách vyhlášených pro oblast pod-

pory Rozvoj regionálních center. Projekt největšího rozsahu realizovaný z této prioritní osy předložil Zlínský kraj a jedná se o revitalizaci objektů 14. a 15. bývalého areálu firmy Baťa, na něž bylo alokováno 572,6 mil CZK. V současné době je projekt stále v realizaci, se stanoveným rozpočtem s určenou dotací ve výši 486,7 mil. CZK, vlastním financováním ve výši 85,9 mil. CZK. Z obcí získalo nejvyšší dotaci obec Zašová ve výši 48,5 mil. CZK na vybudování kulturního a informačního centra. Nejvyšší příspěvek pro obec z Olomouckého kraje činila dotace ve výši 41,7 mil. CZK a získala ji obec Mikulovice na výstavbu sportovního centra. Konečná dotace na projekt byla ve výši 35,5 mil. CZK, veškeré výdaje již byly certifikovány. Z měst získala nejvyšší alokaci olomoucké město Šumperk ve výši 96,7 mil. CZK na revitalizaci ulice Jiřího z Poděbrad.

5.2.6 Prioritní osa 3 Cestovní ruch

Při realizaci projektů u prioritní osy Cestovní ruch je kladen důraz na maximální využití potenciálu tohoto odvětví ve prospěch sociálně-ekonomického rozvoje regionu. Cílem je podpořit rozvoj městské, lázeňské, venkovské i alternativní turistiky. Projekty v oblasti rozvoje veřejné a podnikatelské infrastruktury cestovního ruchu jsou realizovány prostřednictvím širší škály forem podpory, jako jsou integrovaný plán rozvoje území, individuální projekty, integrované projekty). Projekt s nejvyšší alokací podpořen z prioritní osy 3 získal alokaci ve výši 119,8 mil. CZK na výstavbu krytého plaveckého areálu v Luhačovicích. Řešitelem projektu bylo samotné město Luhačovice, končená dotace činila 82 mil. CZK, 37,8 mil CZK prostředků čerpalo město zvláštního rozpočtu.

5.2.7 Prioritní osa 4 Technická pomoc

Z prioritní osy 4 obdržela alokaci na svůj provoz Regionální rada regionu soudržnosti ve výši 426,25 mil. CZK. Tyto prostředky slouží k zajištění řídicích, implementačních a kontrolních úkolů pro ROP Střední Morava a na zajišťování podpory zvyšování absorpční kapacity. Cílem projektu, který je každoročně znova realizován, je zajištění podpory úspěšného a efektivního čerpání finančních prostředků z ROP SM, a to zejména prostřednictvím aktivit zaměřených na posílení absorpční kapacity, vzdělávání všech cílových skupin aktérů na místní a regionální úrovni zapojených do přípravy a realizace ROP SM i jednotlivých projektů a zvyšování informovanosti a kvalifikace potenciálních příjemců. Průměrná roční dotace je ve výši 8,6 mil. CZK. Na každoroční projekt *Zajištění řídicích, implementačních a kontrolních úkolů řídicího orgánu ROP Střední Morava* je každoročně alokováno v prů-

měru 54,6mil. CZK. Cílem projektu je zajistit odpovídající administrativní kapacity Řídícího orgánu ROP SM pro efektivní řízení a implementaci.

Mimo jiné RRRS získala dotace z prostředků pro tuto osu také na koordinaci a řízení Integrovaný plán rozvoje území Olomouc, Jesenícko a Šumpersko, jehož cílem bylo zajištění realizace IPRÚ ve všech jeho fázích. RRRS také získala podporu na začátku programového období na projekt Konference k ROP Střední Morava, zaměřený na prezentaci programu, jeho cílů a jednotlivých aktivit.

5.3 Dotace pro hospodářsky slabé regiony kraje

Jako hospodářsky slabé regiony, či regiony se soustředěnou podporou státu v důsledku vysoké míry nezaměstnanosti byly ve třetí kapitole vymezeny následující: Valašské Klobouky, Vizovice, Holešov a Bystřice pod Hostýnem, Bojkovice, Brumov, Horní Lideč, Koryčany, Morkovice, Kroměříž, Vsetín. Podle hypotézy stanovené na počátku, by měly tyto obce získat podporu

Město Valašské Klobouky získalo podporu na projekt *Chceme nové možnosti*, z priority Integrovaný rozvoj a obnova venkova, z oblasti podpory Rozvoj měst/ Infrastruktura pro rozvoj volnočasových aktivit. Na projekt, který je zaměřen na rekonstrukci a nové vybavení Domova dětí a mládeže město získalo dotaci ve výši 6 169,9 tis. CZK. Od začátku projektu pak bylo proplaceno celkem 4 732,4tis. CZK. Město pak na realizaci projektu získalo finanční prostředky z rozpočtu regionální rady ve výši 288 tis. CZK a z vlastního rozpočtu město přispělo na realizaci částkou 924 tis. CZK.

Ve městě Vizovice byly realizovány celkem 4 projekty v celkové hodnotě 42,46 mil. CZK, z toho přímo město Vizovice realizovalo projekty dva o alokaci 33,6 mil. CZK. Další projekt realizovala Základní škola Vizovice, p.o. s názvem *Od Abakusu k PC* s alokací 3,6 mil. CZK z priority 2 Rozvoj venkova/Sociální infrastruktura, jehož záměrem je vybudovat a vybavit učebny pro výuku jazyků. Další projekt, který získal podporu- Zvýšení kapacity a ubytovacího standardu rekreačního střediska REVIKA Vizovice, realizovala REVIKA s.r.o., získala podporu ve výši 5,25 mil. CZK z prioritní osy 3, patření Podnikatelská infrastruktura a služby. Město Vizovice samo pak realizovalo dva projekty. Velkou dotaci město obdrželo na zdravotní středisko, a to ve výši 29,45 mil. CZK, 10,7 mil. CZK město financovalo v rámci pravidla doplňkovosti ze svého rozpočtu a 1 mil. CZK ještě získalo z rozpočtu regionální rady. Tento projekt reaguje na potřebu centralizace a dostupnosti

zdravotních služeb, neboť v regionu neexistuje zdravotní středisko, které by soustředilo zdravotní péči a především vyhovovalo legislativním požadavkům na bezbariérovost. Předmětem realizace je vybudování nového bezbariérového střediska, které odstraní problémy spojené s poskytováním zdravotní péče v daném regionu. Město Vizovice také v roce 2009 započal projekt Bezpečnost a prevence města Vizovice, který získal finanční podporu ve výši 4,14 mil. CZK z prioritní osy 2, opatření rozvoj venkova/sociální infrastruktura. Z analýzy vyplynulo, že největším problémem města byl nedostatek moderní techniky a vybavení k prevenci a eliminaci všech následků hrozícího nebezpečí. Proto byl vybudován bezpečnostní systém města napojený na páteřní síť krajského integrovaného systému varování a vyrozumění. Projekt již byl ukončen a výdaje projektu byly certifikovány.

Ve městě Vsetín bylo prozatím realizováno celkem 6 projektů o celkové alokaci 250,75 mil. CZK, z toho pouze jeden projekt realizovalo samotné město s alokací 11,3 mil. CZK, a to na projekt Rekonstrukce vnitřních prostor Mateřské školy Kobzáňova. Projekt byl realizován za finanční podpory z prioritní osy 2, rozvoj měst/infrastruktura pro rozvoj vzdělávání. Důsledek rekonstrukce objektu je integrace zdravotně znevýhodněných dětí. Zlínský kraj pak ve Vsetíně z prioritní osy 2, oblasti Rozvoj měst/infrastruktura pro rozvoj zdravotnictví realizoval projekt *Vsetínská nemocnice a.s. - centralizace vybraných provozů*, který získal alokaci ve výši 98 mil. CZK. Projekt je rozdělen do více finančních a realizačních etap a jeho podstatou je vybudování moderního lékařského objektu, který umožní poskytovat kvalitnější a dostupnější lékařskou péči klientům. Ve Vsetíně pak bylo Sociálními službami Vsetín, p.o. realizován projekt *Domov pro seniory Karolinka - Zlepšení kvality bydlení pro seniory se zvýšenou ošetrovatelskou péčí* s alokací 40,3 mil. CZK, Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín nechala zbudovat *Regionální centrum odborného vzdělávání ve strojírenství a automobilovém průmyslu*, na něž získala dotaci ve výši 61,7 mil. CZK, Diakonie ČCE - středisko Vsetín zrekonstruovala *Domov pro seniory ul. Strmá, Vsetín - Domov se zvláštním režimem* s alokací z evropských fondů ve výši 29,9 mil. CZK a společnost G.N.P. spol. s r.o. získala 9,5 mil. CZK na revitalizaci brownfield ve Vsetíně - Bobrkách pro rozvoj podnikání společnosti G.N.P. spol. s r.o.

Projekt, který by měl přínos pro město Holešov, byl *Silnice II/490: Holešov - jihovýchodní obchvat* realizovaný Ředitelstvím silnic Zlínského kraje, p.o. Tento projekt byl zahájen v roce 2012 z podpory získané v prioritní osy 1 a opatření Regionální dopravní infrastruktura. Alokace činí 330,4 mil. CZK, z které bylo prozatím proplaceno 30,5 mil. CZK. Fi-

nanční prostředky na spolufinancování z rozpočtu kraje činí 82,6 mil. CZK a další soukromé prostředky na realizaci projektu jsou ve výši 247,8 mil. CZK. Předmětem stavby je propojení silnic II/490 a II/438 mimo zastavěnou oblast města Holešova, neboť stávající vedení obou silnic středem města znamená pro město značnou dopravní zátěž a omezení pohybu chodců. Jihovýchodním obchvatem bude vyloučena tranzitní doprava ve směru Zlín - Bystřice pod Hostýnem ze středu města.

V Kroměříži bylo realizováno celkem 11 projektů, které měly dopad na rozvoj města., z toho tři projekty realizovalo samo město. Celková alokace činí 334,5 mil. CZK. Město Kroměříž pak celkově získalo alokaci 93,8 mil. CZK. Z finančních prostředků byl podpořen projekt *Cyklostezka podél Bařova kanálu - úsek Kroměříž, Střížovice, Kvasice* z priority 1, opatření Bezmotorová doprava. Nová cyklostezka je určena výhradně pro bezmotorovou dopravu a přímo propojí obce Kroměříž, Střížovice a Kvasice. Z vlastního rozpočtu obec na tento projekt vydala prostředky ve výši 4,29 mil. CZK, alokace ze strukturálních fondů byla původně 24,35 mil. CZK, proplaceno bylo celkem 20,76 mil. CZK a veškeré výdaje projektu již byly certifikovány. Z dalšího projektu, který již má také certifikované výdaje, byly revitalizované prostory bývalých kasáren na Hanáckém náměstí v Kroměříži. Projekt, jehož záměrem bylo zvýšit atraktivitu města Kroměříže pro práci, investice a zvyšování kvality života prostřednictvím revitalizace území, byl podpořen z prioritní osy 2, opatření Rozvoj měst/Fyzická revitalizace území o výši 33,3 mil. CZK. Celková proplacená částka z ROP SM na tento projekt činila 15,6 mil. CZK. V rámci třetího projektu Města Kroměříž došlo k rekonstrukci a částečnému vybudování infrastruktury pro realizaci kulturních akcí v historické Kroměříži. Alokace na projekt byla 31,9 mil. CZK, proplaceno bylo 22,56 mil. CZK a z vlastního rozpočtu město dodalo 13,3 mil. CZK. Podpořen byl projekt z prioritní osy 2, opatření Rozvoj měst/ Infrastruktura pro rozvoj volnočasových aktivit. Ředitelství silnic Zlínského kraje p.o. realizovalo tři projekty, které mají přímý dopad na město Kroměříž. Na tyto projekty bylo alokováno 136,7 mil. CZK z prioritní osy 1, opatření Regionální dopravní infrastruktura/Silnice II. a III. třídy. Předmětem projektu je rekonstrukce dvou extravilánových úseků silničního tahu II/432 (celá rekonstrukce tahu v úseku Kroměříž - Jestřabice rozdělená do 16 částí) v celkové délce 1,160 km, rekonstrukce části silnice II/432 v úseku od konce obce Cetechovice před křižovatkou se silnicí I/50 a rekonstrukce mostu ev.č. 36733 - 1 silnice 3. třídy III/36733 v Kroměříži. Další projekt byl zacílen na zvyšování atraktivity a kvality života ve městě Kroměříž, prostřednictvím investic do infrastruktury pro rozvoj vzdělávání, kde podporu získala Střední škola- Centrum

odborné přípravy technické Kroměříž ve výši 27,3 mil. CZK. Společnost TEXTIL INVEST s.r.o. získal podporu ve výši 46 mil. CZK na vybudování moderního výstavního komplexu Výstaviště Floria Kroměříž, který ve Zlínském kraji umožní pokračování a rozvoj tradičních celostátních prodejních výstav. Projekt byl podpořen pod prioritní osou 3, opatřením Podnikatelská infrastruktura a služby/ Aquaparky, golfová hřiště, kongresová centra a výstaviště. Dále bylo alokováno 8,8 mil. CZK na zvýšení ubytovacích kapacit v městě stavebními úpravami hotelu La Fresca, podpoření z prioritní osy Cestovní ruch, opatření Podnikatelská infrastruktura a služby a ze stejné osy byla alokována částka 17,6 na výstavbu hotelu Purkmistr. Oba projekty byly realizovány soukromými osobami. Poslední projekt, podpořen z prioritní osy 3, op. Veřejná infrastruktura a služby, získal alokaci 4,1 mil. CZK na zkvalitnění běžecké magistrály hostýnských hor, potažmo na zatraktivnění regionu.

Ve městě Bystřice pod Hostýnem bylo realizováno 6 projektům s celkovou alokací 140 mil. CZK. U 4 projektů z nich byl zpracovatelem samotné město s alokací 57,8 mil. CZK a dva projekty realizovalo Ředitelství silnic Zlínského kraje p.o., s alokací 27,1 mil. CZK. Na podporu veřejné dopravy z priority 1, zbudováním přestupního terminálu v prostoru vlakového nádraží Bystřice pod Hostýnem bylo alokováno 23,2 mil. CZK. Další projekt předkládaný městem Bystřice pod Hostýnem řeší napojení místních komunikací k rekonstruovanému úseku komunikace II/150 a sjezdy k nemovitostem a výstavbu pěších komunikací, na něž získalo město alokaci 14,4 mil. CZK z prioritní osy 1 op. Reg. dopravní infrastruktura/ Silnice II. a III. třídy. Z druhé osy, op. Rozvoj měst/ Infrastruktura pro rozvoj volnočasových aktivit bylo alokováno 14,9 mil. CZK na rekonstrukci nevyužitého objektu ve středisku volného času. Poslední projekt realizovaný městem Bystřice pod Hostýnem řeší ZŠ Bratrství a jeho bezbariérového přístupu, který získal podporu ve výši 2,6 mil. CZK v rámci prioritní osy 2, op. Rozvoj měst/ Infrastruktura pro rozvoj vzdělávání. Ředitelství silnic Zlínského kraje, p.o. realizovalo dva projekty s podporou z prioritní osy 1 op. Regionální dopravní infrastruktura s alokací ve výši 82,4 mil. CZK na práce na Silnici II/150 a to na průtahu městem Bystřice pod Hostýnem a na napojení se silnicí II/438, který celkově má sloužit k odstranění nevyhovujícího stavu řešených úseků silnice II/150 (Přerov - Bystřice pod Hostýnem - Valašské Meziříčí. Zlínský kraj, jako zřizovatel této p.o. přidal na realizaci projektů celkem 17,3 mil. CZK ze svého rozpočtu.

Ve městě Bojkovice bylo realizováno v tomto programovém období celkem 9 projektů, o alokaci 191,3 mil. CZK, z toho 5 projektů předložilo město Bojkovice s celkovou alokací 32,6 mil. CZK, jeden projekt je v řešení Ředitelství silnic Zlínského kraje p.o. s alokací

58,3 mil. CZK na rekonstrukci komunikace II/495 v průtahu městem Bojkovice, dále projekt na realizaci cyklostezky Bojkovice- Pitín předložilo sdružení měst a obcí Bojkovsko s alokací 5,3 mil. CZK, a dva subjekty soukromého sektoru s celkovou alokací 95,1 mil. CZK na rekonstrukci zámku Nový Světlov. Město předložilo ještě jeden projekt na vybudování mobilních umělohmotných kluzišť s žádostí o dotaci ve výši 3,9 mil. CZK, ale tento projekt byl zrušen. Projekty předložené městem Bojkovice jsou následující: z prioritní osy 2, op. Rozvoj venkova/Fyzická revitalizace území bylo podpořeno částkou 11,6 mil. CZK projekt řešící rekonstrukci vozovky a chodníků v městě, v ulici Jiráskova; z téže osy a opatření Rozvoj venkova /Sociální infrastruktura byly podpořeny celkem tři projekty, jeden řešící modernizaci a rekonstrukci stávající budovy hasičské zbrojnice s alokací ve výši 9,7 mil. CZK, další projekt s alokací 2,6 mil. CZK měl za cíl zbudovat bezpečnostní systém města a alokace ve výši 5,2 mil. CZK je určena na záměr vybudovat sportovní areál pro základní školu Bojkovice. Z osy 1 op. Veřejná doprava/ Rozvoj integrovaného dopravního systému, přestupní terminály a zastávky byla městu přiznána alokace ve výši 3,4 mil. CZK na vybudování a rekonstrukci zastávek na území města Bojkovice.

Obec Horní Lideč získala alokaci ve výši 32,7 mil. CZK na dva své projekty, které předložila. Projekt, jehož cílem bylo vybudování výcvikového střediska dobrovolných hasičů za účelem vytvoření kvalitních podmínek pro rozvoj činnosti jednotek SDH ve Zlínském kraji. Na realizaci získala obec 27,7 mil. CZK z prioritní osy 2 op. Rozvoj venkova/Sociální infrastruktura. Další projekt, který obec realizovala, byl určen na rozšíření služeb a péči o nabídky aktivního trávení dovolené rekreačního areálu Horní Lideč. Na projekt bylo alokováno 5 mil. CZK v rámci prioritní osy 3 op. Veřejná infrastruktura a služby.

Město Koryčany realizovalo jeden projekt, na nějž bylo alokováno 15,6 mil. CZK. Předmětem projektu byla úprava náměstí v Koryčanech, na něž získalo město podporu z prioritní osy 2 opatření Rozvoj venkova/ Fyzická revitalizace území. Důvodem realizace projektu bylo funkčně nevyhovující náměstí, špatný technický stav zpevněných ploch a chodníků související se špatnou dostupností služeb. Projekt již byl ukončen a výdaje byly certifikovány. Město nakonec získalo z EU 13,3 mil. CZK, 0,8 mil. CZK čerpala z rozpočtu regionální rady a ze svého rozpočtu Koryčany projekt spolufinancovaly částkou 1,56 mil. CZK. Města Koryčany se také dotýkají dva projekty Ředitelství silnic Zlínského kraje, p.o., v rámci nichž došlo k rekonstrukci silnice II/432 Kroměříž- Koryčany podrobně popsáno výše u projektů realizovaných v Kroměříži.

Morkovice žádný projekt nepředložilo, ani na jeho katastru žádný realizován nebyl.

6 PROBLEMATICKÉ OBLASTI ČERPÁNÍ A NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ

Cílem této kapitoly je na základě analýzy realizovaných projektů potažmo analýzu čerpání prostředků ze strukturálních fondů skrze Regionální operační program Střední Morava definovat problematrické oblasti čerpání. Při zpracování analýzy postupně vytanuly otázky spojené s rozdělením dotací, které se pokusím v této kapitole odpovědět a na závěr navrhnout opatření, která by měla eliminovat problémová místa spojená s čerpáním a navrhnout možná řešení pro zlepšení čerpání v následujícím programovém období 2014-2020.

6.1 Problémy spojené s čerpáním operačních programů

Podle informací Ministerstva pro místní rozvoj může Česká republika podle nejčernějšího scénáře do konce roku 2015 přijít až o desítky miliard korun, tj. kolem 10 procent celkové alokace z evropských fondů. Podle některých předběžných odhadů by to mohlo být až 90 miliard korun. Navíc se dá se s jistotou přepokládat, některé operační programy jako např. Doprava či Životní prostředí nestihnou do konce roku 2013 připravit projekty a zajistit jejich financování. Z toho vyvstává problém přesunu nevyčerpaných prostředků, který bude značně komplikovaný. Dalším problémem fondů je uplatnění plošných finančních korekcí u tematických programů, např. OPPI, IOP, anebo u ROP Severozápad, kde se hovoří o finanční korekci kolem 2,6 miliardy korun. U dalších regionálních OP- Moravskoslezsko, Severovýchod a Jihozápad se korekce pohybují v řádu stovek milionů korun, přičemž nově je také zmiňován ROP Střední Morava, a to v souvislosti s požadavkem Evropské komise, aby u všech ROP byla přepočítána chybovost za rok 2012. V únoru 2013 Evropská komise požádala Auditní orgán Ministerstva financí o přepočet chybovosti u všech regionálních operačních programů. U ROP Moravskoslezsko, Severovýchod a Jihozápad byla chybovost už ve Výroční kontrolní zprávě za rok 2012 nad 2 procenta, což je nad povolenou hranici. Jiná situace nastala u ROP Střední Morava, kdy chybovost vzrostla až po dodatečném přepočtu, a proto Ministerstvo financí následně zastavilo certifikaci ROP Střední Morava, stejně jak to předtím učinilo u ostatních ROP. V současné době probíhají jednání mezi Auditním orgánem Ministerstva financí a Evropskou komisí o stanovení definitivní míry chybovosti ROP za rok 2012. Finální výše chybovosti není doposud známa. Důležité ale je, že zastavení certifikace se v tuto chvíli nijak nedotýká proplácení projektů tak, jak je stanoveno v podepsaných smlouvách o financování z ROP Střední Morava

V posledních dnech se mnoho obcí hlasitě ozývá s protestem vůči nespravedlnosti rozdělení prostředků ze strukturálních fondů, které obzvláště menší obce mají problém získat. Momentálně se ve Zlínském kraji formuje výzva, která pro menší obce požaduje spravedlivější dělení evropských dotací. Signatářů převážně z řad starostů a představenstva obcí má výzva v současné době již na 1500 a její zastánci hlásají, že malé obce doplácí na současný systém přerozdělování financí ze strukturálních fondů EU. Pro menší obce je většina evropských dotací prakticky nedosažitelná, neboť na přípravu velkých projektů totiž nemá dostatek financí a právě větší projekty jsou upřednostňovány, protože jejich menší počet je pro odpovědné úředníky přehlednější. Podle mínění mnohých starostů by dotace měly být přerozdělovány jinou formou než doposud, protože obce dokáží přidělené peníze spotřebovat neefektivněji. Současný systém navíc vzbuzuje závist i mezi jednotlivými obcemi. Možné řešení navrhováno některými starosty je, aby se podpora na nějaký čas úplně zastavila a za ušetřené prostředky kraj opravil silnice, které jsou v katastrofálním stavu. Veřejné komunikace jsou pak obzvláště palčivým problémem pro mnohé obce. Např. je problém velký katastr obce, na němž se nachází velké množství cest, které jsou ve špatném stavu, ale na jejich opravy se většinou dotace nepřidělují. Obecně chybějící infrastruktura je na venkově velkým problémem. Ten je ruku v ruce s nutností udržet stávající životní úroveň, na což ale obce nemají dostatek financí. Ačkoliv nové rozpočtové určení daní obcím trochu přilepšilo, není to dostatečná satisfakce za neúspěšnost žadatelů o finance z fondů EU. Obec ví nejlépe, na co peníze potřebuje, proto je vcelku smysluplný a oprávněný požadavek obcí na co největší míru rozhodování na úrovni místních samospráv.

Konkrétně v souvislosti s ROP Střední Morava se zdá být nečitelné rozhodování o dotacích, kvůli němuž, jak potvrzuje analýza, končí nepoměrně více finančních prostředků v krajských projektech a to na úkor regionů. Jeden z nejzřetelnějších příkladů je přestavba dvou bařovských budov ve Zlíně na Krajské kulturní a vzdělávací centrum za téměř miliardu korun. ROP Střední Morava přitom z této částky měl uhradit téměř půl miliardy. Jedná se o nejdražší projekt, jaký byl za celé programové období 2007-2013 realizován. Projekt jako takový vzbuzuje řadu pochyb o své opodstatněnosti pro čerpání dotací, neboť primárním smyslem dotací z ROP Střední Morava je zvyšovat konkurenceschopnost regionů, aby se dotahovaly k průměru Unie. Zcela jistě pak měla být dána přednost v podpoře více menším projektům před megalomanským projektem, který ačkoliv má své místo ve strategii rozvoje města, projekt měl být z větší části financován z rozpočtu kraje, než tomu reálně je.

Problematická oblast je netransparentnost přidělování dotací, neboť není k dohledání odůvodnění nepřidělení dotace. Regionální rada regionu soudržnosti žádný dokument, který by obsahoval podrobný popis přihlášených projektů a jejich odmítnutí nevydává. Žadatelé se tak ve většině případů nedozví důvod, proč byla jejich žádost zamítnuta. Ačkoliv je principiálně dotace dostupná uchazečům jak z krajů tak u z měst a obcí, objevují se spekulace, že krajští politici a Regionální rada fondu rozhodují ještě před podáním projektů, kam peníze nasměrovat. Této úvaze odpovídá právě revitalizace Baťovských budov na Krajské a kulturní vzdělávací centrum ve Zlíně, kde se do velmi specifické výzvy přihlásil kraj jako jediný, neboť nikdo jiný neměl šanci stanoveným podmínkám vyhovět. Sdružení místních samospráv nespokojené s rozdělováním dotací z ROP Střední Morava, navrhuje vytvoření jednotného programu sdružující evropské dotace, který by je rozděloval spravedlivě. Sjednocením programů by se zjednodušila byrokratická zátěž, ovšem otázka transparentnosti není tak úplně jasná a toto řešení nemusí objektivně být tím nejlepším, ačkoliv se takovým pro obce a města v současné době jeví.

Ovšem pravdou zůstává, že současný model je poněkud nepřehledný kvůli přemíře byrokracie jdoucí ruku v ruce se složitostí systému, který si ovšem Česká republika sama nastavila. Ačkoliv oproti programovému období 2004-2006 došlo k redukci finančních zdrojů a zrychlení finančních toků na národní úrovni směrem k příjemci, nad těmito pozitivy ční příliš velké množství operačních programů jak tematických, tak vůbec vznik jednotlivých regionálních operačních programů, jejichž počet by v budoucím programovém období 2014-2020 měly být redukovány.

Problém ale nelze hledat pouze při administraci shora, ale u obcí a měst jsou nedostatky v časté chybovosti projektů Integrovaného plánu rozvoje města, kde je častý problém ve způsobu nastavení způsobilých výdajů a také v provedení výběrových řízení individuálních projektů IPRM. V důsledku jsou pak způsobilé výdaje kráceny, tím se zvyšují nedočerpané finanční prostředky. Ke krácení ale bohužel dochází až zpětně po určité době po podání projektové žádosti. V souvislosti s čerpáním je dalším problémem také časté zpoždění větších projektů, na které navazují menší projekty.

6.2 Opatření pro zlepšení čerpání

V probíhajícím programovém období již nelze očekávat žádné změny, neboť se chýlí ke konci a základní úpravy jsou jasně dané a neměnné. Přesto lze navrhnout alespoň drobnější úpravy, díky nimž by se mohlo zlepšit čerpání ze strukturálních fondů. V obecné rovině

pro další programové období by mělo být pro efektivnější využití prostředků z fondů Evropské unie zvolit jasné pokyny a strategičtější přístup k vyjednávacímu procesu i navazujícím krokům, aby tak bylo dosaženo racionálního přístupu při realizaci čerpání v dalším programovém období, který bude ctít principy regionální politiky a zároveň bude co nejvhodněji reflektovat zájmy všech zúčastněných skupin při dosažení strategického referenčního rámce rozvoje území. V dalším období by se měly soustředit unijní prostředky na malý počet priorit zohledňující specifické potřeby regionu. V této souvislosti by měl být zohledněna územní soudržnost a posílena role městských agend s přesnějším určením využití unijních prostředků. Nejen v operačních programech, ať už bude jejich podoba jakákoliv, ale i v Programu rozvoje venkova ČR 2014-2010 by měly být zohledněny potřeby venkovských regionů v duchu politiky soudržnosti a zajištěny v co největší míře možnost využití metody komunitně vedeného místního rozvoje ve všech relevantních operačních programech, aby došlo k maximálnímu využití potenciálu daného území.

6.2.1 Opatření pro zlepšení čerpání z pohledu žadatele

Aktuálně se žadatelů o podporu přímo dotýká nejnovější vývoj v řízení čerpání ze strany Regionální rady, reflektující fakt, že rada nemá žádné jiné finanční prostředky, kterými by mohla uhradit případné přezávazkování programu, k čemuž může dojít kvůli kolísání kurzu a jeho nepředvídatelným vývojem do roku 2015. To způsobuje obecně nesnáze, neboť příjemcům rada proplácí prostředky v korunách podle aktuálního kurzu zveřejňovaného Evropskou komisí a právě díky kolísajícímu kursu eura je pak obtížné nastavit přesný finanční plán čerpání. S ohledem na úspory ve veřejných rozpočtech nelze s pomocí Vlády v tuto chvíli počítat. Regionální operační program Střední Morava provádí vyúčtování dotací v eurech stejně tak jako ostatní operační programy. Z toho důvodu musel Úřad Regionální rady připravit mechanismus, který u realizovaných projektů předchází pozdějším problémům s proplácením plateb. Úřad stanovil přesné datum 30. června 2015 pro nepodnikatelské projekty, do kdy projekt musí být definitivně ukončen. Následně úřad do konce července téhož roku přepočítá zůstatek v ROP Střední Morava podle aktuálního kurzu eura a z něj budou radou vyplaceny poslední platby. Reálně to pro města, obce a další veřejné subjekty znamená, že jim bude proplacena poslední žádost o platbu ve výši dotace až v létě 2015. I to je důvod, aby bylo dosaženo transparentního a efektivního systému čerpání. Obzvláště pak v návaznosti na následující programové období je nutné stanovit jasnou a jednotnou vizi dalšího směřování, k tomu uzpůsobit odpovídající legislativu na národní úrovni, s vhodným nastavením mechanismů čerpání prostředků obecně v rámci operačních pro-

gramů bez zbytečné administrativní zátěže a realizace izolovaných projektů. Z toho pro obce vyplývá nutnost lépe plánovat své investice. Protože vzhledem k faktu, že poslední část dotace, tedy maximum 30 % z celkových způsobilých výdajů projektu příjemce dostane proplaceno až v srpnu 2015, vyvstává nutnost pracovat s tímto časovým harmonogramem už dopředu, neboť na něj totiž navazuje proplácení žádostí o platbu. Žadatelé by proto měli samotnou fyzickou realizaci projektu plánovat na roky 2014, nebo maximálně do poloviny roku 2015.

Dle obecných doporučení pro snadnější možnost získání dotace je vhodné, aby žadatel dodržel požadovanou strukturu předkládaných informací, ovšem není vhodné jít do příliš podrobných informací nad rámec požadované struktury. Příliš podrobná specifikace může zabránit jakékoliv pozdější úpravě rozpočtu projektu, nebo tam může být významně časově prodloužena.

Pro zvýšení šancí žadatelů na získání dotace na projekt je také důležité správně a precizně popsat svůj investiční záměr. Ten je důležitý nejen hlavně pro hodnotitele projektu a později i pro jeho kontrolory. Ti všichni se musejí v investičním záměru dobře orientovat, aby proběhla rychlá a bezproblémová administrace a kontrola. Je nutné, aby si žadatel uvědomil, že lidé, kteří projekt hodnotí a kontrolují jej, nejsou jeho součástí a právě proto je nutné správně vysvětlit, o co v projektu jde, čím je projekt výjimečný a jak souvisí se strategickým plánováním rozvoje daného území.

Stále také platí, že žadatelé by neměli podcenit přípravu projektové žádosti. V souvislosti s postupným snižováním alokace prostředků pro Českou republiku budou jednotlivé projektové žádosti posuzovány o to přísněji. Proto by žadatel měl zajistit kvalitní technickou i formální stránku žádosti s propracovaným hodnocením skutečného očekávaného přínosu pro společnost. Žadatel by měl dbát nastavení systému monitorovacích indikátorů tak, aby byl srozumitelný a přehledný a měl reálnou vazbu na podmínky realizace projektu. Indikátory by měly být dány do souvislosti s analýzou proveditelnosti a ověření reálného naplnění.

Žadatelé by také měli mít přichystaný v souladu se svým plánem rozvoje projekty do tzv. zásobníku projektových námětů. V praxi to znamená, že by projekt neměl vznikat až v době vyhlášení výzvy, ale naopak je vhodné, aby byl projekt již dopředu alespoň v konturách přichystán. Takový projekt by byl zařazen do databáze a následně při vyhlášení vhodné výzvy na ni bude upozorněn. Ačkoliv tento zásobník funguje již od počátku

programového období a je neustále aktualizován, jeho hojnější využití by bylo pouze ku prospěchu obce na zvýšení šancí získat podporu na zamýšlený záměr.

Také vzhledem k novelizaci zákona o zadávání veřejných zakázek, který bude doplněn i o prováděcí předpisy, by žadatelé měli věnovat zvýšenou pozornost na řádnou přípravu celého procesu zadání i hodnocení zakázky, aby celý proces proběhl v souladu se zákonem o veřejných zakázkách.

6.2.2 Opatření pro zlepšení čerpání z pohledu ROP Střední Morava

Plynulý chod získání dotace z evropských fondů s sebou nese nejen řadu komplikací na straně žadatele v oblasti prvotní projektové přípravy, ale také na administrativní orgán jsou kladeny značné požadavky na návaznost a efektivitu procesů. Pro snadnější a efektivnější čerpání prostředků ze strukturálních fondů navrhuji, v první řadě vždy usilovat o snížení administrativní náročnosti projektů a zamezit při výběru a hodnocení projektů upřednostňování žadatelů. V této souvislosti je nutné docílit toho, aby o podporu mohly žádat všechny subjekty a dle této skutečnosti aby byly upraveny podporované oblasti a cílové skupiny. Obzvlášť při přípravě administrace nového programového období je nutné zabezpečit odstranění možných konfliktů zájmu hodnotitelů žádostí o finanční prostředky a zamezit tak, aby hodnotitel byl zároveň i žadatelem. Při hodnocení je důležité zamezit jakékoliv možnosti ovlivnění hodnotitelů a pro objektivní hodnocení stanovit standardizovaný přístup a v případě zamítnutí žádosti žadatele informovat o důvodech zamítnutí. Právě špatná informovanost neúspěšných žadatelů je častým předmětem kritiky a dává prostor pro spekulace ohledně transparentnosti alokovaných prostředků.

V budoucím programovém období by při přidělování dotací měla být sledována na místo kvantity primárně kvalita a strategický význam jednotlivých projektů, při hodnocení se soustředit na skutečný význam projektů a jejich přínos. Celkově při hodnocení i podání žádosti měl být uplatněn přístup zaměřený na výsledky při využití měřitelných cílů a ukazatelů výsledků. Tomuto přístupu ostatně dává za pravdu i tzv. Pátá kohezní zpráva, tj. zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti, také zmiňuje nutnost zpřesnit priority budoucnosti kohezní politiky v souvislosti s vytvořením souladu priorit v rámci strategie Evropské unie 2020 a praktických potřeb obcí, měst a krajů. Celkově by se měla vyprofilovat silnější pozice obcí a měst během přípravy a realizace fondů. Zcela určitě by se ale měl zjednodušit systém pravidel pro zadávání veřejných zakázek, neboť současný systém je jasnou příčinou mnoha chyb při čerpání ze strukturálních fondů.

Pro efektivnější řešení realizace některých projektových záměrů by mohlo být hojnější využití tzv. nástrojů finančního inženýrství. Za tímto bruselským termínem se skrývá možnost použít evropské fondy i jinak než jako dotaci. Může to být řešeno například tím, že se vedení operačního programu rozhodne přesunout část prostředků do zvláštního fondu, ze kterého budou žadatelům poskytovány půjčky, záruky nebo rizikový kapitál. Z pohledu veřejných rozpočtů je využití takového fondu méně nákladné, protože na rozdíl od dotací se do něj vypůjčené peníze vracejí nazpět. Potíž s využitím tohoto systému tkví v tom, že česká legislativa s využíváním podobných nástrojů počítá pouze okrajově a vytvoření nového fondu je proto složité. Přesto se jedná o živý produkt, který má své uplatnění a mělo by být usilováno o jeho širší využití. V současné době nástroje finančního inženýrství využívá např. ROP Moravskoslezsko (holdingový fond Jessica) nebo OP Podnikání a inovace (úvěrový fond). Ministerstvo průmyslu a obchodu, jenž je řízením tohoto programu pověřené, nyní plánuje vytvoření fondu rizikového kapitálu, který má pomoci začínajícím technologickým firmám, u nichž je naděje velkého růstu.

Pro hladší průběh čerpání je vhodné také dál pokračovat v pořádání vzdělávacích seminářů a dalších školení, jichž by se účastnili zástupci obcí, mikroregionů či neziskových organizací, v menší míře pak také podnikatelé. Kromě několika přednášek obecnějšího charakteru by takový seminář měl poskytnout zájemcům příležitost konzultovat v menší skupince svůj konkrétní projekt. Regionální rada by měla také všemi možnými prostředky zabezpečit, aby se informace o strukturálních fondech a možnostech jejich využití v novém programovém období dostaly k co nejširšímu spektru potenciálních žadatelů, kteří budou v souhrnu schopni nabízet množství projektů dostatečně pokrývajících celé spektrum podporovaných oblastí intervence.

Pro snížení byrokratické zátěže je pro další programové období možné, aby existoval pouze jeden regionální operační program, jehož řídicím orgánem by bylo Ministerstvo pro místní rozvoj, který by delegoval pravomoci na úroveň krajů jako zprostředkující subjekty. Celkově by bylo vhodné pro další programové období celý proces zjednodušit a zpřehlednit. Zároveň by se měla upravit pravidla tam, kde v současné době není umožněna plynulá administrace. Zjednodušit by se měl zejména komplikovaný kontrolní systém, jehož efektivita je spekulativní, vzhledem k nadměrné administrativě při jejím výkonu a s výsledky kontroly náprav pochybení příjemců v řádu několika korun. I když se i v těchto případech jedná o porušení rozpočtové kázně a podle zákona se při tomto zjištění spouští velmi komplikovaná administrativní procedura, při níž se postupuje stejně jako by se jednalo o neo-

právněné použití stovek tisíc. Zákona o rozpočtových pravidlech nebo zákon o podpoře regionálního rozvoje by se měl v dohledné době dočkat novelizace. Žadatelům by měla být upravena doba realizace a udržitelnosti projektů dle reálné praxe žadatelů.

V neposlední řadě je nutné zajistit stabilní kvalitní personál pro zabezpečení chodu operačního programu. Tento nešvar častých personálních změn ve vedení OP vyčítala i Komise. Pro úspěšnou implementaci strukturálních fondů a dostatečnou absorpci je nezbytná vysoká kvalifikace administrativního personálu, proto by měl být kladen větší důraz na organizaci, řízení, motivaci a vedení lidských zdrojů a jejich vyvážený profesní rozvoj. Např. řešení v podobě stáží pracovníků na jiných úrovních administrace je také možným částečným řešením pro problémy v návaznosti procesů jednotlivých článků administrace způsobené nejasným kompetenčním nastavením, které v novém programovém období zcela jistě nastane.

ZÁVĚR

Problematika čerpání ze strukturálních fondů na úrovni Regionů soudržnosti je tématem natolik obsáhlým, že jej není možné komplexně popsat ve všech důležitých aspektech v rámci rozsahu jedné diplomové práce. Řada pohledů na strukturu rozdělení finančních prostředků zůstala v práci nezmíněna a otvírá se tak prostor pro další zpracovatele tohoto tématu, neboť mé zaměření zůstalo dle zadání v rovině analýzy čerpání dotací v hospodářsky slabých regionech Zlínského kraje. Cílem mé práce bylo zanalyzovat vybrané aspekty ohledně čerpání z Regionálního operačního fondu Střední Morava za programové období 2007-2013 a na základě získaných výsledků stanovit opatření, která by vedla ke zlepšení čerpání finančních prostředků, obzvláště pak v souvislosti s přípravou na nové programové období 2014-2020 a na možné změny, které sebou toto období přinese.

Na počátku práce byla stanovena hypotéza, dle které by podpora měla směřovat do regionů, které jsou v nějakém ohledu znevýhodněné. Jako takové byly stanoveny regiony Kroměřížsko, Vsetínsko a Valašsko-Kloboucko, což jsou regiony se soustředěnou podporou státu, kvůli vyšší nezaměstnanosti, než je průměr České republiky. Provedená analýza potvrdila hypotézu zvýšené alokace do těchto regionů. Také byl potvrzen předpoklad rozdělení objemu prostředků, které získají samosprávné celky z obou krajů, na 45% a 55% ve prospěch kraje Olomouckého. Z analýzy také vyplývá, že ve Zlínském kraji bylo realizováno méně projektů v kvantitativním aspektu, ale zato s vyšší průměrnou alokací. Ve vertikálním dělení dotací získaly prozatím největší objem dotací právě kraje. Alokační do měst a obcí je pak o několik řádů nižší, přičemž vzhledem k velikosti a možnostem obcí na realizaci větších projektů je zde alokovaná suma prostředků úměrně menší než ve městech.

Na základě rozhovoru se starostkou obce Sehradice p. Silvií Pospíšilovou jsem v závěru v souladu s provedenou analýzou formulovala několik opatření, která by mohla vést ke zlepšení čerpání. P. starostka obohatila mou práci svou zkušeností ze strany obce- žadatele o dotace z ROP SM. Díky jejím postřehům jsem mohla v závěru práce formulovat návrhy opatření, tedy doporučení žadatelům, jak by mohli zvýšit své šance na získání dotace, a také jsem jako celkový výstup práce formulovala možná řešení úpravy řízení čerpání Regionální radou pro další programové období 2014-2020.

V závěru je nutné konstatovat, že Česká republika měla, má a obávám se, že i nadále bude mít jisté potíže v oblasti čerpání z evropských fondů, čehož je důkazem i to, že od loňského roku je kvůli chybám pozastaveno čerpání hned z několika operačních programů, včetně

ně programů regionálních. Aktuálně proto hrozí, že jednak budou kraje muset samy zaplatit takzvané korekce, ale také že ČR nevyčerpá všechny peníze, které by v tomto období vyčerpat mohla. Navíc vlna protestů ze stran zástupců obcí a měst, která se v současné době vehementně zmáhá, reflektuje panující nedůvěru obcí ve spravedlivý systém přidělení dotací, s čím se bude do budoucna také nutná vypořádat.

Přes existující problémy je ale důležité nezapomenout na hlavní smysl evropských fondů a přistupovat k nim jako jedinečné příležitosti, jak se učit efektivně investovat do oblastí, které přispějí k růstu a zaměstnanosti. Proto je důležité stanovit témata, která přispějí k rozvoji, zvolit transparentní a efektivní administraci, ale také adekvátní systém kontrol, což si troufám říci, je stále jeden z nejkompexnějších problémů, se kterým se veřejná správa potýká. To je nelehký úkol pro všechny zúčastněné. Právě v této atmosféře nyní probíhá příprava nového období 2014 až 2020. Nezbývá než doufat, že se České republice podaří poučit se ze stávajících chyb a navázat na získané dobré zkušenosti a znalosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- [1] DOSTÁLOVÁ, K. 2009. *Naše města a evropské peníze: Potenciál urbánní dimenze strukturální a kohezní politiky Evropského společenství*. Hradec Králové: Oldřich Vlasák ve spolupráci s Mezinárodním poradenským centrem obcí MEPCO. ISBN 978- 80-254-8842-3.
- [2] Fiala, P. & Pitrová, M. 2009. *Evropská unie*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. ISBN 978-80-7325-180-2
- [3] HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK, 2010. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: Georg. ISBN 978-80-89401-19-2.
- [4] KAŠPAROVÁ, L., PŮČEK, M. a kol., 2009. *Kohezní politika: osídlení v České republice: partnerství měst a venkova*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj. ISBN 978-80-903928-7-8.
- [5] LEONARDI, Robert, 2005. *Cohesion Policy in the European Union: The Building of Europe*. Palgrave Macmillan, ISBN 978-1-4039-4955-4.
- [6] Marek, D. & Kantor, T. 2009. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal. ISBN 978-80-87029-56-5.
- [7] PONIKELSKÝ, Petr, 2011. *Organizace regionálního rozvoje*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje. ISBN 978-80-87174-10-4.
- [8] POTLUKA, Oto, 2010. *Impact of EU Cohesion Policy in Central Europe*. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN 978-3-86583-541-3.
- [9] Stejskal, J. & Kovárník, J. 2009. *Regionální politika a její nástroje*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-588-2.
- [10] Syllová, J. 2010. *Lisabonská smlouva: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-339-4.
- [11] Wokoun, R. 2006. *Strukturální fondy a obce I*. Vyd. 1. Praha: ASPI. ISBN 80-7357-138-2.
- [12] Wokoun, R. 2008. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-699-0.

Elektronické zdroje

- [1] BUSINESSINFO, 2010: *Regionální a strukturální politika Evropské unie*. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/regionalni-a-strukturalni-politika/1000521/4283/?page=3>
- [2] Český statistický úřad, 2008. *Vybrané údaje o regionu soudržnosti Střední Morava*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z [http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/5200214342/\\$File/13-72n2-08.pdf](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/5200214342/$File/13-72n2-08.pdf)
- [3] Český statistický úřad, 2012. *Hospodářský vývoj Zlínského kraje v roce 2012* [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z [http://www.zlin.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/aktualni_statisticke_udaje_c_2_2013/\\$File/infolist_2013_2.pdf](http://www.zlin.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/aktualni_statisticke_udaje_c_2_2013/$File/infolist_2013_2.pdf)
- [4] Český statistický úřad, 2013a. *Nejnovější údaje: Zlínský kraj*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/krajenejnovejsi/xz>
- [5] Deník veřejné správy, 2013b. *Regiony se soustředěnou podporou státu*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6434736>
- [6] EURACTIV, 2010: *Budoucnost kohezní politiky po roce 2013*. [cit. 2013-04-19]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/analyza/budoucnost-kohezni-politiky-po-roce-2013-aneb-evropska-odysea-2014-007560>.
- [7] EURACTIV, 2013: *ČR vyčerpala téměř 30 % národní alokace ve fondech EU*. [online]. [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/cr-vycerpala-temer-30--narodni-alokace-ve-fondech-eu-010562>
- [8] EUROSOKOP, 2013a. *Jednotlivé operační programy v letech 2007 -2013 v ČR*. [cit. 2011-03-20]. Dostupné z: <http://www.Euroskop.cz/8641/sekce/jednotlive-operacni-programy-v-letech-2007-2013-v-cr/>
- [9] EUROSOKOP, 2013b. *Regionální politika*. [online]. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <https://www.Euroskop.cz/8948/sekce/regionalni-politika/>
- [10] EUROSOKOP,2013c. *Výdaje rozpočtu EU*. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.Euroskop.cz/8879/sekce/vydaje-rozpocetu-eu/>
- [11] Evropská komise, 2009: *Lisabonská strategie*. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/policies/art2843_cs.htm
- [12] Evropská komise, 2010. *Pátá zpráva o hospodářské a sociální soudržnosti*. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z:

- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion5/pdf/conclu_5cr_part1_cs.pdf
- [13] Evropská komise, 2013. *Regionální politika-INFOREGIO*. [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/how/index_cs.cfm#1
- [14] Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, 2013. *Euroregión Bílé-Biele Karpaty* [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www.minv.sk/?euroregion-bile-biele-karpaty>
- [15] MMR, 2013. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013*. Mmr.cz [online]. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/9ff0b0b3-d2cf-47a8-ad5c-7e2f07e98a3a/MMZ_2013_01.pdf
- [16] MMR, 2013a. *Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku*. Strukturalni-fondy.cz [online]. [cit. 2013-03-31]. Dostupné z: <http://www.strukturalnifondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>
- [17] MMR, 2006. *Národní rozvojový plán České republiky 2007 – 2013*. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/8f1552fc-d149-4a99-9638-2903d6e7dcc3/Narodni-rozvojovy-plan-Ceske-republiky-2007%E2%80%942013>
- [18] MMR, 2006: *NRP ČR 2007-2013: Budoucnost programů fondů EU*. [cit.2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskovezpravy/2006/Narodni-rozvojovy-plan-CR-2007-2013--Budoucnost-pr>
- [19] MMR, 2007. *Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www0.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=5a5a7a80-ae4c-48e2-add9-0719b2872d7a>
- [20] MMR, 2012a. *Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014 – 2020*. [online]. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/5acbe736-6893-4ff6-b548-c3d5b57dbc83/SRR-%282012-12-11%29.pdf>
- [21] MMR, 2012b. *Základní obrysy budoucího programového období 2014-2020 jsou schváleny*. [online]. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskovezpravy/2012/MMR-Zakladni-obrysy-budouciho-programoveho-2014-20>

- [22] MMR, 2013b. *Fondy EU*. [online]. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU>
- [23] MMR, 2013c. *Fondy EU-Regionální operační program Střední Morava*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Stredni-Morava>
- [24] MMR, 2013d. *Fondy Evropské unie: konečná alokace zdrojů fondů EU pro Českou republiku v období 2007—2013*. [online]. [cit. 2013-03-31]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Dokumenty/Legislativa/Konecna-alokace-zdroju-fondu-EU-pro-Ceskou-republi>
- [25] MMR, 2013e. *Informace o čerpání-Seznamy příjemců* [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/Seznamy-prijemcu>
- [26] MMR, 2013f. *Příprava období 2014-2020* [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU>
- [27] MMR, 2013g. *Regionální politika EU*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www0.strukturalni-fondy.cz/getdoc/f35b30a8-c37b-44ec-abe4-ba01ec4294b6/Regionalni-politika-EU>
- [28] RIS, 2013. *ROP NUTS II Střední Morava*[online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/programy-eu/detail?id=26534#o7>
- [29] ROP Střední Morava, 2008. *Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z http://www.rr-strednimorava.cz/uploads/publikace/ROP_brozura_final_tisk.pdf
- [30] ROP Střední Morava, 2009. *Jak plánovat a realizovat projekt*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z http://www.rr-strednimorava.cz/uploads/publikace/ROP_brozura_DOTACE_2009_nahled_oprava.pdf
- [31] ROP Střední Morava, 2012. *Nejčastější chyby z veřejných zakázek realizovaných s podporou ROP Střední Morava*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www.rr-strednimorava.cz/file/2933/>
- [32] ROP Střední Morava, 2012. *Zajistit efektivní systém plateb je pro ROP Střední Morava důležité*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www.rr-strednimorava.cz/file/3371/>

- [33] ROP Střední Morava, 2013a. *Magazín ROP*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www.rr-strednimorava.cz/verejnost-a-media/magazin-rop>
- [34] ROP Střední Morava, 2013b. Metodická oznámení. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www.rr-strednimorava.cz/pro-prijemce/metodicka-oznameni>
- [35] ROP Střední Morava, 2013c. *Seznam příjemců*. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www.rr-strednimorava.cz/pro-prijemce/seznam-prijemcu>
- [36] VLÁDA ČR, 2011. *Kohezní politika aneb budoucnost fondů EU*. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/ekonomicka-rada/clanky/petrzahradnik-kohezni-politika-aneb-budoucnost-fondu-eu-82702/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CF	Kohezní fond
CZK	korun českých
ČR	Česká republika
EAGGF	Evropský podpůrný a záruční fond
EHS	Evropské hospodářské společenství
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUR	euro
FIFG	Finanční nástroj pro podporu rybolovu
FS	Fond soudržnosti
HDP	hrubý domácí produkt
HSS	hospodářská a sociální soudržnost
IOP	Integrovaný operační program
IPRM	Integrovaný plán rozvoje města
IPRÚ	Integrovaný plán rozvoje území
JAE	Jednotný evropský akt
KF	Kohezní fond
Komise	Evropská komise
MHD	městská hromadná doprava
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZ	monitorovací zpráva
NRP	Národní rozvojový plán

NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
Op.	Opatření
OPPI	Operační program podnikání a inovace
ORP	obec s rozšířenou působností
p.o.	příspěvková organizace
PCO	Platební a certifikační orgán
ROP	Regionální operační program
ROP SM	Regionální operační program Střední Morava
RR	regionální rada
RRRS	Regionální rada regionu soudržnosti
ŘO	řídící orgán
Sb.	Sbírka
SF	strukturální fondy
Unie	Evropská unie
ÚSC	Územně samosprávný celek
VaV	výzkum a vývoj
ZO	zprostředkující orgán
ŽP	životní prostředí

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Způsobilé oblasti EU podle Cíle Konvergence.....	24
Obr. 2 Přeshraniční programy podle Cíle Evropské územní spolupráce.....	26
Obr. 3 Podíl politiky soudržnosti na finančních perspektivách 1988-2013 (ceny roku 1988, 1992, 1998 a 2004).....	28
Obr. 4 Schéma průběhu čerpání finančních prostředků.....	32
Obr. 19 Souhrnný stav čerpání ze SF a CF a národních zdrojů v mld. CZK k 6.2.2013.....	38
Obr. 20 Stav proplácených prostředků příjemcům.....	40
Obr. 21 Stav certifikovaných finančních prostředků v % k 6.2.2013.....	41
Obr. 8 Vymezení regionů se soustředěnou podporou státu.....	43
Obr. 9 Vymezení NUTS II Střední Moravana mapě České republiky.....	45
Obr. 10 Mapa administrativně správního členění České republiky.....	46
Obr. 11 Euroregion Bílé Karpaty.....	46
Obr. 12 Administrativní členění Zlínského kraje.....	47
Obr. 13 Struktura ROP Střední Morava.....	52
Obr. 14 Podíly finančních prostředků podle prioritních os v %.....	54
Obr. 15 Rozdělení alokace z ROP SM mezi kraje.....	60
Obr. 16 Rozdělení alokace z ROP SM mezi krajská města.....	62
Obr. 17 Rozdělení alokace z ROP SM mezi města obou krajů.....	63
Obr. 18 Rozdělení alokace z ROP SM mezi obce obou krajů	63

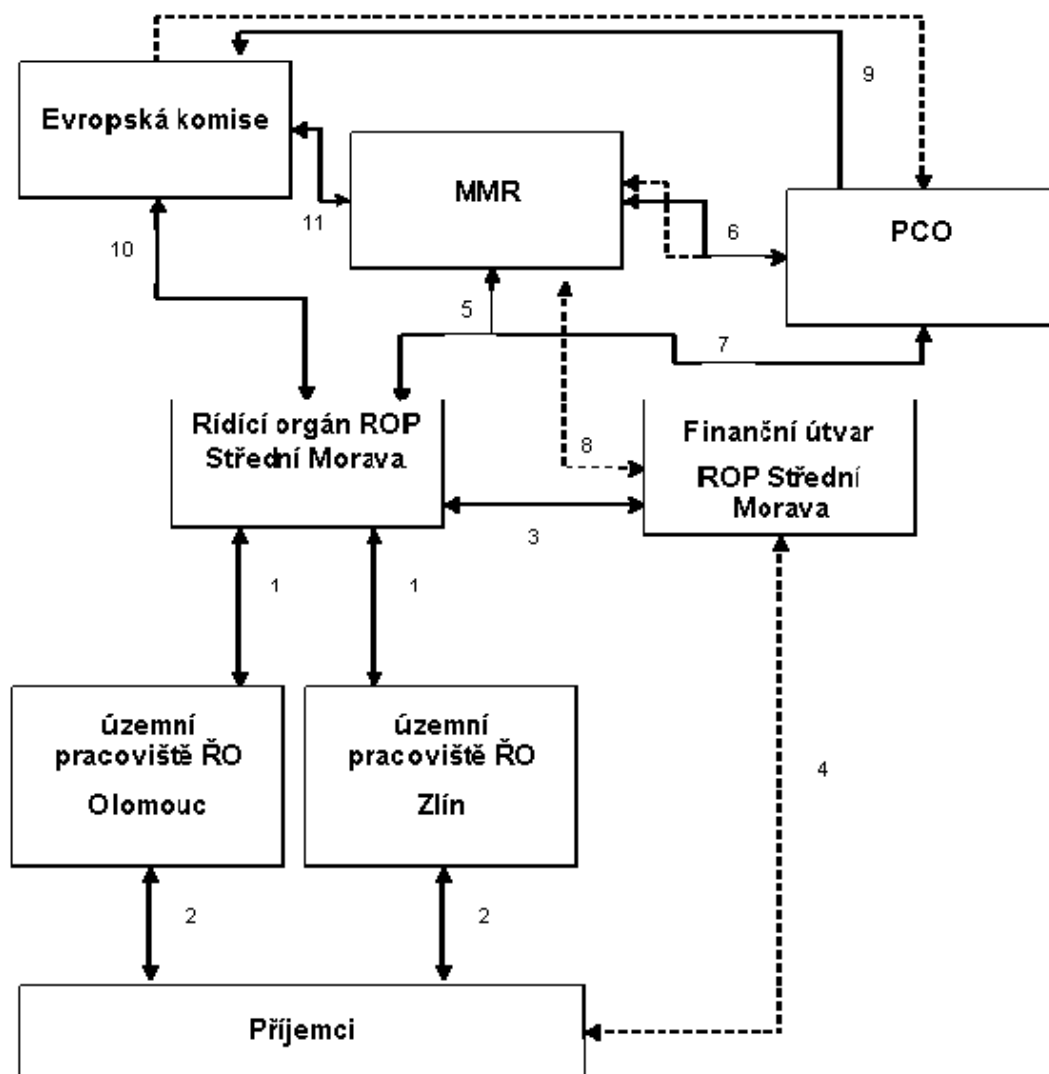
SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Cíle a nástroje regionální politiky EU v programovém období 2007-13...	23
Tab. 2 Alokace pro ČR pro období 2007-2013 podle cílů.....	28
Tab. 3 Alokace pro ČR v období 2007-2013 podle jednotlivých let.....	37
Tab. 4 Alokace pro ČR v období 2007-2013 podle operačních programů.....	37
Tab. 5 Ekonomické údaje Zlínského kraje.....	49
Tab. 6 Roční alokace z ERDF pro ROP Střední Morava.....	50
Tab. 7 Alokace prostředků dle jednotlivých prioritních os.....	51
Tab. 8 Údaje o stavu čerpání podle prioritních os a oblastí podpory v %	55
Tab. 9 Údaje o stavu certifikace podle prioritních os a oblastí podpory.....	56
Tab. 10 Údaje o žádostech ROP Střední Morava podle oblastí podpory	59
Tab. 11 Údaje o projektech ROP Střední Morava podle oblasti podpory.....	59
Tab. 12 Přehled realizovaných projektů v krajích	64
Tab. 13 Schválené projekty ROP Střední Morava podle příjemců.....	65

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Implementační schéma orgánů ČR a EU v rámci ROP Střední Morava
- P II Seznam příjemců podpory z ROP Střední Morava ve Zlínském kraji- obce
- P III Seznam příjemců podpory z ROP Střední Morava ve Zlínském kraji- města
- P IV Seznam projektů realizovaných Zlínským krajem s podporou z ROP Střední Morava v programovém období 2007-2014

PŘÍLOHA P I: IMPLEMENTAČNÍ SCHEMA ORGÁNŮ ČR A EU V RÁMCI ROP STŘEDNÍ MORAVA

Vysvětlivky :

MMR Ministerstvo pro místní rozvoj

PCO Platební a certifikační orgán

ŘO Řídicí orgán

→ řídicí a informační tok

- - -> tok finančních prostředků

zdroj: Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava

**PŘÍLOHA P II: SEZNAM PŘÍJEMCŮ PODPORY Z ROP STŘEDNÍ
MORAVA VE ZLÍNSKÉM KRAJI - OBCE**

Obec	Název projektu	Alokovaná částka v CZK	Celková částka proplacená od začátku projek- tu v CZK
Babice	Cyklostezka podél Baťova kanálu - úsek Babice	2577828,81	2467885,35
	Hrajeme si a sportujeme v Babi- cích	3410067,36	2191154,27
Bílovice	Regenerace zámeckého parku v Bílovicích	15611378,59	13269453,28
Bílovice	Rekonstrukce místní komunikace Za Mlýnem a obslužné komunika- ce v Bílovicích	3869599,00	3249992,85
	Sportovní areál Včelary	2344115,74	1992498,37
	Sřediisko volnočasových aktivit Bílovice	5888174,00	4990153,61
Biskupice	Dokončení výstavby víceúčelové- ho hřiště s umělým povrchem v obci Biskupice	1351783,00	1149015,55
Boršice	Volnočasové sportovní centrum - Boršice	30523958,01	18352171,00
Boršice U Blat- nice	Modernizace integrovaného zá- chranného systému	6212000,00	5217519,22
	Úprava náměstí a parkových ploch v Boršicích u Blatnice	10916722,00	9279213,30
Branky	Vytvoření klidové zóny v Bran- kách u Valašského M.	1621235,00	1301495,27
Březnice	Sportovní a kulturní areál Březni- ce	20480428,22	17408362,25
Březolupy	Revitalizace území za víceúčelo- vou halou	3893057,00	3309098,16
Chvalčov	Zkvalitnění volnočasových aktivit	25718033,00	21860327,39
Dolní Bečva	Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy	23534101,00	17039138,70
	Dostavba sportovního areálu v Dolní Bečvě	4821906,00	3873436,26
	Revitalizace centra obce Dolní Bečva	15744170,00	9712353,30
Dolní Lhota	Dolní Lhota - Revitalizace centra obce	3336805,00	2521084,88
Dolní Němčí	Obnova komunitního centra obce Dolní Němčí	11839085,00	10063221,76
	Revitalizace komunikačního uzlu v Dolním Němčí	11122995,00	7216072,73
	Víceúčelové hřiště Dolní Němčí	9251828,00	7281266,70
Dřínov	Vyvolané investice rekonstrukcí silnice III/43330	10466724,00	8891274,55
Francova Lhota	Polyfunkční sportovní areál ve Francově Lhotě	20550000,00	17459000,85

Obec	Název projektu	Alokovaná částka v CZK	Celková částka proplacená od začátku projektu v CZK
Halenkov	Sportovně - zábavní park Halenkov	11254714,45	923511,84
Horní Bečva	Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy	14852814,00	12471363,28
Horní Lideč	Rozšíření služeb rekreačního areálu Horní Lideč	5000000,00	1340167,32
	Výcvikové středisko dobrovolných hasičů	27681222,00	23482727,39
Hovězí	Stavební úpravy MŠ Hovězí	10248285,00	8711042,14
	Středisko zájmových a volnočasových aktivit	7459642,72	4424679,76
Hradčovice	Výstavba víceúčelového hřiště - Hradčovice	2974006,00	2527904,23
Hřivínův Újezd	Zázemí pro sportovně-kulturní činnosti	8204579,07	5817326,07
Huštěnovice	Revitalizace návsi v obci Huštěnovice	3565905,00	2988955,67
Hutisko - Solanec	Modernizace venkovního hřiště a přilehlého objektu pro multifunkční využití a volnočasové aktivity	17266770,32	14644485,11
	Rekonstrukce a modernizace koupaliště	15316919,60	12304081,02
	Rozšíření využití ploch u koupaliště	1813460,00	1541441,00
Jarcová	Centrum sportovních a volnočasových aktivit	9860873,55	8310988,86
Kvasice	Revitalizace centra obce Kvasice a zámeckého parku	11020000,00	8134935,80
	REVITALIZACE NÁMESTÍ ANTOŠE Dohnala	19941327,00	16950126,81
Lačnov	Hasičské komunitní centrum v Lačnově	9998245,00	8468964,30
Lešná	Rekonstrukce víceúčelového hřiště	9956300,00	8462855,00
Lhota	Centrum volnočasových aktivit a Mateřská škola	17993608,96	13595171,19
Lidečko	Víceúčelový nízkenergetický komplex pro všechny generace	31391343,00	26682640,87
Lukov	Centrum volnočasových aktivit v obci Lukov	18584678,43	11294527,02
	Lukov - brána hostýnských hor	10880000,00	8739903,97
Mikulůvka	Rekonstrukce a znovuoživení sportovišť	9320296,00	7922251,21
Modrá	Ústředí duchovního dědictví Velké Moravy	17657000,00	14164309,34
Návojná	Centrum volného času	11467237,00	9747151,16
Ostrožská Lhota	Relaxační zóna Ostrožská Lhota - revitalizace veřejného prostranství	5994032,48	5023604,53

Obec	Název projektu	Alokovaná částka v CZK	Celková částka proplacená od začátku projektu v CZK
Ostrožská Nová Ves	Revitalizace zeleně v ulicích Dědina a Kunovská	4571736,67	1885220,24
Pitín	Letní areál koupaliště Pitín	12010879,00	10209247,15
	Silnice II/495: Pitín, investice Obce	5511597,00	4684857,16
Police	Víceúčelové hřiště v obci Police u Valašského M.	2914226,00	2353029,47
Prostřední Bečva	Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy	12051733,10	10227207,73
	Rekonstrukce víceúčelového hřiště, doplnění inventáře dětského koutku	1700973,00	1445317,05
	Rozšíření rekreačního areálu Prostřední Bečva	1717170,00	0,00
Roštění	Sportovní areál Roštění	7081828,00	6019553,80
Slavkov Pod Hostýnem	Centrum vzájemného setkávání	15954960,86	12762718,11
Slopné	Vybudování infrastruktury pro poskytování zájmových a volnočasových aktivit	5450830,13	4633204,94
Spytihněv	Cyklostezka podél Bařova kanálu	9571027,20	8135373,10
	Sportoviště pro děti a mládež	2133289,00	1730967,10
	Turistické centrum Na rejde Bařova kanálu	10119400,00	6060903,67
Starý Hrozenkov	Komplexní rekonstrukce středu obce a veřejného prostranství Starý Hrozenkov	5706415,79	4850453,03
Střítěž Nad Bečvou	Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy - Střítěž	25724993,50	16559113,44
Šanov	Zlepšení kvality veřejných prostranství	4374431,00	3718265,49
Šumice	Parkové úpravy v centru obce	2555000,00	1984183,47
	Vybudování odpočinkové a rekreační zóny "Pod akáty"	2554000,00	1734617,10
Tlumačov	Revitalizace parku ul. Sokolská, Tlumačov	7013332,92	5366948,33
Troubky-Zdislavice	Rekonstrukce ZŠ Zdislavice na středisko volného času	12736744,00	10826232,40
Újezd	Veřejné prostranství - místo vzájemného setkávání v obci Újezd	8332999,99	7083049,99
Valašská Bystrice	Sportovně - rekreační areál Valašská Bystrice	2887275,00	2319348,00
	Údržba tras pro zimní lyžařskou turistiku Vsetínskými vrchy	2063826,53	1657871,41
	Zkvalitnění dopravní infrastruktury v obci Valašská Bystrice-Štavební úpravy místní komunikace Búrov	2488553,00	1782841,17

Obec	Název projektu	Alokovaná částka v CZK	Celková částka proplacená od začátku projektu v CZK
Valašská Polanka	Spádové zdravotní středisko ve Valašské Polance	18767370,00	15189037,74
Velehrad	Turistické centrum Velehrad	24003915,00	2048055,49
Velké Karlovice	Silnice II/487: Nový Hrozenkov - Podřaté; 1. etapa - Velké Karlovice, část	13186203,36	8533395,20
	Stavební úpravy koupaliště ve Velkých Karlovicích a parkoviště u koupaliště	43222830,94	34720900,01
Vidče	Rozšíření sportovního areálu o víceúčelové hřiště	12377850,71	10512673,08
Vlachovice	Veřejné prostranství - místo vzájemného setkávání v obci Vlachovice	7473521,30	6094063,99
Vlčnov	Revitalizace středu obce ve Vlčnově	12566722,00	6754466,26
	Silnice III/4957: Vlčnov, komunikace R	7453504,00	6335478,40
Vysoké Pole	SPORTCENTRUM VYSOKÉ POLE	9801360,00	8331156,00
	Veřejné prostranství - místo vzájemného setkávání v obci Vysoké Pole	6923500,00	5884975,00
Zádveřice - Raková	Revitalizace veřejného prostranství včetně zeleně	7802818,00	6632394,83
	Víceúčelový dům Zádveřice	11094489,00	9430315,54
Zašová	Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy - Zašová	20123207,00	16165806,99
	Kulturní a informační centrum Zašová	48523618,78	0,00
	Zdravotní středisko - modernizace a bezbariérový vstup	5560000,00	4725999,15
	Zelená Zašová	20954703,68	17806626,90
Zděchov	Modernizace koupaliště se sportovním zázemím v obci Zděchov	19384083,00	15564405,29
	Revitalizace centrální části obce	8743143,00	7018820,32
Zdounky	Rekonstrukce Domu kultury ve Zdounkách	16329782,00	13878613,93
Želechovice	Cyklostezka Želechovice - Uničov propojení cyklostezek Uničovská s cyklotrasou č. 511,	7680540,00	3917075,40

PŘÍLOHA P III: SEZNAM PŘÍJEMCŮ PODPORY Z ROP STŘEDNÍ MORAVA VE ZLÍNSKÉM KRAJI- MĚSTA

Město	Název projektu	Alokovaná částka v CZK	Celková částka proplacená od začátku projektu v CZK
Bojkovice	Autobusové zastávky Bojkovice	3429265,21	2657498,80
	Bezpečnostní systém města	2597452,16	1877122,78
	Hasičská zbrojnice Bojkovice	9724874,80	7004992,96
	Komunikace ulic Svatopluka Čecha a Jiráskova v Bojkovicích - I. Etapa	11649728,70	9528027,03
	Mobilní umělohmotné kluziště Bojkovice	3973840,00	0,00
	Sportovní areál ZŠ Bojkovice	5242869,20	3974375,07
Brumov - Bylnice	Regenerace náměstí v Brumově-Bylnici - I. etapa	23166212,84	13110916,54
Bystrice pod Hostýnem	Přestupní terminály Bystrice pod Hostýnem	25843987,00	18333849,17
	Silnice II/150: Bystrice pod Hostýnem	14393095,22	12234130,93
	Středisko volného času - Včelín	14968374,00	10802105,06
	Základní škola Bratrství bez bariér	2580624,00	2073015,25
Chropyně	Výstavba cyklistické stezky Chropyně-Plešovec	13667248,90	11617160,26
Fryšták	Polyfunkční objekt s hasičskou zbrojnicí	11648413,00	7968963,21
	Revitalizace náměstí Míru ve Fryštáku	14407912,00	0,00
Hulín	Rekonstrukce muzea Františka Skopalíka v Záhlinicích	4729018,40	2751785,04
Karolínka	Revitalizace a rozšíření zastávkových stání v Karolince	2936762,00	1078260,13
Kelč	Silnice II/439, III/43911, III/43917:Kelc	31218979,00	26434983,00
Koryčany	Úprava náměstí Koryčany	15591651,00	13252903,35
Kroměříž	Cyklostezka podél Bažova kanálu - úsek Kroměříž, Strážovice, Kvasice	28628764,10	20766074,03
	Infrastruktura pro kulturní akce v Kroměříži	33323000,00	15625302,40
	Revitalizace prostoru bývalých kasáren - Hanácké náměstí v Kroměříži	31926406,00	22561337,99
Kunovice	Komunitní centrum, areál Panského dvora	19954515,00	16029461,17
	Revitalizace veřejného prostranství - Panský dvůr Kunovice	12960181,00	10410912,59
Luhačovice	Dvoupodlažní parkoviště v ulici Solné	31000000,00	24902299,99
	Městská plovárna Luhačovice	119811915,00	81972393,79
	Městský informační systém a doplnění mobiliáře města Luhačovice	5869830,00	4401484,96

Město	Název projektu	Alokovaná částka v CZK	Celková částka proplacená od začátku projektu v CZK
Napajedla	Naše Napajedla - pro život - Revitalizace veřejných ploch a komunikací v MPZ - II.etapa	22394442,90	19035276,44
	Cyklostezka podél Baťova kanálu - úsek Napajedla I. etapa	18678573,00	15873046,96
	Moderní výuka na základních školách v Napajedlích	3383930,00	2682483,78
	Naše Napajedla - pro život, revitalizace veřejných plocha komunikací v MPZ - 1. etapa	23243495,00	18380366,13
Otrokovice	Cyklostezka podél Baťova kanálu - úsek Otrokovice	12847669,00	10920517,80
	Modernizace vybavení otrokovických základních škol	5760646,00	3774419,99
	Otrokovice - revitalizace severovýchodní části náměstí 3. května	14454432,00	10238921,25
	Otrokovická beseda - zprovoznění velkého sálu	29680860,00	15120941,00
	Přestupní terminál veřejné dopravy Otrokovice	60163213,00	48329108,93
	Veřejný sportovně společenský areál Otrokovice Baťov	61736000,00	49542000,42
Rožnov Pod Radhoštěm	Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy - Rožnov	24241118,75	19808332,63
	Dětská hřiště - Rožnov pod Radhoštěm	2178122,40	1242979,79
	Informační centrum v Rožnově pod Radhoštěm	1812197,00	1480511,61
	Jurkovičova rozhledna v Rožnově p. R.	9917856,00	4830177,60
	Parkoviště Sokolská	4551096,00	3299396,34
	Turistické značení mikroregionu Rožnovsko	856642,00	688140,50
	Zastávka ul. Ostravská, Rožnov p. R	1914663,00	1098692,48
Slavičín	Multifunkční kulturní centrum Slavičín	13454920,00	7087055,75
	Slavičín střed - revitalizace veřejného prostranství	11642116,48	6685575,25
Slušovice	Rekonstrukce objektu bývalé sokolovny ve Slušovicích	21611000,00	10168200,72
Staré Město	Revitalizace sídliště Kopánky	36097833,00	28960116,70
Uherské Hradiště	Městské kulturní centrum Hvězda	30766112,06	13482676,10
	Revitalizace ulice Verbiřská	25594849,00	20380815,33
	Slovácké centrum kultury a tradic - revitalizace jezuitské koleje	41666805,00	20457538,02

Uherský Brod	Architektonické řešení obnovy parku Tyršovy sady - Uherský Brod	10148655,85	8152415,24
	Dopravní terminál Uherský Brod - přístupová lávka	24023657,00	17446979,82
	Rozvíjíme umělecké vzdělávání	26680991,72	5276487,01
	Rozvoj sociálních služeb v Uherském Brodu	4668609,50	3352856,12
	S Evropou naplňujeme odkaz Komenského - za vyšší úroveň základního vzdělávání	9356354,00	7480774,62
	Stezka městskou památkovou zónou Uherský Brod	2090817,00	1679552,95
Uherský Ostroh	Moderní škola - ICT pro školská zařízení ve městě Uherský Ostroh	1723864,00	1465283,83
	Silnice II/495 Uherský Ostroh	9647647,00	8200499,94
Valašské Klobouky	Chceme nové možnosti	6169959,60	4732497,02
Valašské Meziříčí	Cyklostezka Bečva - páteřní cyklostezka katastrům města Valašského Meziříčí	49614000,00	41781219,22
	Dum sociálních služeb ve Valašském Meziříčí	34721377,20	27891682,28
	Informační systém značení památek ve městě Val. Meziříčí a Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko	2499899,00	2008168,86
	Revitalizace zámeckého parku u zámku Kinských	23139896,00	16033107,14
	Rozšíření výuky v MŠ Krhová s bezbariérovým přístupem pro integraci zdravotně	3127568,60	2512375,64
	Silnice II/150: Poličná - Valašské Meziříčí, investice města	14557061,00	9832794,05
Vizovice	Bezpečnost a prevence města Vizovice	4149329,00	3526929,65
	Zdravotní středisko Vizovice	29450082,00	6756278,92
Vsetín	Rekonstrukce vnitřních prostor Mateřské školy	11269235,00	0,00
Zubří	Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy - Zubří	11905310,00	9072368,24
	Mateřská škola Duha, stavební úpravy, nástavba a přístavba objektu	8822124,75	4701943,41
	Polyfunkční centrum sportovních a volnočasových aktivit	13462901,45	8906231,90
Městys Nový Hrozenkov	Modernizace sportovně rekreačního areálu přírodního koupaliště	37533319,00	29972580,82
	Rozšíření služeb mateřské školy v Novém Hrozenkove	4607098,60	3916009,24

Obec	Název projektu	Alokovaná částka v CZK	Celková částka proplacená od začátku projektu v CZK
Městys Polešovice	Kulturně, sportovní a multifunkční zařízení v areálu hřiště u základní školy Polešovice	8497676,00	7195055,57
	Mateřská škola - nástavba a stavební úpravy, Polešovice	6541810,67	4933633,95
Městys Pozlovice	Koupaliště u Luhačovické přehrady	40568396,00	34472935,97
	Stezka zdraví kolem Luhačovické přehrady	4252556,00	3472873,42

**PŘÍLOHA P IV: SEZNAM PROJEKTŮ REALIZOVANÝCH
ZLÍNSKÝM KRAJEM S PODPOROU Z ROP STŘEDNÍ MORAVA
V PROGRAMOVÉM ODBOBÍ 2007-2014**

Název projektu	Alokovaná částka v CZK	Celková částka proplacená od začátku projektu v CZK
Inovační vouchery ve Zlínském kraji	3900000,00	2925000,00
Koordinace a řízení IPRÚ Horního Vsacka, Luhačovice a Rožnovska	11602866,00	4543340,42
Projekt technické asistence ROP - Kohezní politika 2014+	4000000,00	963900,00
Revitalizace návazné infrastruktury a parteru objektu 14. a 15.	15643000,00	13133992,52
Revitalizace objektu 14. a 15. bývalého areálu firmy Baťa	572593000,00	219625815,49
Vsetínská nemocnice a.s. - centralizace vybraných provozů	98017000,00	26347256,54
Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje, p.o. - výjezdové stanoviště Valašské Meziříčí	25793116,00	20690932,26
Značení kulturních a turistických cílů Zlínského kraje	3991388,00	3184267,42
Zvyšování absorpční kapacity Zlínského kraje 2007 - 2013 - I. Etapa	19580100,00	11129426,57
Zvyšování absorpční kapacity Zlínského kraje 2007 - 2013 - II. Etapa	15555000,00	8928220,83
Zvyšování absorpční kapacity Zlínského kraje 2012 - 2015 - III. Etapa	20500000,00	1050291,83